

İstanbul Kent Üniversitesi Siyasal, Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi

Istanbul Kent University Journal of Political, Social and
Strategic Research
-KENTUSAMDER-

İçindekiler

Amaç.....	3
Kapsam	4
Yazım Kuralları	5
Etik İlkeler ve Yayın Politikası.....	7
Dergi Kadrosu.....	9
Trump II: ABD’de Yeni Bir Dönem Mi, Köklere Dönüş Mü?.....	18
Turkish Foreign Policy and the Cyprus Issue during the Process of Accession to the European Union.....	40
An Analysis Concerning the Financial, Economic, Political, and Energy Dimensions of the Ongoing 2022 Russia-Ukraine War	65
2025 ve Sonrası Dönemde Türkiye’nin Güvenlik Politikalarının Olası Eğiliminin Analizi	104
An Analysis of the 2024 Romanian Presidential and Parliamentary Elections.....	126
Zengezur Koridoru: Türkiye-Azerbaycan İlişkileri Bağlamında Stratejik, Ekonomik ve Bölgesel Çıkarımlar	144
“The International Politics of the Red Sea “and Beyond: An Analytical Approach.....	174

**İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ SİYASET, SOSYAL VE
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ**
**(ISTANBUL KENT UNIVERSITY JOURNAL OF
POLITICAL, SOCIAL AND STRATEGIC RESEARCH)**
KENTUSAMDER

Cilt/Volume: 1

Sayı/Issue: 1

Sahibi/Owner:

**İstanbul Kent Üniversitesi adına Prof. Dr. Necmettin ATSÜ
Prof. Dr. Necmettin ATSÜ on behalf of İstanbul Kent
University**

Baş Editör/Chief Editor:

**Hasret ÇOMAK, kentusamder@kent.edu.tr
İstanbul Kent Üniversitesi**

Editör / Editor

Mesut ÖZEL, mesut.ozel@kent.edu.tr

Yayın Sekreteri /Journal Secretary

Ege Furkan TOKER, egefurkan.toker@kent.edu.tr

İnternet Adresi/Website: <https://www.kent.edu.tr/istanbul-kent-universitesi-siyasal-sosyal-ve-stratejik-arastirmalar-dergisi-0018249>

İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ SİYASET, SOSYAL VE STRATEJİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ

(ISTANBUL KENT UNIVERSITY JOURNAL OF
POLITICAL, SOCIAL AND STRATEGIC RESEARCH)

Derginin Adı

İstanbul Kent Üniversitesi Siyasal, Sosyal ve Stratejik Araştırmalar
Dergisi

(Istanbul Kent University Journal of Political, Social and Strategic
Research)

Kısaltılmış başlık

KENTUSAMDER

Amaç

İstanbul Kent Üniversitesi Siyasal, Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi (KENTUSAMDER), çeşitli alanlarda akademik ve bilimsel çalışmaları yayınlamak ve bilgi birikimini artırmak ve akademik çevreler ile kamuoyu arasında bir köprü oluşturmak amacıyla kurulmuş uluslararası nitelikte hakemli, akademik bir e-dergidir. Derginin temel amacı, siyaset bilimi, kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler, uluslararası ticaret, ekonomi, finans, uluslararası hukuk, deniz hukuku, insan hakları, sosyoloji, enerji, jeopolitik, jeostratejik, jeoekonomik bilim alanında araştırmalar yapmak; periyodik yayınlar gerçekleştirmek ve böylece bilgi paylaşımını teşvik etmektir. Bu maksatla belirtilen alanlardaki konuların tartışıldığı, önemli tespit ve tahlillerin yapıldığı ve bunların akademik disiplin çerçevesinde ortaya konulduğu özgün yazıların yayımlanması amaçlanmıştır.

İstanbul Kent Üniversitesi Siyasal, Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi ayrıca:

- Yeni teorik yaklaşımlar ve metodolojik yenilikler sunmayı,
- Güncel, özgün ve orijinal konular üzerine yapılan araştırmaları desteklemeyi,
- Akademik tartıřmalara ve eleřtirel dūřünceye katkıda bulunmayı,
- Bilimsel araştırma sonuçlarını daha geniş bir kitleyle paylaşarak toplumsal fayda sağlamayı amaçlar.

Bu hedefler doğrultusunda, dergi, özgün araştırma makaleleri, inceleme yazıları, kitap değerlendirmeleri ve eleştirel değerlendirmeler gibi çeşitli türde akademik eserleri kabul eder ve yayımlar.

Kapsam

İstanbul Kent Üniversitesi Siyasal, Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi, geniş bir akademik kapsamı olan disiplinler arası bir dergidir. Kapsamı aşağıdaki başlıca alanları içerir:

Siyaset Bilimi: Siyasal teoriler, siyasal sistemler, hükümet ve politika analizi, seçim çalışmaları, kamu politikası, yerel yönetimler, siyasal partiler ve hareketler.

Uluslararası İlişkiler: Uluslararası ilişkiler teorileri, dış politika analizi, uluslararası güvenlik, diplomasi, küresel yönetim, bölgesel çalışmalar, uluslararası kuruluşlar, uluslararası hukuk, deniz hukuku, insan hakları.

Sosyoloji: Toplum yapısı ve değişimi, toplumsal eşitizlikler, sosyal hareketler, kültürel çalışmalar, sosyal politika, kent sosyolojisi, eğitim sosyolojisi, aile ve toplumsal cinsiyet çalışmaları.

Stratejik Araştırmalar: Askeri strateji, savunma politikaları, uluslararası güvenlik çalışmaları, terörizm ve radikalizm, savaş ve barış çalışmaları, kriz yönetimi, enerji, jeopolitik, jeostratejik istihbarat ve güvenlik stratejileri.

Ekonomi ve Kalkınma Çalışmaları: Kalkınma teorileri, ekonomik politikalar, sürdürülebilir kalkınma, küresel ekonomi, finans, ekonomik krizler ve reformlar, sosyal ve ekonomik kalkınma stratejileri yanında Uluslararası Ticaret ve Lojistik çalışmaları

Kültürel ve İdeolojik Çalışmalar: Kültürel analizler, ideoloji çalışmaları, medya ve iletişim çalışmaları, kimlik ve kültür politikaları, popüler kültür, etnik ve dini çalışmalar.

Dergi, bu disiplinler arasındaki kesişim noktalarına da odaklanarak, disiplinler arası çalışmaları teşvik eder. Ayrıca hem teorik hem de ampirik araştırmalara yer vererek geniş bir yelpazede bilimsel katkılar sunmayı amaçlar.

Yazım Kuralları

1. Sayfanın boyutları 17,5 cm genişliğinde ve 25 cm yüksekliğinde ayarlanmalıdır. Çalışmanın tümünün kenar boşlukları sol taraftan 3,25 cm, sağ taraftan 2,75 cm, üst taraftan 3,5 cm ve alt taraftan 2,5 cm olmalıdır. Üstü bilgi içinse 1,5 cm, alt bilgi için 2 cm boşluk bırakılmış olmalıdır.
2. Çalışmada 150 sözcüğü geçmeyecek şekilde; Türkçe makaleler için Türkçe ve İngilizce, İngilizce makaleler için İngilizce ve Türkçe, Almanca makaleler için Almanca ve Türkçe öz ve anahtar kelimeler yazılmalıdır. Özde çalışmanın kapsamı, amacı, yöntemi ve sonuçlarından bahsedilmelidir.
3. Çalışmanın yazı tipi “Times New Roman” olmalıdır. Yazı formatı ise değişik bölümler için aşağıda ifade edildiği gibi olmalıdır.
4. Ana metinde paragraflar 12 punto büyüklüğünde olmalı, hizalama iki yana yaslı olmalıdır. Paragraflardan önce ve sonra 6 nk boşluk bırakılmalı ve satır aralığı tek olacak şekilde yazılmalıdır. Sayfalara numara verilmemelidir. Metin içerisindeki maddelemeler arasında 2 nk boşluk olmalıdır.

5. Öz, anahtar kelimeler ve kaynakça 10 punto ve 1 satır aralığı formatında yazılmalıdır. Ana metin ise 1, 15 satır aralığında yazılmalıdır.
6. Ana başlıkları 12 punto koyu, sadece ilk harfleri büyük olarak sola yaslı şekilde yazılmalıdır. Alt başlıklar ise sadece ilk harfi büyük olarak sola yaslı yazılmalıdır. Ana başlıklardan önce ise 12 nk, alt başlıklardan önce 6 nk boşluk verilmelidir.
7. Çalışmanın sonuç ve bulguları “Sonuç” başlığı altında yer almalı ve bu bölüm bir sayfayı geçmemelidir.
8. Tablo, Şekil, Grafik ve Resimler: Şekil ve tablo başlıkları 12 punto ve sadece ilk harfleri büyük olarak ve ortalanarak, tablo ve şekillerin üzerine yazılmalıdır. Her birine koyu olarak sıra numarası (Tablo 1:, Tablo 2: ve Şekil 1:, Şekil 2: vs.) verilmeli ve kaynak bildirimleri ile bibliyografik bilgiler de tablo ve şekillerin altında eksiksiz şekilde 10 punto olarak yer almalıdır.
9. Tablo, şekil vs. içindeki metin 8–11 punto aralığında olmalıdır. Metinde yer alacak matematiksel denklemlere sıra numarası verilmeli, sıra numaraları parantez içerisinde sayfanın sağına yaslı olarak yazılmalıdır. Ayrıca, baskıda düzeltme yapılabilmesi için resim dışında hiçbir öge resim formatında verilmemelidir. Ayrıca, tablo-şekil ve grafikler siyah beyaz basılacağı göz önünde bulundurularak düzenlenmelidir.
10. Atıflar APA 7 yöntemi kullanılarak yapılmalıdır. Açıklama notları sayfa altında dipnot şeklinde 10 punto olacak şekilde verilmelidir. Metin içerisinde atıflar yazar (lar)ın soyadı, kaynağın yılı ve sayfa numarası şeklinde yapılmalıdır. Yazar adı yoksa kurum adı yazar yerine kullanılmalıdır. Örnek; (Vural, 2003:5), (Köse ve Kasım, 2001:15), (Güneş vd., 2000:10-12), (DPT, 2004:32), (Walter vd., 1998: 25). Ya da Smith’ e (1998:15) göre, March ve Olsen’ a (1989: 26)
11. Aynı parantez içerisinde birden çok gönderme yapılması: Aynı parantez içerisinde yapılan çoklu göndermeler ilk yazarın soyadına göre alfabetik sırada olmalı ve noktalı virgül ile

ayrılmalıdır. Örnek: (Akbulut ve Doğan, 2013: 33; Şencan, 2003: 99; Tonta, 2010: 25).

12. Kaynakçada başlık ve kaynaklar 12 punto olmalıdır. Başlık koyu ve sola hizalı olmalıdır. Kaynakçada kullanılan çalışmalar yazarın soyadına göre alfabetik olarak sıralanmış olmalıdır. Çok yazarlı çalışmaların atıflarında “vd.” olarak verilen yazarların tümü kaynaklar kısmında yer almalı ve kaynaklar arası boşluk paragraf arasında olduğu gibi 6 nk olmalıdır. Aynı yazarın birden çok çalışmasına atıfta bulunulduğunda, yayın tarihi en eski olandan başlanmalıdır. Aynı yazarın aynı tarihli birden fazla çalışmasına atıfta bulunulduğunda ise metin içi atıflar ve kaynaklar a, b, c... harfleri kullanılarak numaralandırılmalıdır. Örnek; 2003’a, 2003b, 2003c gibi. Bir yazarın tek ve birden fazla yazarlı çalışmasına atıfta bulunulması durumunda, önce tek yazarlı çalışmalar belirtilmelidir.
13. Kaynaklarda ve metin içerisinde yer alan Türkçe eserler için aşağıdaki örneklerde görüldüğü gibi Türkçe kısaltmalar (örneğin, "vd.", “İçinde", "Çev.", "Ed." gibi) kullanılmalıdır.

Etik İlkeler ve Yayın Politikası

1. İstanbul Kent Üniversitesi Siyasal, Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi, amaç bölümünde belirtilen alanlarda bilimsel ve özgün çalışmaları yayımlar.
2. Dergi; **Ocak** ve **Haziran** olmak üzere yılda iki kez yayımlanan hakemli bir dergidir.
3. İstanbul Kent Üniversitesi Siyasal, Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi'nin yazım dili Türkçe, İngilizce, Fransızca ve Almancadır. Dergide yayımlanan makalelerin gerek bilimsel olarak uygunluğu gerekse dil olarak doğruluğunun sorumluluğu yazarlara aittir.
4. İstanbul Kent Üniversitesi Siyasal, Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi yayın kurulu, ulusal ve uluslararası

hakemlerin değerlendirmeleri sonucunda makalelerin kabul edilip edilmeyeceği konusunda yetkilidir.

5. Dergide yayınlanmak üzere gönderilen yazıların, daha önce başka bir yayın organında yayınlanmamış olması veya yayın için değerlendirme aşamasında bulunmaması gerekmektedir.
6. Makalelerin tüm sorumluluğu yazar (lar)ına aittir, yazılarda ifade edilen görüşler yazar (lar)ın kendi görüşleri olup dergiye bağlamaz.
7. Hakem değerlendirmesi sonucunda makale yayıma kabul edilirse, yazının tüm yayım haklarının süresiz olarak İstanbul Kent Üniversitesi Siyasal, Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi ait olduğu yazarlar tarafından kabul edilmiş sayılır.
8. Bunun için tek yazarlı çalışmalarda yazarın kendisinin, çok yazarlı çalışmalarda her yazarın onayını gösteren telif hakları sözleşmesinin çalışmanın makaleye yüklenmesi sırasında ayrıca yüklenmesi gerekmektedir.
9. Yayınlanması uygun bulunan makalelerin telif hakkı yazarlara aittir. Yazarlara telif creti ödenmez.
10. Dergiye gönderilen çalışmalar kr hakemlik sistemi ile değerlendirildiği için yayınlana kadar dosya biçimindeyken yazar bilgilerini içermemelidir. Bu sebeple çalışmalar 2 kopya bir isimli, bir isimsiz olacak şekilde gönderilmeleri gerekmektedir.
11. Makaleler APA referans sistemine (APA 7.0) göre düzenlenmelidir ve zler, dipnotlar ve referanslar dhil, beş il on iki bin sözcük arasında olmalıdır.
12. Benzerlik st oranı derginin yayın kurulu tarafından % 20 olarak belirlenmiştir. Benzerlik tespit programındaki filtreleme seçenekleri şu şekilde ayarlanır: -Kaynakça hariç (Bibliography excluded) -Alıntılar hariç (Quotes excluded) - 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 5 words) -Program menüsünde bulunan diğer filtreleme seçenekleri raporlamaya dhil edilmez.

Web Adresinde Kullanılacak Kısaltma:

www.dergipark.org.tr/kentusamder

Ülke: Türkiye

Yayına Başladığı Yıl (Elektronik): 2024

Periyot: Yılda iki kez

Kaynak Gösterme Biçimi

DergiPark Kullanım Kuralları ve Koşullarında yer alan "Dergi yetkilileri kullanıcıları ile sağlıklı iletişim kurmak ile yükümlüdürler." maddesi gereği geri bildirim adres alanı zorunlu olarak yer almaktadır. Bu alana eklenen e-posta adresine kullanıcılar doğrudan geri bildirimde bulunabileceklerdir. Bu adrese gönderilecek olan e-posta onaylandığında başvurunuz değerlendirmeye alınacaktır.

Geri Bildirim E-Postası

kentusamder@kent.edu.tr

Dergi İletişim

Telefon: 90 0212 610 10 10

E-Posta: kentusamder@kent.edu.tr

Adres: İstanbul Kent Üniversitesi Kağıthane Kampüsü Merkez Mah., Cendere Cad. NO:24, 34406 Kağıthane/İstanbul

Dergi Kadrosu**Editörler Kurulu****Baş Editör**

Ad ve Soyadı: Hasret Çomak

Cep: 0 532 544 72 06

E-Posta: hasret.comak@kent.edu.tr

Kurum: İstanbul Kent Üniversitesi

Editör

Ad ve Soyadı: Mesut ÖZEL

Cep: 0 542 681 74 05

E-Posta: mesut.ozel@kent.edu.tr

Kurum: İstanbul Kent Üniversitesi

Editör

Ad ve Soyadı: Doğan Şafak POLAT

Cep:0 533 491 60 21

E-Posta: dogansafak.polat@kent.edu.tr

Kurum: İstanbul Kent Üniversitesi

Editör

Ad ve Soyadı: Ozan ÖRMECİ

Cep:0 532 668 36 13

E-Posta: ozanormeci@kent.edu.tr

Kurum: İstanbul Kent Üniversitesi

Editör

Ad ve Soyadı: Murat KORAY

Cep: 0 532 547 31 18

E-Posta: murat.koray@kent.edu.tr

Kurum: İstanbul Kent Üniversitesi

Yayın Sekreteri

Ad ve Soyadı: Ege Furkan TOKER

Cep: 0 534 298 98 17

E-Posta: egefurkan.toker@kent.edu.tr

Kurum: İstanbul Kent Üniversitesi

Teknik İletişim

Ad ve Soyadı: Caner Selçuk SEVİNDİK

Cep: 05453649410

E-Posta: canerselcuk.sevindik@kent.edu.tr

Kurum: İstanbul Kent Üniversitesi

Yayıncı

İstanbul Kent Üniversitesi

KENTUSAMDER DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Herbert Reginbogin	The Catholic University of America, ABD
Prof. Dr. George Vlachakis	Hellenic Open University, Yunanistan
Doç. Dr. Aleksander Sotniçenko	Rusya Fed. Ankara Büyükelçilik Müsteşarı, Ankara
Prof. Dr. Veronika Tsibenko	Rusya Fed. Güney Federal Üniversitesi, Rostov/Rusya
Prof. Dr. Maciej Münnich	The John Paul II Catholic University of Lublin, Polonya
Prof. Dr. Monica Münnich	The John Paul II Catholic University of Lublin, Polonya
Prof. Dr. Akira Ichikawa	Tokyo Seisen Üniversitesi
Prof. Mark Meiowitz	State University Of New York (Suny) Maritime College
Doç. Dr. Elsayed Ali Aboufarha	Beni-Suef University
Doç. Dr. Aigerim Shilibekov	University Canada West
Dr. Öğr. Üyesi Yousof QORASHI	Shiraz University, Iran
Dr. Serhat Süha Çubukçuoğlu	Senior Researcher, Trends Research and Advisory
Prof. Dr. Yaprak Civelek	Eskişehir Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Melih Baş	İstanbul Arel Üniversitesi
Prof. Dr. Serhat Güvenç	Kadir Has Üniversitesi

Prof. Dr. Erkut Akkartal	Yeditepe Üniversitesi İ
Prof. Dr. Zuhâl Mert Uzuner	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Hayri Kozanoğlu	Altınbaş Üniversitesi İİBF
Prof. Dr. Kıvanç Ulusoy	İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Deniz Tansi	Yeditepe Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Oğuz Dirioz	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
Prof. Dr. Yaşar Onay	İstanbul Kent Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan Keskin	İstanbul Kent Üniversitesi
Prof. Dr. Ahu Tuğba Karabulut	İstanbul Kent Üniversitesi
Doç. Dr. Fazilet Ahu Özmen Akalın	İstanbul Kent Üniversitesi
Doç Dr. Ahmet İlkey Ceyhan	İstanbul Kent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Levent Kurt	İstanbul Kent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Cansu Arısoy Gedik	İstanbul Kent Üniversitesi
Doç Dr. Duygu Aydın Aslaner	İstanbul Kent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Elif Çağlı Kaynak	İstanbul Kent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hande Ramazanoğulları	İstanbul Kent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Çağlar Özer	İstanbul Kent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Zafer Çeler	İstanbul Kent Üniversitesi
Öğr. Gör. Emre Atsü	İstanbul Kent Üniversitesi

KENTUSAMDER HAKEM KURULU

Prof. Dr. Kıvanç Ulusoy	İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Deniz Tansi	Yeditepe Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Oğuz Dirioz	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
Prof. Dr. Yaşar Onay	İstanbul Kent Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan Keskin	İstanbul Kent Üniversitesi
Prof. Dr. Ahu Tuğba Karabulut	İstanbul Kent Üniversitesi
Doç. Dr. Fazilet Ahu Özmen Akalın	İstanbul Kent Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet İlkey Ceyhan	İstanbul Kent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gökhan Ak	İstanbul Topkapı Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sina Kısacık	Kıbrıs Aydın Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Erinç Bayri	Kıbrıs Aydın Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Levent Kurt	İstanbul Kent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Cansu Arısoy Gedik	İstanbul Kent Üniversitesi
Doç. Dr. Duygu Aydın Aslaner	İstanbul Kent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Elif Çağlı Kaynak	İstanbul Kent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hande Ramazanoğulları	İstanbul Kent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Çağlar Özer	İstanbul Kent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Zafer Çeler	İstanbul Kent Üniversitesi
Öğr. Gör. Emre Atsü	İstanbul Kent Üniversitesi

Prof. Dr. M. Necmettin ATSÜ
İstanbul Kent Üniversitesi Rektörü

İktisat, işletme, maliye, siyaset bilimi, yönetim bilimi, kamu yönetimi, uluslararası ticaret, uluslararası ilişkiler, uluslararası kurumlar, uluslararası hukuk, uluslararası güvenlik, strateji, jeopolitik, jeostrateji ve uluslararası göç alanlarına katkı sağlamak amacıyla kurduğumuz İstanbul Kent Üniversitesi Siyasal, Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi'nin ilk sayısını yayınlamaktayız.

Dergimiz, Türkiye'de ve dünyada alanındaki saygın akademisyenlerden oluşturduğumuz danışma ve hakem kurulları ile, yapılan özgün çalışmaların dünya kamuoyuna zamanında ulaştırılabilmesini hedeflemektedir. Uluslararası bir dergi olarak dünya standartlarının yakalanması önceliğimizdir. Ulusal ve uluslararası ölçekte sorunlara çözüm sunabilmek amacıyla üretilen bilginin, dergimiz aracılığı ile yayılarak akademik dünyada fark edilip kullanılması, özellikle atıf almada yüksek oranların yakalanması hedefimiz yalnızca dergimizin değil aynı zamanda İstanbul Kent Üniversitesi'nin de akademik alandaki başarısının ve yetkinliğinin kanıtı olacaktır.

Bu misyonu yüklenen dergimiz senede iki kez okuyucularına Türkçe ve İngilizce olarak ulaştırılacaktır.

Prof. Dr. Hasret omak

İstanbul Kent Üniversitesi Fakültesi Dekanı-Baş Editör

İlk sayımızın heyecanı ve mutluluğuyla herkese merhaba...

Dergimiz İstanbul Kent Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi öğretim elemanları tarafından hazırlanmaktadır. Derginin bir taraftan fakülte öğretim elemanlarının potansiyeliyle diğer taraftan da alandan dergiye destek verecek bilim insanlarının katkılarıyla yaşayacağına inanmaktayız. Enerji Politikaları, İnsan Hakları, jeopolitik, Kamu Diplomasisi, Küreselleşme, Mülteci Çalışmaları, Toklumsal Hareketler, Türk Dış Politikası, Uluslararası Göç, Türk Dünyası Çalışmaları, Uluslararası Güvenlik, Uluslararası Hukuk, Uluslararası Kurumlar, Uluslararası Siyaset, Terörizm ve Uyuşmazlıkların Çözümü alanlarındaki tartışmalara kendine özgü bir bakış açısı eliştirmeyi amaçlayan dergimiz, var olan yaklaşımlara yeni yorum getirecek özgün çalışmalara yer verecektir. Kendi ürettiklerimizi tartışmaya sunarken, bilim insanlarının bu dergiyi bir tartışma platformu haline getirmesini de arzulamaktayız.

Her yıl şubat ve temmuz aylarında internet ortamında çıkaracağımız dergimize gelen yazılar hakem süzgecinden geçirilerek yayınlanacaktır. Dergimizde, sosyal bilimlerin bütün alanlarında yapılan nicel, nitel araştırma sonuçlarına, deneysel analizlere ve teorik çalışmalara, herhangi bir ücret talep edilmeden yer verilecektir.

Bu sayıda yer alan birinci makale Prof. Dr. Fusun Türkmen'in "Türk-Amerikan İlişkileri konusundaki akademik birikimi ile ikinci defa seçilen ve Beyaz Saray'a giren Donald T. Trump'un Amerikan iç ve dış politikasında devrim niteliğinde değişikliklerine yönelik değerlendirmesini içermektedir. Dünya düzeninin yeniden şekillenmekte olduğu ortamda, Prof. Türkmen kampanya söylemine ve projelerine gerekse bunların ilk kanıtları olarak imzaladığı kararnamelere dayanan verilerin nitel yorumundan tümevarım yöntemiyle ikinci Trump döneminin ne derecede bir değişim veya devamlılığı yansıttığı sorusuna cevap aramaktadır.

İkinci makalede ise Dr. Öğr. Üyesi Gökhan Ak, belge, içerik ve söylem analizi tekniklerini kullanarak Avrupa Birliği'ne (AB) katılım sürecinde Türk Dış Politikasını ve on yıllardır süren Kıbrıs sorununa ilişkin parametrelerini ve etkilerini analiz etmektedir.

Üçüncü makalede, Dr. Öğr. Üyesi Sina Kısacık ve Dr. Öğr. Üyesi Erinç Bayri, bugün ABD Yönetimi tarafından zoraki bir ateşkes ve barışın dikte edildiği Rusya Federasyonu-Ukrayna arasında başlayan gerilimin savaş ortamına dönüşmesi ile her iki ülkenin ve hatta küresel piyasalarda tedarik zincirinin ne yönde etkilediği incelemektedir. Rusya Federasyonu-Ukrayna savaşının başta finansal, enerji piyasalarına ve çeşitli ekonomik göstergelere etkileri nitel araştırma yöntemi ve betimsel tasvir metodu çerçevesinde analiz edilerek değerlendirilmektedir.

Dördüncü makalede Prof. Dr. Yaşar Onay, 2025 ve sonrası dönemde Türkiye'nin güvenlik politikalarının olası eğiliminin analizinin yaptığı çalışmada Türkiye'nin stratejik hedefleri ve bu hedeflerin güvenlik politikaları üzerindeki etkileri ele alınmakta, özellikle Orta Doğu, Doğu Akdeniz, Karadeniz ve Avrupa'daki bölgesel ve küresel güç dinamiklerinin önemi değerlendirilmektedir.

Beşinci makalede Prof. Dr. Ozan Örmeci Romanya'da 2024 yılı sonlarında düzenlenen Cumhurbaşkanlığı ve parlamento seçimleri sonrası yaşanan siyasi kriz bağlamında Rumen siyasi sistemi ve 2024 yılı içerisinde düzenlenen seçimleri analiz etmektedir.

Altıncı makalede, Doç. Dr. Doğan Şafak Polat, Türkiye ile Azerbaycan arasında doğrudan kara bağlantısı sağlayarak bölgesel jeopolitik dengeleri önemli ölçüde değiştirme potansiyeline sahip stratejik Zengezur Koridoru projesi'nin Türkiye-Azerbaycan ilişkileri bağlamında stratejik ve ekonomik önemini ele almaktadır. Öncelikle, koridorun Türkiye ile Azerbaycan arasındaki ikili ilişkileri güçlendirme ve Türk Dünyası'nın entegrasyonunu teşvik etme potansiyeli incelemektedir.

Dergimizin ilk sayısında yer alan çalışma ise Doktorant Emekli Komodor Salim Al-Qassmi, Umman Deniz Kuvvetlerindeki tecrübe ve bilgi birikimini, Kızıldeniz'in küresel ticaret ve deniz güvenliğindeki önemini konu alan Anoushiravan Ehteshami ve Emma C. Murphy'nin "The International Politics of the Red Sea"

kitabın ayrıntılı incelemesine yansıtılmaktadır. KENTUSAM ile ortak çalışmalarda bulunan Al-Qassmi'nin bu incelemesi bugün tekrar sıcak bir kriz haline gelen Kızıldeniz ve ötesindeki gelişmelerin doğru ve zamanlı olarak anlaşılması için bir değerlendirme sunmaktadır.

Sizleri son derece özgün, orijinal ve güncel bilimsel eserlerinizi dergimize göndermenizi bekliyor ve davet ediyoruz.

Üstün başarılar dilerim

Saygılarımla,

Trump II: ABD’de Yeni Bir Dönem Mi, Köklere Dönüş Mü?

Fusun Türkmen^a

Özet

ABD’nin 47. Başkanı olarak ikinci kez iktidara gelen Donald J. Trump’ın Amerikan iç ve dış politikasında devrim niteliğinde değişiklikler yapmak niyetiyle Beyaz Saray’a girdiği ilk günden itibaren bu niyet, somut olarak uygulamaya konmaya başlamıştır. Gerek kampanya söylemine ve projelerine gerekse bunların ilk kanıtları olarak imzaladığı kararnamelere dayanan verilerin nitel yorumundan tümevarım yöntemiyle cevabını arayacağımız soru ise, ikinci Trump döneminin ne derecede bir değişim veya devamlılığı yansıttığıdır. ABD için bu bir dönemin sonu mudur, yoksa köklere dönüş müdür? Bu bağlamda, ileriki sayfalarda seçim zaferinin yanı sıra Trump’ın ideolojisi ve iç politika projesi ile, bir yandan izolasyonist ve Jackson’cu dış politika vizyonu ile transaksyonalizmi birleştiren, öbür yandan giderek neo-emperyalist mesajlar içeren dış politika programı ve ilk eylemleri incelenmektedir. Sonuçta ise, ülkenin sıra dışı kuruluş öyküsüne dayanan Amerikan istisnacılığının (*American exceptionalism*) ikinci Trump dönemiyle ne derecede örtüştüğü ve ne yöne evrilebileceği tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Trump, muhafazakârlık, ideoloji, izolasyonizm, Amerikan istisnacılığı.

---

^a Emeritus Professor, Department of International Relations, Galatasaray University

Trump II: A New Era in the USA or a Return to the Roots?

Abstract

Since the very day of his inauguration as the 47th -and former 45th- President of the United States, Donald J. Trump started to put into practice his intention of revolutionizing both the domestic and foreign policy of the USA. By interpreting the philosophical/political significance of his campaign rhetoric, declared projects, and the first concrete actions of his administration through a deductive methodology, this essay will attempt to answer the following research question: is Trump II a new era for the United States or is it a return to the origins? Within this context, we review the analysis of his electoral victory, his ideology and domestic policy project, as well as his foreign policy vision that seems, on the one hand, to combine Jacksonianism with transactionalism, and on the other, to launch a neo-imperialist project. The conclusion will explore the extent to which all this reflects American exceptionalism and what could be the end result.

Keywords: Trump, conservatism, ideology, isolationism, American exceptionalism.

Giriş

“Amerika'nın altın çağı şimdi başlıyor!”

“Şu andan itibaren Amerika'nın çöküşü sona ermiştir!”

“20 Ocak 2025 Amerika'nın Kurtuluş Günü'dür!”

Bu sözler, 45. ABD Başkanı Donald J. Trump'ın, 47. ABD Başkanı olarak tekrar göreve başladığı günkü konuşmasının girişinde sarfettiği cümlelerdir (Trump, 2025)

“Aşırı zenginlik, güç, ve nüfuzu elinde birleştiren bir oligarşi tüm demokrasimizi, temel hak ve özgürlüklerimizi tehdit etmektedir!”

“Kontrolsüz güç sahibi bazı mihraklar, kendi çıkar ve iktidarları adına iklim krizine karşı atmuş olduğumuz tüm adımları yok etmek istemektedir!”

“Amerikalılar, gücün kötüye kullanılması amacıyla üretilen bir yalan ve yanlış bilgi çığı altında ezilmek üzeredir!”

Bu sözler de, 46. ABD Başkanı Joe Biden'ın 15 Ocak 2025 tarihinde yapmış olduğu ulusa veda konuşmasında kullanmış olduğu ifadelerdir (Biden, 2025).

Başkan Biden'ın uyarıları, aslında seçim kampanyasından bu yana Amerika'nın Demokrat kesiminde ve tüm dünyada ikinci Trump yönetimi etrafında oluşan endişeleri özetlemektedir. Nitekim Trump, 20 Ocak günü ettiği başkanlık yemininin hemen ardından bir seri cumhurbaşkanlığı kararnamesine imza atarak, verdiği kampanya sözlerinin büyük kısmını yerine getirmeye başlamıştır. Bunların başında, Başkan Biden'ın imzalamış olduğu 78 kararnamenin geri çekilmesi ve bu suretle yaşlılar için reçeteli ilaçlardaki fiyat indirimine son verilmesi, ayrımcılıkla mücadele programlarının sonlandırılması, işgal altındaki Filistin topraklarında Yahudi yerleşimcilerin şiddet uygulamasına karşı konulan yaptırımların kaldırılması gelmektedir. Ayrıca, 6 Ocak 2021 tarihinde Biden'ın seçilmesini protesto amacıyla Kongre binasına saldıran ve bugün

Anayasal düzeni yıkmaya teşebbüsten hapiste olan 1.500 Trump taraftarının affı; ABD'nin güney sınırında acil durum ilan edilmesi, iltica başvurularının durdurulması, suçlulardan başlamak üzere sınır dışı işlemlerinin başlatılması ve 1798 tarihli Yabancı Düşmanlar Yasası çerçevesinde yabancı uyuşturucu çetelerinin terör listesine alınması; ABD toprağında doğanlara 150 yıldır verilen otomatik vatandaşlık hakkının kaldırılması; idam cezasına 2021'den beri uygulanan moratoryumun kaldırılarak infazlara devam edilmesi; dış yardım programlarının 90 gün süreyle askıya alınarak gözden geçirilmesi; enerji konusunda acil durum ilan edilerek çevre koruma amaçlı tüm sondaj kısıtlamalarının kaldırılması ve yasaklanmış sondaj çalışmalarının başlatılması; Yeni Yeşil Mutabakatın kaldırılması, Paris İklim Antlaşması'ndan çıkılması, elektrik araba üretimi zorunluluğuna son verilmesi; Meksika ve Kanada'ya %25 gümrük vergisi konması; Dünya Sağlık Örgütü'nden çıkılması; içeriğe bakılmaksızın sosyal medyada tam ifade özgürlüğüne izin verilmesi; ırk ve cinsiyet ayrımını önleyen yasa ve uygulamaların kaldırılması ve ABD'de bundan böyle kadın ve erkek olmak üzere sadece iki cinsiyetin resmen kabul edilmesi; Meksika Körfezi'nin adının Amerika Körfezi olarak değiştirilmesi, gibi kimi sosyal, kimi ekonomik, kimiye sembolik içerikli bir kararlar dizisi yepyeni bir dönemin habercisidir. Nitekim bunları takip eden günlerde yeni kararlar alınmış, dünyanın en büyük yardım örgütü olan ABD Uluslararası Kalkınma Ajansı (USAID) ve ABD Eğitim Bakanlığı'nın ortadan kaldırılma ihtimali; BM Filistin Mültecilerine Yardım Örgütü'ne (UNRWA) tüm Amerikan yardımının kesilmesi; ABD'nin BM İnsan Hakları Konsey'inden çekilmesi, ve Gazze'den 2 milyon Filistinli'nin sürülerek buranın Amerikan kontrolüne geçmesi gibi bomba etkisi yapan kararlar Başkan Trump tarafından bizzat açıklanmıştır. Bundan sonra ABD'yi ve dolayısıyla dünyayı neyin beklemekte olduğu, öngörülemezliği taktik edinmiş bir liderin yönetiminde büyük ölçüde meçhuldür. Bununla birlikte, kısaca seçilme nedenlerinden yola çıkılarak ve gerek iç politika, gerekse dış politika konusundaki program ve ifadelerine dayanılarak belli

ölçüde bazı tahminlerde bulunulabilir. Bu verilere dayalı bir yöntemle cevabını arayacağımız soru ise, ikinci Trump döneminin ne derecede bir değişim veya devamlılığı yansıttığıdır. ABD için bu bir dönemin sonu mudur, yoksa köklere dönüş müdür? Bu bağlamda, ileriki sayfalarda seçim zaferinin yanı sıra Trump'ın ideolojisi ve iç politika projesi ile, bir yandan izolasyonist ve Jackson'cu dış politika vizyonu ile transaksyonalizmi birleştiren ve öbür yandan giderek neo-emperyalist mesajlar içeren dış politika programı incelenmektedir. Sonuçta ise, ülkenin sıra dışı kuruluş öyküsüne dayanan Amerikan istisnacılığının (*American exceptionalism*) ikinci Trump dönemiyle ne yöne evrildiği tespit edilmeye çalışılacaktır.

Bir zaferin anatomisi

Her siyasî olgunun birden fazla nedeni vardır. 5 Kasım 2024'te gerçekleşen ABD Başkanlık seçimleri de bu anlamda bir istisna olmadığı gibi, muhtelif nedenlere dayanmaktadır. Bu nedenlere eğildiğimizde ve her kampın zaferinin bir ölçüde karşı kampın yenilgisine dayandığını düşündüğümüzde, her şeyden önce bir dönemlik Biden yönetimini yenilgiye götüren nedenleri anlamaya çalışmak gerekir. İlk bakışta, Başkan Joe Biden'ın yaşa bağlı ve giderek hızlanan zihinsel ve bedensel çöküşünün görünür hale gelmesi, üzerinde oluşan çekilme baskılarının artması ve bunlara önce direnip ancak seçimlere 107 gün kala başkanlık yarışından çekilmesi ve aday gösterdiği Başkan Yardımcısı Kamala Harris'in apar topar kampanyaya girmesinin Demokrat Parti cephesinde yaratmış olduğu kargaşaya işaret edilebilir. Başkan Yardımcısı Harris'in geçmiş Senatörlük ve Kaliforniya Başsavcılığı görevlerindeki başarılı deneyimi, hitap yeteneği ve kişisel karizması yeterli olmamış, ekonomi ve dış politika konularında fazla genel söylemi, kimlik politikalarını öne çıkarması ve Cumhuriyetçilerin ılımlı kanadına fazla yaklaşması umulan sonuçları getirmediği gibi, giderek ırkçı ve muhafazakâr görüşlerin yükselişe geçtiği Amerikan toplumunda hem bir kadın aday, hem de Afro-Amerikan ve Hint kökenli bir göçmen çocuğu olmasının bir dezavantaj teşkil etmiş

olduğu da söylenebilir. Ama asıl nedenlerin daha derin ve konjonktürel olduğu açıktır.

Konjonktür terimi aynı zamanda “Zamanın Ruhu” nu yansıtır. Bunun başlangıcında ise, 11 Eylül 2001 terör saldırılarıyla başlayan ve IŞID örgütünün vahşetine kadar uzanan olayların önce doğrudan masum ABD vatandaşlarını hedef almış olması, ve İslamofobi, ırkçılık ve içe kapanma dürtülerini uyandırmış olması yatmaktadır ki, son 20-25 yıla giderek damga vuran bu kutuplaşma, radikal köktendinci terörün sporadik olarak Avrupa’ya da yayılmasıyla günümüzde tüm Batı toplumlarını esir almış görünmektedir. Bu olguya küreselleşmenin ekonomik yan etkilerinin altından kalkamamış, bir türlü refah ve demokrasiye kavuşamamış, kimisi isyanlar ve iç savaşlarla kavru lan Küresel Güney ülkelerinden Akdeniz yoluyla Batı Avrupa’ya ve Meksika yoluyla ABD’ye akın eden milyonlarca insandan oluşan kayıt dışı göç olgusunu da eklediğimizde, karşımıza tepki olarak Donald J. Trump’ın başını çektiği ve ülkeyi her türlü tehdi de karşı korumayı vaat eden otoriter, muhafazakâr ve popülist liderlerin profili çıkmaktadır.

ABD özelinde, kampanyasını “ötekileştirme” kavramının etrafında şekillendiren Trump, “iç düşman” olarak nitelendirdiği ve sadece Demokratları değil ama onların ekseninde toplumdaki tüm liberalleri, siyasî elitleri, ırksal ve dinsel azınlıkları, eşcinsel ve transları, *woke* (ırksal ve sınıfsal eşitlikçilik) kültürü yanlılarını terörist ve kaçak göçmenlerle aynı kefeye koyan bir söylem benimsemiş ve emsali bugüne dek görülmemiş bir kutuplaştırma stratejisi uygulayarak, seçimde başarılı olmuştur. Hatta o denli başarılı olmuştur ki, geleneksel olarak Demokrat Parti’ye oy veren Latin Amerika ve Afro kökenli Amerikalıların bir kısmı da kendilerini tehdit altında hissederek Cumhuriyetçilere oy verdikleri gibi, Trump’ın kürtaj karşıtı tutumuna rağmen büyük ölçüde Harris’i destekleyen kadınların yaşça daha ileri ve muhafazakâr olanları da onun lehinde oy kullanmıştır. Bu noktada seçim taktiğini had safhaya taşıyan Trump, muhafazakâr -ve çoğunu ilk döneminde kendisinin

atamış olduğu- Yüksek Mahkeme (*Supreme Court*) yargıçlarının 2022’de anayasal kürtaj özgürlüğünü kaldıran kararının uygulanmasının eyaletlere bırakılmasını kabul etmiş ve böylelikle potansiyel oy kaybını azaltma yoluna gitmiştir.

Tüm bunların ötesinde, bugün Demokrat Parti’nin kıdemli kampanya danışmanlarından James Carville’in de altını çizdiği gibi Trump’ın zaferinin temel nedeni “her zaman her yerde olmuş, olduğu, ve olacağı gibi ekonomidir” (Carville, 2025). ABD ekonomisinin hâlâ bugün dünyanın en güçlü ekonomisi konumunu işgal etmesine, enflasyonun sadece 2.7%’den 2.9%’a yani 0.2% yükselmiş olmasına, istihdam rakamlarının Biden döneminin ekonomik-sosyal politikaları neticesinde rekor seviyeye ulaşmış ve işsizlik oranının 4 % seviyesinde kalmasına rağmen, orta ve orta-alt sınıf Amerikan halkı özellikle pandemi sonrası kırsal alana hücum neticesinde yükselen konut fiyat ve kiralari ile tedarik zinciri sorunlarından etkilenen gıda fiyatlarına ve bilhassa gözlerinde zenginliği simgeleyen Trump’ın ekonomiyi düzelterceği algısına odaklanmıştır. Bu algı, Trump’ın en zengin kesim ve şirketler lehinde vergi indirimi projesi, halk sağlığına destek olan Uygun Tedavi Yasası’nda (*Affordable Care Act*) yapmayı planladığı kesintiler ve çalışan kesimin sigorta primlerini yükseltme planları ile yaşlılara reçeteli ilaçlarda fiyat sınırlamasını kaldırma gibi kararlarının önüne geçmiştir. Carville’e göre toplumları yaşatan veya öldüren ekonominin kendisi kadar, üzerlerinde yaratılan ekonomi algısıdır.

Bu temel öğelerin yanı sıra, geleneksel iş çevrelerinin yanı sıra patronları yoluyla dijital iletişim ve küresel sosyal medya ağlarının büyük desteği küçümsenmeyecek bir rol oynamıştır. Bunların başında kampanyaya en az \$100 milyon katkıda bulunan ve şimdiden Trump’ın sağ kolu haline gelen X’in patronu Elon Musk ile, sahibi olduğu META’da bilgi doğruluk kontrolü (*fact-checking*) programını – büyük olasılıkla Başkan’ın gerçek ötesi beyanlarını kolaylaştırma amacıyla- kaldıran Marc Zuckerberg, ve Amazon’un

yanı sıra bu seçimde resmen tarafsız kalarak geleneksel Demokrat Parti destekçiliğini terk eden bir zamanların liberal gazetesi ünlü *Washington Post* 'un sahibi Jeff Bezos gelmektedir.

Trump'ın doğal seçmen kitlesini oluşturan genelde az eğitilmiş orta/orta-alt sınıfın gözünde sınırlı etkilerine rağmen, bazı muhafazakâr köşe yazarları ve entelektüeller de seçim kampanyasına katkıda bulunmuşlardır.

Sonuç, tahmin edilenin ötesinde kesin bir zafere dönüşmüş ve 45. ABD Başkanı Donald J. Trump, rakibi Demokrat Başkan Yardımcısı Kamala Harris'i 2.475.676 halk oyu farkı ve Seçiciler Meclisi'nin (*Electoral College*) 226'ya karşı 312 Büyük Seçici oyunu alarak yenmiş ve bir dönemlik aradan sonra 47. ABD Başkanı olmuştur. (Türkmen, 2025).

“İdeoloji” olarak Trumpizm

Bilimsel anlamda bir ideoloji veya doktrin sayılmamakla birlikte, Amerikan politikasının tarihsel köklerinden esinlenen bir siyasî hareket ve kişiliğe tapınma (*personality cult*) karışımı olarak görülen Trumpizm, 2016 seçim kampanyasından beri Amerikan siyasal yaşamına damgasını vurmuştur. Bileşenleri arasında Beyaz Hıristiyan milliyetçiliği, sağ popülizm, sağ anti-globalizm, siyasî izolasyonizm, ekonomik korumacılık, vergi ve yabancı/göçmen karşıtlığı, otoriterliğin meşrulaştırılması – ve dolayısıyla Başkanın hukukun üstünde olduğu inancı yer almaktadır. İlk kez 1990'lı yıllarda Cumhuriyetçi Parti'nin ileri gelen isimlerinden Pat Buchanan'ın başkanlık yarışında kullandığı ve o zamanlar kabul görmeyen ve Donald Trump tarafından tekrar lanse edilen *America First* (Her şeyden önce Amerika) sloganı, ilk kez 1920'li yıllarda *Ku Klux Klan* örgütü tarafından kullanılmıştır. Bilindiği gibi bu örgüt, Amerikan İç Savaşından sonra 1865 yılında Tennessee eyaletinde kurulan ve siyahîlerin edindikleri haklara karşı mücadele eden beyaz üstünlükçü bir gizli örgüttür.

Sosyolog Michael Kimmel'e göre Trumpizm her şeyden önce bir duygu, bir heyecandır (Kimmel, 2017,xi). Ve bu duyguyu besleyen temel öge kin ve hınçtır. Tüm popülist hareketlerde olduğu gibi geleneksel siyasî elitlere karşı kısıktırılan bu kin, güncel şekliyle ABD'de yabancı göçmenleri, *woke* (ırksal ve sınıfsal eşitlikçilik) kültürünün temsilcilerini, küreselcileri, liberalleri, azınlıkları, eşcinsel ve trans bireyleri kapsayan sistematik bir “ötekileştirme” hareketine dönüşmüştür.

Bu şekliyle, meşru biçimde ırkçı ve mezhepçi Eski Sağın diğer adı olan paleo-muhafazakârlığı (*paleoconservatism*) çağrıştıran Trumpizm, Beyaz Hıristiyan milliyetçilik söylemi ve sembollerine iktidara gelmeyi başarmıştır. Temelde din söylemini kullanarak erkek egemen, ve siyahîler ile melez kökenli göçmenlere karşıtlığıyla Amerikan demokrasisinin çoğulcu temel değerlerine aykırı bu hareket, Beyaz Hıristiyan bir Amerika yaratmak peşindedir. İdeolojik kökenleri Amerika'yı kuran Püriten Protestanlara dayanan bugünkü Evanjelist Hıristiyan seçmenlerin 8/10 gibi bir oranının nitekim seçimlerde Trump'a oy vermiş olmasının ana nedeni, rakip aday Kamala Harris'in hem kadın, hem siyahî, hem de melez kökenli bir göçmen çocuğu olması, ve Trump'ın Tanrı'nın “seçilmiş kulu” olarak Amerika'yı kurtaracağı inancındır. Hıristiyan milliyetçiliği uzmanı tarihçi Kristin Kobes du Mez'e göre önümüzdeki dört yıl boyunca bu hareket kurumsallaşacak, eğitim sistemini değiştirecek, geleneksel aile kavramını kutsayarak toplumsal cinsiyet özgürlüğünü yok edecek ve ulusu “gerçek Amerikalılar” ile “diğer Amerikalılar” olarak ikiye bölecektir. Beyaz ve Hıristiyan olmayanların toplumda yeri olsa bile, sesi duyulmayacaktır (Blake, 2025).

Beyaz Hıristiyan milliyetçiliğin bir bileşeni de Hıristiyan Siyonizmi'dir. 19. yüzyılın ortasında İngiltere ve Kuzey Amerika'da ortaya çıkmış ve 1970'li yıllardan itibaren dünyaya yayılmış olan bu düşünceye göre İsrail devletinin üzerine bulunduğu topraklar, Tanrı'nın bahşettiği ve İncil'de sözü geçen “vadedilmiş

topraklar”dır. Bu da İsrail’e kayıtsız şartsız desteği dinî ve millî bir görev haline getirmektedir. Beyaz Hıristiyan milliyetçiliği Trump döneminde Amerika’nın iç siyaset sahnesinde ne kadar etkinse, Hıristiyan Siyonizmi de dış politikada -dolayısıyla ABD’nin İsrail/Ortadoğu politikasında- bir o kadar etkindir (Chelini-Pont ve Tessier, 2025). Nitekim birinci başkanlık döneminde Golan tepelerinin işgalini meşru kabul eden ve ABD Büyükelçiliğini İsrail’in başkenti saydığı Kudüs’e taşıyan Trump, ikinci döneminin başında Filistin ve Filistinlilerin mevcut olmadığını iddia eden aşırı muhafazakâr eski Arkansas valisi Mike Huckabee’yi İsrail’e büyükelçi atamıştır

Genel olarak Trumpizm, Soğuk Savaş’ın bitimiyle o dönemdeki ana varlık nedeni olan komünizmle mücadele misyonunu kaybeden Cumhuriyetçi Parti’ye yeni bir misyon olarak empoze olmuş ve Trump bazı direnişlere rağmen eninde sonunda partiye ideolojik olarak tamamen hâkim hale gelmiştir.

“Trumpizm’in kurumsallaştırılması” ve 2025 Projesi

İlk dönem başkanlığa hazırlıksız ve acemi şekilde giren Donald J. Trump, bu sefer iç politikadan dış politikaya ve atamalara kadar her ayrıntının inceden inceye hazırlanmış olduğu, kilit noktalara güvenilen ve sadık isimlerin getirildiği ve görüldüğü üzere ilk günden itibaren öncelikli politikaların kararnamele yoluyla uygulamaya sokulduğu yeni bir dönem başlatmıştır. Uzun zamandır ekibiyle üzerinde çalıştığı siyasî ve ekonomik programın temel ögesi ise, muhafazakâr düşünce kuruluşu Heritage Foundation tarafından hazırlanmış olan ve kuruluşun başkanı Kevin Roberts tarafından “Trumpizm’in kurumsallaştırılması” olarak nitelendirilen *2025 Projesi*, 900 sayfalık ve 30 bölümden oluşan bir yol haritasıdır (The Heritage Foundation, 2023). Donald Trump, her ne kadar kampanya sırasında bu projeyi sahiplenmemiş, hatta ne olduğunu dahi bilmediğini söylemiş olsa da, 100 kadar muhafazakâr kuruluştan 400 uzmanın iki yılda yazdığı ve \$22 milyona mal olan projede

kendisinin 150 kadar eski danışmanı görev almıştır. Nitekim raporun kilit isimlerinden Russell Vought kısa süre önce Yönetim ve Bütçe Ofisinin (*Office of Management and Budget*) başına getirilmiştir.

2025 Projesi dört temel amaç belirlemiştir:

- 1- Aileyi Amerikan toplumunun merkezine yerleştirmek;
- 2- Devlet bürokrasisinin idarî yapısını dağıtarak Amerikan halkına egemenliğini iade etmek;
- 3- Yabancı tehditlere karşı ulusun egemenliğini, sınırlarını ve zenginliklerini korumak;
- 4- Tanrı'nın lütfu olan kişisel özgürlüklere göre yaşamayı sağlamak.

Bu çerçevede,

- “üniter yürütme teorisi” adı altında federal devletin tüm bağımsız kurumlarının doğrudan siyasî kontrole bağlanması ki bu, birinci Trump döneminden kalan ve Biden'ın yürürlükten kaldırdığı bir yönergenin (*Annex F*) tekrar uygulamaya konmasını içermektedir;
- sağlık ve aile yaşamının “İncil'in gereklerine göre” düzenlenmesi;
- yasa dışı göçmenlerin toplu halde sınır dışı edilmesi;
- birey ve bilhassa kurumlar düzeyinde vergi kesintileri, buna karşın gümrük vergilerinin artırılması;
- eğitim programlarının “zararlı siyasî yönelimlerden” arındırılması;
- sağlık, sosyal sigorta ve yardım programlarında kesintiler yapılması;
- sanayinin gelişmesi için iklim ve çevre ile ilgili kurallarda gevşeme yapılması planlanmaktadır (Türkmen: 2025).

Nitekim Trump, iktidarının ilk gününden itibaren bu doğrultuda adımlar atmaya başlamış, devlet bürokrasisinde görevli ve “Çeşitlilik, Hakkaniyet ve Kapsayıcılık” (*DEI- Diversity, Equity, and Inclusion*) programına dahil olarak – yani ırk ve cinsiyet eşitliği

ilkeleri çerçevesinde-işe alınmış 1.000 memurun sözleşmesi askıya alınmış; acil durum bölgesi ilan edilen Meksika sınırına 4.000 asker sevk edilmiş ve iltica başvuru mekanizması durdurulmuş; Paris İklim Anlaşması'ndan bir kez daha çıkılmıştır. Lâkin, Amerikan siyasal sisteminin yerleşik dengeleme-denetleme (*checks and balances*) mekanizmaları bu ve buna benzer adımların ne derece kabul göreceği konusunda soru işaretleri oluşturmaktadır. Örneğin, Trump'ın bir kararnameyle Amerikan toprağında doğanlara otomatik vatandaşlık verilme uygulamasını -ki 150 yıldır mevcuttur-kaldırması karşısında buna muhalefet eden birçok eyalet ve sivil toplum örgütü daha şimdiden dava süreci başlatmıştır. Aynı şekilde tartışmalı bir karar, 28 Ocak tarihinde federal hükümetin tüm yardım ve kredi programlarının “gözden geçirilmek amacıyla” aniden bloke edilmesidir ki, sayıları 2.600'ü geçen ve 3 trilyon dolar değerindeki bu programlar, tabii afet kurbanlarından yoksul öğrencilere yemek yardımına, sigortasız kesimlere bazı hayatî sağlık programlarından evsiz savaş gazilerine desteğe ve dış yardıma kadar kapsamaktadır. Bunları “vergi mükelleflerinin parasını heba eden Marksist projeler” olarak nitelendiren – ve Russell Vought Kongre onayı alana kadar Bütçe ve Yönetim Ofisi Başkan vekili görevini üstlenen Matthew Vaeth olayın ideolojik boyutunu böylelikle açığa vurmuştur (Smolar, 2025). Yalnız bu konuda Trump yönetimi ciddi bir anayasal engelle takılmış görünmektedir, çünkü bütçe ve harcamalar konusunda yetkili kurum sadece Kongre'dir ve tüm bu programlar Kongre onayını almıştır. Görüldüğü kadarıyla buradaki mantık, konunun Yüksek Mahkeme'ye intikal edeceği ve Mahkemede Trump'ın atamış olduğu muhafazakâr yargıç çoğunluğunun bu kesintileri destekleyeceği yönündedir- nitekim bir federal yargıç bu kararın yürürlüğe girmesine 17 saat kala uygulamayı durdurma kararı çıkartmıştır. Lâkin iş bununla da kalmamış ve şimdiden Senatörlere bu yardımlardan faydalanan sosyal yardım kuruluşları, hastaneler, uyuşturucu ile mücadele merkezleri, gönüllü yardım dernekleri vs. tarafından gelen panik mesajları ve protestolar, 24 saat içinde “askıya almanın askıya alınmasına” neden olmuştur. Kamuoyunun

çok güçlü, erkler ayrımının da çok kesin ve dokunulmaz olduğu bu sistemde, Trump yönetiminin politikaları karşısında yasama ve yargı düzeylerinde daha ileride ne gibi süreçler yaşanacağı şu anda meçhuldür. Bundan sonra olası anayasal krizlerin başkanlık yetkileri konusunda geniş çaplı bir tartışmaya kadar gitmesi ihtimalinden daha şimdiden söz edilmektedir. Nitekim Proje, yayınlandığı andan itibaren “Beyaz üstünlükçülüğe” (*White supremacy*) dayalı ve otokrasi tehlikesi barındıran bir belge olarak eleştirilmeye başlanmış ve bilhassa Anayasa hukukçuları tarafından hukukun üstünlüğü, erkler ayrımı, devletle din işlerinin ayrılması ve kişisel özgürlükler alanlarında bir tehdit olarak nitelendirilmiştir.

Dış politika nereye?

2025 Projesi dış politika konusunda bu kadar ayrıntıya girmemekle beraber, bu alanda da “*America First*” çizgisinde ve her şeyden önce Amerika’nın çıkarlarına endeksli ve icabında uluslararası hukuk ile uluslararası kurumları hiçe sayan ünilateralist bir dış politika yönünde tavsiyelerde bulunmaktadır. Buna Trump’ın uzun zamandan beri sergilediği söylem eklendiğinde, ortaya genel hatlarıyla izolasyonist, Jackson’cu ve neo-merkantilist bir politika çıkmaktadır. Bilindiği gibi izolasyonizm, Amerika’nın kuruluşundan bu yana Eski Dünya’ya uzak coğrafi konumu ve doğal kaynaklarının zenginliğine dayanan bir “kendi kendine yetebilme” psikolojisi yaratmış ve ABD’nin ilk Başkanı George Washington, görevinin sona erdiği 1796 tarihinde yaptığı ulusa veda konuşmasında, ülkesinin izole konumunun bir avantaj olduğunu ve bu durumdan faydalanılması gerektiğini, dolayısıyla Eski Dünya -yani Avrupa-devletlerinin güç ve iktidar mücadelelerine bulaşmamasını, onlarla sadece ekonomik çıkar ilişkileri yürütmesini salık vermiştir. Böylelikle coğrafi izolasyon, siyasî izolasyonizme dönüşmüş ve o gün bugündür bu dürtü, ABD’nin katılmış olduğu her türlü uluslararası çatışmadan sonra baş gösteren içe kapanma dönemlerine yol açmıştır. Trump’ınki tam anlamıyla bir izolasyonizmden çok, “artık saçma sapan savaflara son” mantığıyla hareket eden askerî bir

izolasyonizm gibi görünmekte ve şimdilik görüldüğü kadarıyla müdahaleciliği daha ziyade ekonomik yaptırım ve siyasî baskılar yoluyla uygulayacağı yönündedir. Buna karşın Jackson'cu geleneğe sıkı sıkıya bağlı görünmekte, ve ABD'nin yedinci Başkanı Andrew Jackson'dan esinlenen milliyetçi, popülist, liberteryen, ve -sadece doğrudan çıkarlar tehlikede olduğu zaman- militarizme başvuran düşünce ekolünde yer almaktadır. Bu ekol, dış politikada demokrasi ve insan haklarına öncelik veren Wilson'cu, Amerikan devrimi ideallerine dayalı ve dış müdahale karşıtı Jefferson'cu, ve dış dünya ile ticarete öncelik veren Hamilton'cu dış politika ekollerine nispeten en tutucu düşünce tarzını temsil etmektedir (Mead:2002, 88-90). Trump'ın ekonomik vizyonu, dünya ekonomisinin yeni gereklerine sürekli ayak uydurmuş olan Hamilton'culuğun en eski versiyonuna, yani maliye ve para politikalarında korumacılığa dayanmakta ve bu özelliğiyle neo-merkantilist bir yaklaşımı yansıtmaktadır.

Bu çerçevede geçen başkanlık döneminden bu yana ve seçim kampanyası boyunca öne çıkan temalar, adeta şeytanlaştırılan Çin ile ticarî rekabet ve NATO bağlamında müttefiklere verilen güvenlik desteğinin malî yönden karşılığının alınmadığı yönünde olmuş, Trump ABD'nin müttefiklerini, üstlerine düşen sorumluluğu karşılamadıkları takdirde – yani NATO harcamalarına GSMH'nin %2'sini hasretmek ki bunu yakın zamanda %5'e çıkarmıştır- onları düşmanın eline terk etme tehdidi savuran ilk başkan adayları olarak tarihe geçmiştir. Bunun ön göstergesi olarak da, başından beri Ukrayna'yı Rusya'nın emellerine feda etme eğilimini ve geçtiğimiz günlerde toplanan Münih Güvenlik Konferansı'nda ABD Başkan Yardımcısı J.D. Vance'in Avrupa'ya adeta meydan okuyan konuşmasını sayabiliriz.

Seçimin hemen öncesi ve sonrasında ise Trump bir şok stratejisi uygulayarak, Kanada, Grönland ve Panama'ya yönelik yayılcılık hedeflerini dile getirmiştir. Fransız jeopolitik uzmanı Cyrille Bret'e göre burada asıl amacı, müttefikler üzerinde şok etkisi yaratarak her

istediğini elde edebilme politikasıdır. Bret, bu politikanın bileşenlerini ise “transaksiyonel izolasyonizm ve revizyonist emperyalizm” karışımı olarak nitelendirmektedir (Bret, 2025). Bu da, Amerikan emperyalizminin doğum tarihi olarak kabul edilen 1823 Monroe doktrinini ve bunun tamamlayıcısı olan 1904 Roosevelt Eki’ni (*Roosevelt Corollary*) hatırlamamıza vesile olmaktadır. Bunlardan birincisine göre, Batı yarımküre ABD’nin nüfuz alanı olup, ikincisine göre bu çerçevede ulusal çıkarlar gerektirdiğinde müdahalecilik uygulanabilir. Orta ve Latin Amerika’ya yönelik ABD politikaları 20. yüzyılda ve tüm Soğuk Savaş boyunca bu yaklaşımı yansıtmıştır. Ve işte bu nedendir ki, başkanlık yemin töreninden az süre önce Trump’ın Florida’daki Mar-a-Lago malikânesinde yaptığı basın toplantısı sırasında ortaya attığı Kanada, Grönland, ve Panama’nın ABD kontrolüne geçmesi fikri, bazı Amerikan medya organlarınca ironik biçimde “Mar-a-Lago doktrini” veya “Trump Eki” olarak etiketlenmiştir.

Peki neden özellikle Kanada, Grönland, ve Panama? Birincisi, ABD tarihinde her üçüyle de ilgili geçmiş niyet ve olayların mevcut olmasıdır. İkincisi, bazı uzmanlara göre Trump’ın aslında Kanada konusunda korumacı ekonomik yaklaşımından ve liberal Başbakan Justin Trudeau’ya karşı ideolojik kökenli antipatisinden kaynaklanan ve ona “ABD’nin 51. eyaletinin valisi” olarak hitap ederek küçük düşürme arzusundan başka bir niyeti olmadığı, lâkin Panama ve Grönland’la ilgili birtakım stratejik nedenler olabileceğidir (Smith ve Lee, 2025).

Tarihsel kaynaklar,

- a) 1812 İngiliz-Amerikan Savaşı sırasında Başkan Jefferson tarafından “Kanada’nın Québec’e kadar olan bölgesinin bu yıl içinde ilhaki için yürüyüşe geçmemiz kâfidir” şeklindeki ifadesini ve 19. yüzyıl boyunca ABD’deki tüm siyasal partilerin ilhak fikrini benimsediğini, üstelik bunu iki ülkenin

farklı siyasal kültürlerini göz ardı ederek Kanada halkının sevinçle karşılayacağı inancında olduklarını;

- b) Satın alma yoluyla ilhak politikasını ilk olarak 1803 yılında Louisiana eyaletini Fransa krallığından alarak uygulayan ABD'nin Alaska'yı Rus çarlığından satın aldığı 1867 yılında aynı şekilde Grönland'ı Danimarka krallığından almaya kalkıştığını fakat Kongre'nin bunu reddettiğini, 2. Dünya Savaşı sırasında Grönland'ı Nazi Almanya'sına karşı korumak için 1941-45 yılları arasında işgal ettiğini, 1946 yılında ise \$100 milyona satın almak istediğini fakat bunu Danimarka'nın reddettiğini;
- c) Başkan Theodore Roosevelt'in Atlantik-Pasifik okyanuslarını birleştirme fikriyle 1903 yılında o zaman Kolombiya'ya ait olan bugünkü Panama'da, \$10 milyon karşılığında egemenliğinin ABD'ye ait olacağı bir kanal inşası için anlaşma imzaladığını, Kolombiya Parlamentosu'nun bunu reddetmesi üzerine, Washington'un ayrılıkçı hareketleri ateşleyip Panama'nın bağımsızlığını ilan etmesini sağladığını ve bu ülkeyle Kanalın egemenliğinin kendisine ait olması konusunda anlaşmıştı, bunun bilahare Amerikan karşıtı isyanlara yol açması sonucunda ABD'nin demokrasi ve insan hakları yanlısı 39. Başkanı Carter tarafından 1977'de imzalanan bir anlaşmayla ABD'nin bu egemenlik hakkından vazgeçtiğini yazmaktadır.

Trump'a göre bugün bilhassa Panama'nın ve Grönland'ın ABD açısından ekonomik ve stratejik önemi olduğu açıktır. Bunlardan birincisinin, dünya konteyner limanlarının %75'ini elinde tutan Çinli firmaların eline geçmiş olmasının bugün ekonomik, ileride ise askerî-stratejik açıdan tehlike oluşturacağını; topraklarında geniş bir ABD Hava Üssü ve kıymetli maden kaynakları barındıran Grönland'ı ise Rus ve Çin emellerinden Danimarka'nın korumaktan aciz olduğunu ileri sürmekte ve icabında buraların kontrolüne

yönelik kuvvet kullanımı opsiyonunu açık tutmaktadır (Smith ve Lee, 2025).

Bunu takip eden günlerde, Beyaz Saray'ı başkanlık seçimlerinden sonra ilk ziyaret eden yabancı hükümet başkanı olan İsrail Başbakanı Netanyahu ile 4 Şubat tarihinde düzenlediği basın toplantısında Ortadoğu'yu da alt üst edecek nitelikte bir niyet açıklaması yapan Başkan Trump, 2 milyon Filistinli'nin Gazze'den Ürdün ve Mısır'a sürülerek bu beldenin ABD kontrolünde temizlenip kalkındırıldığı takdirde "Ortadoğu'nun Rivyera'sı" haline getirileceğini dünyaya ilan etmiştir. 20. yüzyılın ortasından beri dünyayı meşgul eden bu konuya siyasî, insanî ve hukukîden çok bir iş insanı gözüyle baktığı ve bu amaçla her türlü baskıyı yapmaya kararlı olduğu, bir soru üzerine, tüm seçeneklerin masada olduğunu ifade etmesinden anlaşılmaktadır. Bu durumda şu an itibariyle, Oslo sürecinden beri masada olan iki devletli çözüm projesi tarihe karışmış görünmektedir.

Söz konusu devletler ve halkları tarafından doğal olarak şiddetli tepkiyle karşılanan ve çağımızın uluslararası hukuk kuralları, insancıl hukuk kuralları, ile eşit egemenlik prensibine dayalı yerleşik dünya düzenine meydan okuyan bu hedefleri Trump'ın yerine getirmesi oldukça ütöpik görünmektedir. Bununla birlikte, ileride neler olacağı bilinmemekte, çeşitli spekülasyon ve senaryolar üretilmekte, bu arada ünlü İtalyan filozof Antonio Gramsci'nin hapisteyken yazdığı, "Eski dünya ölüyor, yenisi doğmaya çalışıyor. Bu ara dönemde envaiçeşit hastalıklı belirti ortaya çıkıyor" şeklindeki sözleri bu duruma binaen sıkça hatırlatılmaktadır (Rachman, 2024).

Sonuç

Başlık sorumuza, yani Trump fenomeninin yeni bir dönem mi yoksa bir eskiye dönüş mü olduğuna geri dönecek olursak, gerçekleşmekte olan ve yukarıda özetlemeye çalıştığımız bu olguyu her şeyden önce kavramsal bir çerçeveye oturtma gereği doğmaktadır. Bu bağlamda

referans alınması gereken kavram ise Amerikan istisnacılığıdır (*American exceptionalism*). Kuruluş yıllarından beri Amerikan milliyetçiliğinin çekirdeğini oluşturan bu kavrama göre, Amerikan ulusu Tanrı'nın kutsadığı ve dünyaya özgürlük getirmekle yükümlü kıldığı bir ulustur. Bu yaklaşım, 18. yüzyıldan beri Amerika'nın büyüyen gücüne paralel olarak gelişmiş ve 20. yüzyılda daha çok Cumhuriyetçi Parti'nin muhafazakâr kanadı tarafından kriz dönemlerinde ve kamuoyu desteği gerektiği zamanlarda öne çıkarılmıştır (Türkmen: 2005, 166). Bir seçim kampanyası bunun için ideal bir çerçeve olup, Donald Trump'ın *America First ve Make America Great Again* sloganları bu tespitle bire bir örtüşmektedir.

Bu sloganlar ABD'nin bugüne dek liderliğini yaptığı uluslararası liberal düzene meydan okumaktadır. Bu düzen, 2. Dünya Savaşı'nın sonunda, resmî izolasyonizm politikası sona erdiğinden beri, Amerika'nın liberal demokratik değerlerini mültilateralizm, yani uluslararası kurumlar ve hukuk çerçevesinde evrenselleştirme çabasının sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Charles Kupchan, bunu Amerikan istisnacılığının ikinci ve çağdaş versiyonu, yani "*American Exceptionalism 2.0*" olarak nitelendirmektedir (Kupchan: 2018). Ona göre ilk versiyon (*American Exceptionalism 1.0*), George Washington tarafından lanse edilen ve Amerikan siyasal kültüründe yer etmiş olan kronik izolasyonizm dürtüsünü; bunun sonucu olan stratejik bağımsızlığı; insanlığı müdahale yoluyla değil siyasî ve ekonomik açıdan örnek olarak kurtaracak olma inancını; o dönemde sınıf yerine şans eşitliği yoluyla sosyal ve ekonomik mobilitayı sağlayan tek toplum olma bilincini; ve yeryüzündeki en seçkin, yani Anglo-Sakson halkına sahip olma gururunu kapsamaktadır. Bu sonucusu Amerikan istisnacılığının ırksal bileşeni olup, önce Amerika yerlilerini, sonra Afrika kökenlileri, sonra da göçmenleri dışlama dalgalarına yol açmıştır. Nitekim bu görüşlerin çoğunu bugün Trump'ın benimsediğini görmemek mümkün değildir: dünyaya, müttefiklerini kendi haline terk edecek kadar sırt çevirmesi, uluslararası kurumlardan ve global çözüm

arayışlarından çekilmesi, göçmen ve azınlık karşıtlığı ile empoze ettiği gümrük vergileri, ilk istisnacılık döneminin izolasyonizmini, etnik/mezhpsel milliyetçiliğini ve ekonomik korumacılığını simgelemektedir. Öte yandan ABD'nin kuruluşundan bu yana kendine mal etmiş olduğu özgürlük ve demokrasi ideali de hepten terk edilmiş görünmektedir. Kısacası, 1941 Pearl Harbor saldırısıyla temeli atılan ve günümüze kadar süren kurallara dayalı uluslararası liberal düzen, nam-ı diğer *Pax Americana*, Trump II döneminin başlamasıyla sona ermiştir (Daalder ve Lindsay:2025).

Buna bir miktar “Amerikan istisnacılığı 2.0” döneminde yapılmış olan bazı hatalar ve sergilenmiş olan eksiklikler neden olduysa da, bugün istisnacılığın doğuşuna geri dönmek gerçeklerle örtüşecek midir? Kurulmuş ittifaklar ve ortaklıklar, uluslararası hukukun evrenselliği, iklim, terör ve nükleer yarış gibi global konularda uluslararası toplum olarak birlikte hareket etme mecburiyeti, halkların demokrasi ve özgürlük gereksinimi, teknolojik iletişimin vardığı nokta, uluslararası ticaret ve tedarik zincirlerinin dünya ekonomisindeki yeri, bugün uluslararası sistemin bileşenleri haline gelmiş, yabana atılamayacak faktörlerdir.

Dolayısıyla Trump II politikaları üç çeşit engelle karşılaşabilir: birincisi, uluslararası ekonominin aritmetiği ve serbest piyasanın doğası gereği emir-komuta yöntemiyle yönetilemeyecek olması; ikincisi gerek ülke içerisinden -federal yardımların kesilmesine karşı olduğu gibi- gerek uluslararası aktörlerden – örneğin Kanada, Grönland, Panama ve Ortadoğu’da olduğu gibi - gelebilecek tepki ve direniş; üçüncüsü devlet olarak ABD'nin kendi kendine verebileceği zararlar ki bunların içerisinde gümrük vergileri sonucunda yaşanacak iç fiyat yükselişleri, Küresel Güney ülkelerinin ekonomik zarar sonucu takınacağı Amerikan karşıtı jeopolitik tavır, uluslararası hukuk ve insan hakları kavramlarının beşiği sayılabilecek Avrupa'nın ABD ile olan ilişkileri, ve dünya çapında ABD karşıtlığının yükselişe geçmesi sayılabilir.

Öyleyse şimdilik şu sonuca varmak mümkündür: Trump II dönemi, bir ölçüde köklere dönüş provası olmakla birlikte bunu da çok aşan bir düzeye erişmiş görünmektedir. Tabii ne derece çağımızın gerçekleriyle örtüşeceği henüz belli değildir. Daha birinci Trump döneminde Kupchan, kavramsal olarak en sağlıklı yolun *American Exceptionalism 3.0* adı altında 1.0 ile 2.0 arasında bir denge kurmak olduğunu ileri sürmüştür. Bunun da şartları arasında “dünyanın jandarması olmadan büyük güçlerin barış hakemi” olmak, uluslararası kurumların işlevselliği konusundaki tüm şüphelere rağmen multilateralizmden vazgeçmemek ve değerler politikasını göz ardı etmek yerine insan hakları ve demokrasi konusunda dünyaya örnek olmaya çalışmak, bulunmaktadır. Şu an itibariyle bunların hiçbiri devrede değildir.

Kaynakça

- Biden, J. “Remarks in a Farewell Address to the Nation”, 15 January 2025, <https://www.whitehouse.gov/remarks/2025/01/the-farewell-address>
- Blake, J, “White Christian nationalists are poised to remake America in their image during Trump’s second term, author says”, *CNN US Edition*, 12 January 2025, <https://edition.cnn.com/2025/01/12us/white-christian-nationalism-du-mez-cec/index.html> .
- Bret, C, “En mêlant isolationisme et impérialisme, Donald Trump tente la stratégie du choc”, *Slate*, 13 Janvier 2025, <https://www.slate.fr>
- Carville, J, “I Was Wrong About the 2024 Election.Here’s Why” *The New York Times*, January 2, 2025, <https://www.nytimes.com>
- Chelini-Pont, Blandine, et Tessier, Laurent, “Le sionisme chrétien, une influence majeure sur la nouvelle administration Trump”, *The Conversation*, January 18, 2025, <https://theconversation.com>
- Daalder, Ivo H., and Lindsay, James M., “The Price of Trump’s Power Politics:Why China and Russia Stand to Win in a Might-Makes-Right World”, *Foreign Affairs*, 30 January, 2025, <https://www.foreignaffairs.com/>
- Kimmel, M. (2017), *Angry White Men: American Masculinity at the End of an Era*, (New York: Perseus Books).
- Mead, Walter Russell, (2002), *Special Providence: American foreign policy and how it changed the world*, (New York : Routledge).
- Rachman, Gideon, “How America First will transform the world in 2025”, *Financial Times*, 27 December 2024, <https://www.ft.com/>
- Smith, Allan and Lee Carol E., “Pressure on China and ‘pure2 trolling: Why Trump is pushing an expansionist agenda”, *NBC News*, January 9, 2025, <https://www.nbcnews.com/>
- Smolar, Piotr, “L’administration Trump sème la confusion en décidant un gel temporaire des aides fédérales”, *Le Monde*, 29 Janvier 2025, <https://www.lemonde.fr>.
- The Heritage Foundation, *Project 2025, Mandate for Leadership: The Conservative Promise*, April 2023, <https://www.project2025.org/>
- Trump, D. “Inaugural Address”, 20 January 2025, <https://www.whitehouse.gov/>

Türkmen, F. “ABD’nin Dış Politikası: Devamlılık ve Değişim”, *Doğu Batı* (“Bir Zamanlar Amerika” sayısı), Mayıs-Haziran-Temmuz 2005.

Türkmen, F. “Trump’ın Dönüşü”, *Küresel Durum Raporu 2024*, Global İlişkiler Forumu, Şubat 2025, <https://www.gif.org.tr/>

Turkish Foreign Policy and the Cyprus Issue during the Process of Accession to the European Union

Gökhan AK^a

Abstract

The main aim of this essay is to analyze Turkish foreign policy during the process of accession to the European Union (EU) and its parameters and impacts regarding the decades-lasting Cyprus issue. Cyprus, having two main ethnic groups, namely Turkish Cypriots and Greek Cypriots, had become at the heart of Turkish foreign policy since 1923. Because Cyprus had always been one of the main targets of maximalist and revisionist Greek Megali Idea, which triggered Greek Cypriots to execute violent ethnic cleansing against Turkish Cypriots for decades, thus, the Cyprus issue mainly affected and put tremendous pressure on Turkish-EU relations during the process of Turkish Accession to the EU. This essay will use document, content, and discourse analysis regarding scientific research methods and will gather scientific data mainly from scientific books and articles in the university and public libraries.

Keywords: Türkiye, Cyprus, Turkish Foreign Policy, European Union, Accession Process.

---

^a Assist.Prof., İstanbul Topkapı University, Faculty of Economic, Administrative and Social Sciences, Department of Political Science and International Relations (Eng.), gokhanak@topkapi.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-0674-9699.

Avrupa Birliği'ne Giriş S¼recinde T¼rk Dış Politikası ve Kıbrıs Sorunu

z

Bu makalenin ana amacı, Avrupa Birliği'ne (AB) katılım s¼recinde T¼rk dış politikasını ve on yıllardır s¼ren Kıbrıs sorununa ilişkin parametrelerini ve etkilerini analiz etmektir. Kıbrıslı T¼rkler ve Kıbrıslı Rumlar olmak üzere iki ana etnik gruba sahip olan Kıbrıs, 1923'ten beri T¼rk dış politikasının merkezinde yer almıştır. ¼nk¼ Kıbrıs, Rumların on yıllardır Kıbrıslı T¼rklerle karşı şiddetli teknik temizlik yapmasını tetikleyen maksimalist ve revizyonist Yunan Megali İdeasının her zaman ana hedeflerinden biri olmuştur. Bu nedenle, Kıbrıs sorunu esas olarak T¼rkiye'nin AB'ye katılım s¼recinde T¼rk-AB ilişkilerini etkilemiş ve b¼y¼k bir baskıya sahip olmuştur. Bu makale, bilimsel araştırma yöntemleri kapsamında belge, içerik ve söylem analizi tekniklerini kullanacak ve bilimsel verileri esas olarak niversite ve halk k¼t¼phanelerindeki bilimsel kitaplardan ve makalelerden elde edecektir.

Anahtar Kelimeler: T¼rkiye, Kıbrıs, T¼rk Dış Politikası, Avrupa Birliği, M¼ktesebat S¼reci

Introduction

Europe is the name of a geographical region, and the intellectual foundations of political structuring can be traced back to ancient times. After World War II, it was deemed necessary to take concrete steps to prevent war from occurring again and to eliminate the possibility of states likely to unite with a single identity from fighting again. The European Coal and Steel Community was the first example of a supranational organization and emerged as the first result of the steps taken. The EEC was established with one of the two Agreements signed in 1957 on the grounds that sectoral unification was insufficient. It aimed to achieve economic unification in Europe in terms of all sectors with a supranational organization (Soyalp, 2003:165).

The most important agenda item of Turkish foreign policy, which has not changed during and after the Cold War, is the goal of full membership in the European Union. In order to achieve this membership, Türkiye has been continuing its relations with the EU for about 50 years, which have slowed down from time to time but have never been interrupted. Especially in the last 5 years, in the process of relations that have become increasingly important, Türkiye is inclined to quickly overcome all obstacles in order to become a member of the EU. One of the obstacles Türkiye faces in its membership process, and the most important one, is the Cyprus issue. The Cyprus Issue, which is seen as homework and expected to be resolved by Türkiye in order to become a full member, is also a national cause for Türkiye (Kıral, 2018:5). Just as every government that has been in power since the 1950s, every political party in the opposition, the public opinion and pressure groups have agreed on the effort to make Türkiye a member of the EU, they also agree that the Cyprus Issue is a national cause and that there is no room for compromise on this issue. Although interrupted for very short periods, this unchanging policy of Turkish politics has been on the same track again due to the intense sensitivity of the Turkish people (Aras, 2005:386).

In this context, EU membership and the Cyprus issue, which have the same weight in Türkiye's traditional politics, have been issues that have confronted each other, especially in recent years. Türkiye is experiencing intense diplomatic traffic to resolve these two issues that are extremely important to it. Türkiye will not likely be able to get out of this mess with the balancing policy it can implement. Because the country is being put into a dilemma by being expected to choose one of the two situations presented. Türkiye, on the other hand, is not giving up on Cyprus and is inclined not to give up on EU membership either (Erdoğan, 2016:136).

As is known, Türkiye has historically followed a policy that has turned its face towards the West. In this context, becoming a member of the EU is a specialized form of this relationship. The relations that officially started with Türkiye's membership application in 1959 were mentioned in terms of providing integrity to the period before 1959. In the period after 1959, Türkiye's membership application to the EC and all the reasons for this application were conveyed. The signing of the Ankara Agreement, which provided the relations with a legal basis after this application, its content, and the institutional structure created by the agreement were also examined within the scope of this period. The relations process that opened a new page with Türkiye's full membership application, the developments from 1987, when this application was made, to the transition to the Customs Union, from the announcement of Agenda 2000 to the Luxembourg Summit, were examined. In the period after 1999, developments started with the Helsinki Summit, when Türkiye was declared a candidate country, and the SME National Program was conveyed up to the present day (Mermerkaya, 2013:10).

Impacts of Cyprus Issue on Türkiye's EU Membership

In order to avoid the root of the Cyprus Issue, it is necessary to look at the historical stages that the Island of Cyprus has gone through. For this purpose, the situation on the Island before the Ottoman Empire's sovereignty, the developments that took place when the Island came under Ottoman sovereignty, and the transition from

Ottoman sovereignty to British sovereignty are systematically conveyed. The policies of Greekification that emerged during the British sovereignty on the Island and the violent incidents that occurred later when Britain withdrew from the Island led to the establishment of the Republic of Cyprus. However, the established Republic could not find a solution to the problems and continued its existence for a very short period of 3 years (Arı, 2011:21). Türkiye, which could not remain silent against the oppression and violence that the Greeks applied to the Turks of the Island, used its right of guarantor in 1974 and made a military intervention on the Island and ensured the formation of the current borders. The tense relations did not calm down after the intervention, and after a series of developments, the TRNC was declared, and the Island gained its current legal status, although it is not recognized internationally. The establishment of the TRNC could not alleviate the suffering on the Island. The TRNC, which is not recognized by any country other than Türkiye, was not accepted as a party to the problem, and the problem was occasionally brought to the UN agenda. The United Nations Security Council took several decisions to provide a solution to the Cyprus Issue (Koç, 2005:475).

The UN factor, which intervened in the incident to this extent in order to solve the problem, was also examined within the scope of this section. This section includes the important decisions taken by the UN as a party to the problem since 1964, including all those taken in the last 5 years. In addition, this section includes the evaluation of the Annan Plan, which was presented last, and the negotiation process between the communities in order to find a solution to the problem (Ergör, 2011:7).

Growth Policy of the European Union

The Second World War caused great destruction and pain for the old continent of Europe. After the war, the idea of establishing a union was put forward to prevent possible further wars and ensure the continuity of peace. Today, this Union seems successful and is living its most glorious days with the comfort of achieving its goal. The established Union has brought security, peace, justice, and prosperity

to Europe. The states that saw the success of the Union but were hesitant at first later lined up to join the Union. It has been seen that political stability, economic development, and social justice have developed in the candidate countries of the Union before they can become a part of the Union. Because in order to become a full member of the Union, the candidate states must fulfill certain conditions. In terms of economy, politics, and democracy, these conditions actually serve the development of the states (Tezel, 2008:122).

The historical developments of Türkiye-EU relations and the Cyprus Issue continue with the Cyprus factor, which is the point where both issues intersect and affect Türkiye's membership in the EU. The EU's expansion process is conveyed, and how Cyprus is included in this process is stated (Özer, 2009:99). The reasons for the membership application made by the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus in the perspective of the EU's expansion, the legal evaluation of this application and the EU's response to the application are examined in this section. After the application of the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus was received positively, the EU's claim that this situation was put forward as an obstacle to Türkiye's membership process to solve the problem and realize this membership came to the agenda. In this context, the study examined how Cyprus was presented to Türkiye as a problem at the summits, SMEs, and the National Program. After this systematic approach, our study will conclude with evaluating the membership of the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus to the EU and possible solution proposals (Demirel, 2003:140-141).

The negotiations are held in the form of bilateral intergovernmental conferences between the European Union countries and each candidate. The candidate country for membership must meet the following conditions: It must be a democratic state based on the rule of law and respect human and minority rights. It must have a functioning market economy and be resistant to the capacity and competitive structure of the Union. It must be committed to the goals of political, economic, and monetary unions and can assume other

obligations of membership. If the states that meet these conditions are deemed sufficient due to the negotiations, they are included in the Union. Belgium, the Federal Republic of Germany, France, Italy, Luxembourg, and the Netherlands, which formed the ECSC in 1952, EURATOM, and the European Economic Community in 1957, have gone through four separate enlargement processes, increasing their number to 15 (Demirel, 2003:143).

The two main trends that have attracted attention in the stage of European integration to date are deepening and widening (Ülger, 2014:111). The first enlargement process began in 1961 when the United Kingdom applied for full membership. The United Kingdom was not very keen on the Community initially but could not remain indifferent to its successes and wanted to become a member. However, England's membership request was vetoed by the French president. However, after he left office in 1969, work began for England to become a member, and its membership was accepted only in 1972. Ireland, Denmark, and Norway were also accepted as members during the same period. However, Norway did not join the Union due to the negative results of the referendum held in Norway. Thus, the number of members of the Union increased from six to nine during the first expansion process. With this expansion, the EEC became the largest commercial power in the world. During this period, there were also changes in the economic functions of the Community. The Common Agricultural Policy was put into practice, and the Common Market was completed 1.5 years before the 12-year transition period was completed (Demirel, 2003:145).

The second expansion of the Community was towards the south. Both expansion and contraction occurred during this process. In this context, Greece joined the Community as the 10th member in 1981, and Denmark left the membership in 1985 due to the negative results of the referendum held in 1983. The EC expanded for the third time in 1986 with the accession of Spain and Portugal. The number of members increased to 12 with Spain and Portugal. The number of members did not increase in the EC, which also experienced a de facto expansion with the unification of the two Germanies in 1990.

However, the weight of Germany in the EC bodies increased. After the third expansion, the Community did not accept any new members for about ten years. In 1995, the fourth wave of expansion took place, and the number of members increased to 15 with the accession of Sweden, Austria, and Finland. Since these three countries were also members of the EFTA, they did not face many problems regarding their membership in the EU. While Norway was also expected to join these states, due to the results of the referendum held in the country, this state could not become a member of the EU again. With the accession of these three EFTA member countries, the EU realized its fourth expansion towards Northern and Central Europe. On the other hand, EFTA entered a dissolution and disbanded. The EU increased its number of members to 15 with its fourth expansion process, and in 2003, it increased its number to 25 by signing accession agreements with 10 more candidate countries (Demirel, 2003:146-147).

The Situation of Cyprus in EU's Enlargement Process

Along with all Eastern European states, Cyprus is among the countries the EU considers and evaluates in line with its interests. Cyprus has become a country that the EU has directly targeted, especially due to recent developments in energy resources and its geopolitical position. The year 1990 was a year when the number of parties in the Cyprus Issue increased (Özarslan, 2006:15). The Greek Cypriot side, which could not directly achieve its historical goals with Greece, applied for EU membership on behalf of all of Cyprus on July 4, 1990, in order to ensure the indirect realization of its ideals. Unfortunately, this application, made without considering the problems the country was experiencing and its bi-communal nature, was evaluated as a normal application. Recently, it has been observed that the EU's pressure on Türkiye and the international environment to find a solution to the Cyprus issue has been increasing. One of the most important reasons why the EU has increased its influence on Cyprus and taken ownership of the situation is that it wants to take control of the region by making Cyprus a member. When we compare Cyprus with other candidate

countries, we come across the following results: Cyprus has the highest per capita income rate among the 13 candidate countries, together with the Czech Republic. These two countries are the closest to the EU average regarding purchasing power. Among the candidate countries, Cyprus has the best inflation and unemployment rates (Çoban Oran, 2018:430-431).

The priorities that the EU demands from Cyprus for full membership can be listed as follows: the adoption of the framework *acquis* for the internal market, standardization, and certification, harmonization of VAT in terms of standard and reduced rates, bringing the legislation to the same level and strengthening the implementation of safety standards in maritime transportation (Demirel, 2003:148). In terms of meeting the above criteria, Cyprus is in a very good position among the other candidate countries and has signed almost all the relevant agreements within the scope of harmonization with the EU. While all these developments regarding Cyprus are taking place, the most important issue that is neglected is the denial of the Turkish presence in Cyprus. In this context, considering the government as the sole addressee in the membership application made by the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus in a way that would make it seem like it represents the whole of Cyprus is the greatest injustice in this regard (Demirkıran et al., 2010:58).

Foreign Policy Factors That Put Türkiye-European Union Relations in Trouble

The Emergence of the Cyprus Issue

After the declaration of the TRNC, the EU began to act more interested in Cyprus for religious, political, and economic reasons. After 1992, the Greeks gave priority to the EU. The most important reason for this was to try to draw the EU Institutions to their side against Türkiye, with the indirect support of Greece and to make the EU a party to the problem. In this way, the Cyprus Issue could be presented as a precondition in return for Türkiye's full membership demands, which would force the Turkish side to make concessions. Over time, we see how appropriate these strategies implemented by

the Greeks were. In this context, Türkiye's failure to oppose the Greek Cypriot Administration's application for membership in the Customs Union in 1995 and its failure to react to the initiation of membership negotiations facilitated the Greek Cypriot Administration's full membership in the EU as the sole legitimate representative of Cyprus (Yazgan, 2009:168-169).

While the EU was entering a new expansion process in the second half of the 1990s, the Northern Cyprus administration thought that it would not accept the Island as a member in response to any initiative by the Greek Cypriot Administration. However, with the announcement that full membership negotiations would begin with the Greek Cypriot Administration in 1998, it was seen that this prediction did not come true. In 1998, full membership negotiations were initiated with the Greek Cypriot Administration, representing the entire Island, at the Copenhagen Summit (Akçay, 2016:22).

At the summit, it was stated that "the EU wants to have a 'united' Cyprus. However, if no agreement is reached in Cyprus by February 28, 2003, the Republic of Cyprus will be able to become a member of the EU on its own." The Agenda 2000 Report gave no perspective on Türkiye's membership due to its various social, political, and economic deficiencies. Then, at the Luxembourg Summit, it was stated that in order for Türkiye to become a member of the EU, it had to make progress in resolving the Cyprus issue. Türkiye responded to the decision by suspending relations with the EU. After this unexpected harsh reaction from the EU, tensions arose in relations, and thus, in order to alleviate Türkiye's discomfort, the EU accepted Türkiye as a candidate country at the Helsinki Summit (Bozkurt and Demirel, 2004:217; Yolcu, 2008:129).

However, at the same summit, it was also stated that if a solution could not be found for the Cyprus issue, the membership of the Greeks could not be prevented. As a result, Türkiye accepted the membership application of the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus in order to join the Customs Union, the start of full membership negotiations for the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus in order to become a candidate country, and the

start of negotiations between Türkiye and the EU for the full membership of the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus in order to start negotiations (Kadioğlu, 2006:100).

The UN has been involved in the Cyprus issue since 1964 and has been involved in the preparation of many ideas and plans. The establishment of the United Federal State of Cyprus, consisting of federative states, was proposed in the Annan Plan prepared in 2002. Since the federal state would be a member of the EU, the EU *acquis* would be the supreme law in this federative state. On April 24, a referendum was held on the island on the subject, and the plan was accepted by the Turkish side (64.9%) and rejected by the Greek side (75.8%), and it could not be put into practice. The referendum held in both parts of Cyprus on April 24, in which the Turkish and Greek Cypriot people were asked their opinions on living together within the framework of the Annan Plan, can be evaluated from a narrow perspective as the termination of one of the dozens of plans made to solve the problem on the Island and which have not concluded (Türkeş and Kılıç, 2004:37-38).

As a result, on May 1, 2004, the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus became a full member of the EU, representing the entire Island. From then on, the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus would be more effective in Türkiye-EU relations with its veto power on the Cyprus issue. With this result, the issue of opening the ports to the Greek Cypriot side was locked, and relations with the EU reached a deadlock due to the Cyprus issue. This deadlock ended with the partial freezing of the negotiations at the end of 2006, despite all efforts by Türkiye (Fırat, 2005:185). It is also clearly seen that the Cyprus issue is not the only issue blocking Türkiye's path during the negotiation process and that the *de facto* suspension of Türkiye-EU relations goes beyond the unresolved Cyprus issue. The economic and political problems caused by the global financial crisis that emerged in 2008 in EU countries, the rise of the far-right in Europe due to the crisis, and the exclusionary attitude of the France-Germany duo towards Türkiye were also

important developments that negatively affected Türkiye-EU relations (Sayın, 2016:45; Kaya, 2018:192).

Türkiye's Application for EU Membership and the Putting Forward of Cyprus as a Sanction Afterwards

TRNC's Objections to the Full Membership of the Greek Cypriot Administration to the EU and Its Subsequent Objections

The theses of the Turkish Cypriot side are, in fact, clear. Turkish Cypriots have always adopted several goals that have changed by changing conditions throughout history. However, the main aim has always been to prevent Enosis and not to fall under the Greek-Greek yoke (Demir, 2005:352). Turkish Cypriots oppose the Greek Cypriots' application for full membership in the European Union. The primary issue for the TRNC administration is not full membership in the European Union. However, the guarantee of sovereign equality and security in the possible partnership state is to be established. The Republic of Cyprus is not obligated to enter into a political or economic union, partially or completely, with any state. When the membership of the Greek Cypriot side to the EU is evaluated according to this article, the realization of membership is out of the question. The membership of the Greek Cypriot side to the EU would violate the Treaty of Guarantee. Furthermore, the membership of the Greek Cypriot Side to the EU would mean direct or indirect unification with Greece. In this case, Türkiye, Greece, and England are also bound by the obligation in Article 1 and are obliged to continue this established order (Olçay, 2014:28).

The thesis of the Greek Cypriot side is also clear. Thus, in response to Prof. Mendelson's opinion, the Greek Cypriot side requested the evaluations and opinions of three international lawyers, James Crawford, Gerhard Hafner, and Alain Pellet (Sönmezöğlü, 2006:123). In the thesis established after the research conducted, they stated that the Greek Cypriot side, which they named the "Republic of Cyprus," was recognized as an independent state by all member states of the EU; that the Greek Cypriot government was

accepted as authorized to represent the state on the Island. They stated that the TRNC was recognized only by Türkiye and that this situation in question; they have stated that it has been adopted in the same way by the international community (Güzel, 2015:82). They argue that Türkiye cannot object to the membership of the Greek Cypriot side by claiming that the Treaty of Guarantee has been violated by Türkiye, that the objection of the violating party is meaningless, that no provision would naturally prevent the membership of the Greek Cypriot side in the EU, and that the objections made are invalid and have no basis. When the theses of the parties are taken into consideration and examined, we see that while the claims of the Turkish side are based on the content, essence, and spirit of the 1959-1960 Treaties, the claims of the Greek Cypriot side are based more on the form of these treaties and the simple meanings of the expressions in the text, word games or the actual situation on the Island and the *fait accompli* that has occurred (Efegil, 2003:17).

What Should Türkiye Do?

The Republic of Türkiye should have a say in Cyprus by developing projects that will also increase its status internationally. In order to achieve this, it should first turn its attention to the ongoing trade in the Mediterranean, try to act as a bridge between Europe and Arab countries, and increase its political and economic visibility by revitalizing the economy in this region. Türkiye should show the necessary interest in partnership in order to develop its commercial and political relations with Mediterranean countries, considering the rapidly increasing commercial and strategic importance of the Mediterranean in terms of its national interests. Let us look at the instruments in Türkiye's hands for the realization of this goal. We can say the following: Türkiye should make good use of its geostrategic position at the intersection of civilizations throughout the ages (Koç, 2004:391).

Namely, the region it dominates is the birthplace of 3 religions; at this point, it should undertake a role as a rule-setter and stabilizer in terms of preventing conflicts, and it should be a country that

determines the rules of the game, not one that complies with the existing rules. In addition, its geography is very rich in terms of water, and it should be able to strengthen its hand in the region by using this against other countries that are superior. Türkiye is the only country that can provide peace, development, and stability in the Mediterranean with its identity as both a Muslim and a Western country. This water policy in the Mediterranean is so important that if the threat of water shortage continues and precautions are not taken, projections show that these countries, Israel, Malta, Jordan, and Palestine, will import water in 2025, and their underground resources will be insufficient. Türkiye tried to implement this with the Manavgat project, but this project was suspended for various reasons (Laçin, 2009:62).

This project is perfect for having a say in the Eastern Mediterranean at such a time; using our resources correctly and the surplus in such projects in the Eastern Mediterranean is extremely important for our future position. It is foreseen that states such as Israel, Malta, Jordan, and Palestine will try to address these problems with methods such as deep underground water, treated wastewater, and treated seawater or by importing water. Therefore, Türkiye needs to consider these needs and develop projects that can solve these problems. In this context, Türkiye has taken initiatives to transport drinking water from the Manavgat River to the TRNC via pipes and to meet a portion of the water needs of the countries in the region through the Peace Water Projects. However, some of them have not yet reached the desired implementation point (Uslu, 2008:54).

What Kind of Foreign Policy Should Türkiye Follow in This Regard?

Unexpected developments in the world are likely to create new opportunities for Türkiye. The issue at stake here is that Türkiye will breathe a sigh of relief with the collapse of the Soviet Union, the Black Sea will become a cooperation area, and with the deterioration of the balance of power in military terms, Türkiye will have come to the position of a country that will re-establish these balances and act as a bridge between the East and the West. Most importantly, Türkiye

is expected to fill the political authority over the Turkic Republics that the Soviet Union vacated. The Republic of Türkiye has reached such an important position for the first time since its establishment (Öncel, 2012:17).

In terms of directing these changes, we should trust our historical roots coming from the Ottoman Empire and be able to use them. In this context, it is necessary to have an active foreign policy, high goals, alternative thoughts, and solutions, and to evaluate opportunities while protecting national interests. With this dynamism, domestic policy will develop and reflect on our production and exports, and our economy will reach a much different and stronger place than it is today. New strategies to be formulated in foreign policy will take us to different places (Ülger and Efegil, 2002:242).

Reasons for the Deadlock in Cyprus Regarding Turkish Foreign Policy and the Cyprus Issue during the Process of Accession to the European Union

There are deep-rooted problems between the countries that are parties to the Cyprus Issue that are effective in continuing the deadlock on the Island. It is evaluated that a good analysis of these problems and the data to be obtained can contribute to the search for a solution. These problems observed between the parties are generally a lack of understanding and mutual trust, the ineffectiveness of the parties' memberships in NATO and international organizations in resolving the problem, and security concerns arising from the rapid militarization of the Aegean islands in line with Greek defense policy, calculations made on energy on the Island, etc. and detailed explanations are provided below regarding these problems (Yusuf and İsmail, 2002:15).

Mutual Trust Problem and Communication Breakdown

The history of Greece-Türkiye relations has resulted from mutual negative thoughts, attitudes, and hostilities stemming from various problems experienced in the past between the two countries, the parties' unwillingness to understand each other, and a mutual trust

problem. All these issues arising from this historical background have been effective in the problems explained below between Türkiye and Greece: (1) The Aegean Islands Problem: The islands that belong to Greece today include the islands that were ceded to Greece between April 24, 1830, when Greece gained its independence, and July 24, 1923, when the Treaty of Lausanne was signed. Greece claims that all of the lands not specified in the Treaty of Lausanne as ceded to Türkiye belong to it. In return, Türkiye maintains that the provisions of the treaties are valid and that it continues to have sovereign rights over the islands, islets, and rocks to which it did not waive its rights in the Treaty of Lausanne." (2) The problem of territorial waters: The problems experienced between Türkiye and Greece in the Aegean have frequently brought the two countries to the brink of direct conflict. It is said that these problems, which have never been resolved, have gained a new dimension with the Greek parliament's ratification of the 1982 UN Convention on the Law of the Sea on June 1, 1995, and the desire of this country to play the trump card of extending its territorial waters to 12 miles more seriously against Türkiye. Based on the said agreement, Greece attempted to increase its territorial waters to 12 miles unilaterally. However, the agreement included a provision that states in good faith could make such a decision. Thus, the issue of the width of the territorial waters in the Aegean Sea would arise as a serious matter of disagreement between Türkiye and Greece. (3) Cyprus issue: Türkiye and Greece have not resolved this issue. Türkiye's right to protect the Turkish presence in Cyprus comes from international agreements. Namely, "Türkiye, "In the 1960 Zurich and London Agreements, which were the legal basis of the Republic of Cyprus, it was one of the guarantors of the newly established state, together with England and Greece.""; (4) Kardak crisis: A crisis that occurred between Türkiye and Greece in December 1995 and January 1996 regarding two uninhabited rocks in the Aegean. It should be addressed within the framework of the fundamental disagreements in the Aegean; (5) Identity discussions in the European Union: It came to the agenda with Türkiye's candidacy. European right-wing bureaucrats defined the "European Identity" by

ostracizing the Turks; (6) Efforts by Greece to militarize the Greek islands despite being included in international agreements (Balıkçı, 2013:67-69; Cebeci, 2012:115; Tangör, 2013:92).

Other Main Factors Affecting the Failure to Solve the Cyprus Issue

Other main reasons leading to the failure to solve the problem can be listed as follows: (1) The possibility of the current political parties of Greece and Türkiye pursuing extreme nationalist populist policies in domestic politics; (2) Turkish culture and mentality in the face of Western culture and mentality: The problem of the parties not understanding and adopting each other's cultures. While Türkiye and the TRNC Turks are Muslim, Greece and the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus and the EU are Christian communities and the existence of historical hostilities. Although not expressed, it is clearly observed that the member states of the EU protect and look after each other in terms of the common ground of religion and culture. This Western mentality adopts and accepts what is its own while "othering" the others; (3) Approaches that are pro-compromise and avoid compromise: While Türkiye and the Turkish Cypriots are trying to find a solution to the Cyprus Issue by continuing the negotiations, Greece and the Greek Cypriot administration are constantly causing problems in the negotiations and the other guarantor state, England, never gets involved, meaning it does not want to share the responsibility (Özer, 2017:84; Arıkan, 2004:2-3; Kabaalioglu, 1997:352).

Cyprus, Eastern-Med Hydrocarbon Resources, and the EU Triangle

From past to present, the Island of Cyprus in the Eastern Mediterranean has always been the target of expansionist, imperialist, and/or colonialist policies for third parties and a matter of national security and defense in both the Ottoman-Turkish and modern Turkish Republic history. Indeed, Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK, who analyzed the Mediterranean basin very well, asked the officers in the military maneuvers held in the Mediterranean

region in the 1930s, "Let us assume that Türkiye is reoccupied, and the Turkish forces are only resisting in this region. What are our supply routes and possibilities?" When no satisfactory answer was received, he showed Cyprus on the map and said, "Gentlemen, as long as Cyprus is in enemy hands, the supply routes of this region are blocked. Pay attention to Cyprus. This island is important to us.", thus revealing the critical and strategic importance of the Island for Anatolia in the best way possible (Alasya, 1981).

Therefore, considering that it would be very difficult to eliminate a mistake in strategy with tactics, Türkiye tirelessly voices on every platform and occasion the view that Athens should abandon its maximalist demands and ambitions in the unsolvable disputes between the two countries stemming from Greece's unjust demands and continuing for decades (Özekin, 2020). Indeed, Türkiye and the TRNC have rights and interests in the Eastern Mediterranean region that stem from international law, and they can never give up. However, the most important thing that both the Greek Cypriot-Greek duo and other regional states need to understand for regional sustainable development, peace, security, stability, and tranquility is the fact that it is not possible to take a step in the region without Türkiye and the TRNC being a part of it (Kalaycı, 2021). The most suitable transportation route to Europe for a large natural gas reserve that is likely to be extracted in the Eastern Mediterranean basin will be via the TRNC and Türkiye. Indeed, Türkiye, which is an energy bridge, has very critical natural gas projects for Europe, such as the Turkish Stream, Blue Stream, and TANAP. These lines are the most suitable and important energy transportation routes for the most profitable, safe, and continuous transportation of Eastern Mediterranean natural gas to Europe (Güngör, 2023).

The European Union, taking the USA, England, France, and the United Nations on its side, started implementing a new political plan to solve the Cyprus Problem in favor of itself and the Greek-Greek Cypriot duo after 1995. This political plan, while on the one hand connected to Türkiye's EU membership process, included a sneaky aim and goal aimed at eliminating the existence of Türkiye and the

TRNC on the Island. The EU took priority on this path and, for the first time in its history, signed a Customs Union agreement with a state without making it a full member, just like Türkiye and the EU in 1995... Later, with the 1999 EU Helsinki Summit, the EU granted candidate country status to Türkiye (Turgut, 2020). Supposedly, Türkiye would become a full member of the EU within 5-6 years after all chapters were opened; it still has not become a member for 26 years... Later, the USA took priority, and the United States Geological Survey started to disseminate open intelligence about these to the international public, with a series of reports indicating hydrocarbon resources worth billions of dollars were on the seabed in the eastern Mediterranean. However, this has happened in the region for 26 years: Neither these hydrocarbon resources have been reached, nor have the Greeks become very rich, nor have the Turkish Cypriots been deceived by these riches (Yaycı, 2021). On the contrary, Türkiye and the TRNC have unsuccessfully conveyed to the relevant parties in the last 3 years that in order to sit at the multilateral negotiation table, a two-state solution on the Island must be accepted as the final solution strategy. Otherwise, there is no need for new diplomatic initiatives and talks to resolve the Cyprus Problem. Therefore, the EU and the Greek-Greek Cypriots have not been able to use the Eastern Mediterranean to influence Türkiye's entry into the EU, nor have they been able to deceive the Turkish Cypriots in this sense (Güven & Tekin, 2023).

Conclusion

Türkiye's path towards the EU is long and bumpy. The EU follows a "hope first, then forget" policy towards Türkiye. This has been the same since the beginning of relations. Despite all the sensitivity it has shown towards membership, the EU is applying double standards towards Türkiye. This policy is because the EU does not want to see Türkiye within it and, therefore, uses stalling tactics. It is not difficult to understand why Türkiye continues its determined struggle towards membership despite all these exclusions from the EU. Türkiye continues its historical legacy and wants to reap the fruits of the modernization policy implemented since Atatürk.

However, there is one thing that needs to be considered at this point: not to pin all hope on the EU to avoid undermining other alternatives and not to make unjust concessions for the sake of this passion. Indeed, even if Türkiye fulfils all the conditions, it is likely that the EU will impose new conditions on it. This fact was also proven at the last Copenhagen Summit. In this summit, Türkiye, despite being the state with the oldest membership application, was once again the excluded party, and when the accession agreement was signed with 10 countries, the date of the date was indicated to us. Of course, negotiations will not be certain to start on this date either, or the start of negotiations is conditioned on Türkiye fulfilling its obligations. In other words, the EU may say that the conditions are unavailable on this date, so wait longer. As EU officials have stated, even if the negotiation process starts, it may not necessarily result in full membership. As the latest development has revealed, the EU does not seem to be accepting Türkiye as a member. Even if membership is possible, this process will take until 2010, in which case the aid that Türkiye will receive as a result of membership will be meaningless.

If we evaluate the Cyprus factor, which is presented as a trump card in Türkiye's EU process, a give-and-get-rid policy should not be followed. Cyprus is an issue that Türkiye has been struggling with for years due to its strategic location and the developments that have taken place since the 1960s and, therefore, cannot be completely abandoned. Without making concessions on this issue, a solution should be sought in a way that will make the Turkish people on the Island live most comfortably. Even if we assume that concessions are made on the Cyprus issue, no one can guarantee that the EU will not confront us with the Aegean issue the next day. After 1964, Cyprus became an international problem, and the UN became a party to the issue. Unfortunately, the solution proposals presented by the UN also support the Greek Cypriot side. Moreover, the negative attitude of the Greek Cypriot side, which sees the concessions made in their favor in the plans presented as insufficient and is often unwilling to reach a solution, is ignored, and the Turkish side is

always shown as the uncompromising party in the negotiations. The Annan Plan, which the UN last presented, was also prepared according to the games of the Greek Cypriot side. For this reason, it is extremely appropriate for Türkiye and the Turkish Cypriot side to refuse to approve the plan with a joint decision.

The full membership of the Greek Cypriot Administration to the EU has made it almost impossible to solve the Cyprus problem. Greece and the Greek Cypriots have been granted double veto power over Türkiye's EU membership and have strengthened their superior economic and political positions in the international community. Türkiye is being tried to be put in a complete impasse regarding the EU. A Customs Union Framework Agreement has been signed between Türkiye and the TRNC. This Agreement has made Türkiye's EU membership even more difficult. EU officials have also stated this. Türkiye has been forced to make such an attempt in order to open TRNC goods to international markets. A solution to the problem before May 2004 will make all of Cyprus a member, and TRNC and Türkiye will be freed from this obstacle. However, concessions are expected only from Türkiye and TRNC in this solution. The Greek Cypriot Administration has already become a member. Although the EU is a structure built on law, it has prepared the deadlock and Türkiye's exclusion by acting against the "principle of equality."

References

- Akçay, E. Y. (2016). Türkiye-AB İlişkileri ve 'İmtiyazlı Ortaklık' Meselesi. *T.C. Toros Üniversitesi İİSBF Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(5), 11-30.
- Aras, N. (2005). Türkiye-AB İlişkileri ve Kıbrıs Sorunu" Paneli. *T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, 9(35-36), 383-429.
- Arı, A. (2011). *Soğuk Savaş'ın Bitiminden Günümüze Avrupa Birliği'nin Kıbrıs Sorununa Bakışı*. (Yüksek Lisans Tezi, T.C. Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars).
- Arıkan, H. (2004). Avrupa Birliğinin Kıbrıs Politikasına Eleştirel Bir Yaklaşım. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(1), 153-162.
- Balıkçı, A. (2013). *2005 Yılından Günümüze Türkiye-Avrupa Birliği İlişkilerinde Temel Sorunlar*. (Yüksek Lisans Tezi, T.C. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul).
- Bozkurt, E., & Demirel, H. (2004). *Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği Kapsamında Kıbrıs Sorunu*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Cebeci, M. (2012). NATO, AB ve Türkiye: OGSP Açmazı. *Marmara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 20(2), 95-120.
- Demir, N. (2005). Avrupa Birliği Türkiye İlişkilerinde Kıbrıs Sorunu. *T.C. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1), 347-367.
- Demirel, H. (2033). *Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Üyeliği ve Kıbrıs Problemi*. (Yüksek Lisans Tezi, T.C. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta).
- Demirkıran, Ö., Çiçek, E., Eltetik, H., & Sarıkçıoğlu, M. (2010). Türkiye-Avrupa Birliği İlişkilerinde 'Son Dönem'. *T.C. Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, 3(1), 57-75.
- Efegil, E. (2003). *Temel Konular Işığında Annan Belgesi'nin Analizi*. 2.ed. Gündoğan Yayınları.
- Erdoğan, H. (2016). Kıbrıs Meselesinin Türkiye-Avrupa Birliği İlişkilerine Etkileri. *Akademik Hassasiyetler Dergisi*, 3(5), 135-161.
- Ergör, S. (2011). *Avrupa Birliği'nin Kıbrıs Politikaları: Değişim Mi Süreklilik Mi?*. (Yüksek Lisans Tezi, T.C. Başkent Üniversitesi Avrupa Birliği Ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü, Ankara).
- Fırat, M. (2005). 24 Nisan 2004 Kıbrıs Referandumunun Ardından. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 59(2), 179-187.
- Güngör, M. (2023). Doğal Gaz Jeopolitiği: Doğu Akdeniz. *Düşünce Dünyasında Türkiz*, 14(1), 131-155.

- Güven, M. E., & Tekin, F. (2023). Bölgesel Güven(siz)likten Küresel Güven(siz)liğe Doğu Akdeniz Sorunu. *International Journal of Politics and Security (IJPS)*, 5(1), 163-183.
- Güzel, S. Ç. (2015). 2002 Sonrası Dönemde Türkiye-Avrupa Birliği İlişkileri. *T.C. Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(7), 69-85.
- Kabaaloğlu, H. (1997). *Avrupa Birliği ve Kıbrıs Sorunu*. Yeditepe Üniversitesi Yayınları.
- Kadıoğlu, B. (2006). *Türkiye Avrupa Birliği İlişkileri Çerçevesinde Kıbrıs Sorunu*. (Yüksek Lisans Tezi, T.C. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya).
- Kalaycı, R. (2021). Türkiye'nin Doğu Akdeniz Politikası: Dışlanma ve Sınırlandırılmaya Karşı Hak Arayışı. In Rıdvan Kalaycı & İsmail Akdoğan (Eds.). *21. Yüzyılda Türkiye'nin Ortadoğu Ülkeleri ve Büyük Güçlerle İlişkileri* (pp. 415-462). Orion Kitabevi.
- Kaya, F. (2018). Türkiye'nin AB Üyeliği Açısından Kıbrıs Sorunu. *Akademik Bakış Dergisi*, (66), 184-195.
- Kıral, U. A. (2018). *Kıbrıs Sorununun Türkiye'nin AB'ye Üyelik Sürecine Etkileri*. (Yüksek Lisans Tezi, T.C. İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul).
- Koç, S. (2004). *Kıbrıs Sorununun Tarihsel Gelişimi ve Avrupa Birliği'ne Giriş Sürecinde Türk Yunan İlişkilerine Stratejik Yaklaşımlar*. (Yüksek Lisans Tezi, T.C. Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli).
- Koç, S. (2005). *Dünden Bugüne Kıbrıs Sorunu ve Stratejik Yaklaşımlar*. IQ Kültür Sanat Yayıncılık.
- Laçın, A. (2009). *Türkiye'nin AB Üyeliği Sürecinde Çözümlemesi Şart Koşulan "Kıbrıs Sorunu"nun, Türkiye, Yunanistan, AB ve Çevre Ülkeler İçin Stratejik Önemi*. (Yüksek Lisans Tezi, T.C. Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara).
- Mermerkaya, M. (2013). *A.B. Üyelik Sürecinde Türkiye'nin Kıbrıs Politikası*. (Yüksek Lisans Tezi, T.C. Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Konya).
- Olçay, A. M. (2014). *KIBRIS'ta Çözüm Arayışları: Tarafların Hukuksal Tezlerine Bakış (1964'ten 2014'e Kadar)*. Gündoğan Yayınları.
- Oran, F. Ç. (2018). Türkiye-AB İlişkilerinde Yeniden Canlanmadan "Hedef Değişimine" Doğru. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 16(31), 427-442.
- Öncel, A. (2012). Avrupa Birliği'ne Üyelik Sürecinin Türkiye Bölgesel Gelişme Politikalarına Etkileri. *Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 11-21.

- Özarslan, B. B. (2006). *Uluslararası Hukuk ve Avrupa Birliği Hukuku Açısından Kıbrıs Sorunu*. (Yüksek Lisans Tezi, T.C. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir).
- Özekin, M. K. (2020). Doğu Akdeniz’de Değişen Enerji Jeopolitiği ve Türkiye. *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, 16(33), 1-51.
- Özer, M. A. (2009). Avrupa Birliğine Tam Üyeliğin Eşiğinde Türkiye. *T.C. Celal Bayar Üniversitesi İİBF Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 16(1), 89-105.
- Özer, Y. (2017). Kıbrıs Meselesi ve Türkiye-AB İlişkileri. *Türkiye-Almanya Araştırmaları Dergisi*, 6(1-2), 77-93.
- Sayın, Y. (2016). Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Katılım Müzakereleri ve Müzakere Fasılları. *T.C. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 19(2), 41-62.
- Sönmezoğlu, F. (2006). Türk Dış Politikasında Kıbrıs ve Avrupa Birliği. *Avrupa Araştırmaları Dergisi*, 14(1), 121-128.
- Tamçelik, S. (2003). Kıbrıs ve Avrupa Birliği İlişkileri-I. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(5), 165-187.
- Tangör, B. (2013). NATO-AB Stratejik Ortaklığı Bağlamında Kıbrıs Sorunu. *Ortadoğu Analiz Dergisi*, 5(51), 86-94.
- Tezel, A. (2008). *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Devlet Olarak Kıbrıs Sorununun Çözümüne Etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi, T.C. Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul).
- Turgut, S. (2020). Doğu Akdeniz'deki satranç oyununda Türkiye'ye 'Şah-Mat' dedirtebilecek hamle. 15 Aralık. <https://www.haberturk.com/yazarlar/serdar-turgut-2025/2903435-dogu-akdeniz-deki-satranc-oyunun-da-turkiye-ye-sah-mat-dedirtebilecek-hamle> (Erişim tarihi: 11.01.2025).
- Türkeş, M., & Kılıç, G. (2004). Avrupa Birliği'nin İklim Değişikliği Politikaları ve Önlemleri. *Çevre, Bilim ve Teknoloji, Teknik Dergisi*, (2), 35-52.
- Uslu, N. (2008). Avrupa Birliği Kıbrıs Sorununa Çözüm Getirebilir mi? In *Avrasya Etütleri 34/2008-2* (pp. 35-60). Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı Yayını.
- Ülger, İ. K. (2014). Avrupa Birliği'nde Fetret Devri ve Gelecek Senaryoları. *Bilge Strateji*, 6(11), 107-131.
- Ülger, İ. K., & Efeğil, E. (2002). *AB ve KIBRIS Bugünü ve Geleceği*. Gündoğan Yayınları.
- Yaycı, C. (2021). *Doğu Akdeniz'in Paylaşım Mücadelesi ve Türkiye*. 3.b. Kırmızı Kedi Yayınevi.
- Yazgan, H. (2009). *Avrupa Birliği Sürecinin Türk Dış Politikasına Etkileri*. (Doktora Tezi, T.C. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara).

- Yusuf, H. M., & İsmail, S. (2002). *AB Karen Fogg ve Kıbrıs (AB'nin KKTC üzerinde Bitmeyen Oyunları)*. Akdeniz Haber Ajansı Yayınları.
- Yolcu, S. (2008). *Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Entegrasyonunu Engelleyen Faktörler Üzerine Bir İnceleme*. (Yüksek Lisans Tezi, T.C. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne).

An Analysis Concerning the Financial, Economic, Political, and Energy Dimensions of the Ongoing 2022 Russia- Ukraine War

Sina KISACIK^a

Erinç BAYRI^b

Abstract

Wars adversely affect numerous economic factors, including national economies, inflation rates, purchasing power, financial markets, and commodity markets, not only on a national scale but also in the international arena. This study examines the impact of the escalation of tensions between Russia and Ukraine into a full-scale war on both countries and the global supply chain. The effects of the Russia-Ukraine war, particularly on financial and energy markets and various economic indicators, have been analyzed and evaluated within the framework of qualitative research methodology and descriptive analysis.

Keywords: Russia-Ukraine War, Economic Impacts, Financial and Commodity Markets, Energy Markets.

---

^a Asst. Prof. Dr., Cyprus Science University (Cyprus Aydın University), Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences English International Relations Department. E-Mail: sinakisacik@csu.edu.tr, sina1979@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-3603-6510.

^b Asst. Prof. Dr., Cyprus Science University (Cyprus Aydın University), Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, English Banking and Finance Department. E-Mail: erincbayri@csu.edu.tr, erincbayri@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-9019-3701.

2022'den Bu Yana Süregelen Rusya-Ukrayna Savaşı'nın Finansal, Ekonomik, Politik ve Enerji Boyutları Hakkında Bir Analiz

Öz

Savaşlar ülke ekonomilerini, enflasyon oranlarını, alım gücünü, finansal piyasaları ve emtia piyasaları olmak üzere birçok etkeni yalnızca ulusal bazda değil aynı zamanda uluslararası arenada da olumsuz yönde etkilemektedir. Bu çalışmada Rusya-Ukrayna arasında başlayan gerilimin savaş ortamına dönüşmesi ile her iki ülkenin ve hatta global piyasalarda tedarik zincirinin ne yönde etkilendiği incelenmiştir. Rusya-Ukrayna savaşının başta finansal, enerji piyasalarına ve çeşitli ekonomik göstergelere etkileri nitel araştırma yöntemi ve betimsel tasvir metodu çerçevesinde analiz edilmeye ve değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Rusya-Ukrayna Savaşı, Ekonomik Etkiler, Finansal ve Emtia Piyasaları, Enerji Piyasaları.

Introduction

War is a destructive phenomenon that arises due to conflicts of interest between two or more countries and can stem from various causes, including financial, political, and economic factors. Wars primarily lead to social and psychological impacts on individuals while also causing political and economic problems for nations. Wars may take the form of armed conflicts aimed at protecting a country's interests or occur as economic wars.

Today, many countries aim to gain global influence or demonstrate their superiority without resorting to arms, instead targeting the economies of rival nations. These efforts may involve imposing various embargoes, introducing trade and financial restrictions, implementing additional tariffs to reduce trade volumes, weakening the value of a rival nation's currency through monetary policies, or disrupting economic structures through currency manipulation and speculative moves. These actions also constitute a form of warfare.

With the effects of globalization, the destructive and economic consequences of war are no longer confined to the warring countries but also negatively impact on many nations not directly involved in the conflict. Even the mere discourse of war can cause economic alarms, particularly in financial markets, and ripple through national economies. In today's interconnected world, nearly all countries are integrated with one another, especially in sectors like banking, finance, and trade.

One of the most significant wars of the modern era, the conflict between Russia and Ukraine, dates back to 2014. In that year, Russia annexed the Crimean Peninsula, which was part of Ukraine, an act that was widely condemned as a violation of international law and sparked significant global reactions. On February 24, 2022, Russian President Vladimir Putin's statements marked the beginning of armed conflicts in several Ukrainian cities, including the capital,

Kyiv. These clashes led millions of people to flee the conflict zones and seek refuge in various countries around the world.

Following the outbreak of the Russia-Ukraine war, numerous international organizations, including NATO, the European Union (EU), and the United Nations (UN), issued condemnations and warnings to Russia. The European Union announced that Russian banks would be denied access to European financial markets and that Russian assets would be frozen. Furthermore, the EU declared that if the war continued, measures would be taken to weaken the Russian economy. Ukraine, on its part, officially declared the severance of its relations with Russia.

Subsequently, US President Joe Biden announced that the leaders of the G7 nations, which comprise the world's seven largest economies, had reached a consensus on imposing sanctions against Russia. Following this, many countries called on Russia to end the war and declared that they would implement both military and economic sanctions. The United States decided to freeze the assets of Russian banks such as Vnesheconombank (VEB) and Promsvyazbank (PSB), along with 42 of their affiliates. Similarly, the EU imposed trade embargoes and restricted the Russian government's access to EU financial markets. Germany announced the suspension of the certification process for the Nord Stream 2 pipeline, while the United Kingdom declared it would freeze the assets of five Russian banks involved in the Ukraine crisis and supporting Russia's defense industry—Bank Rossiya, the Black Sea Development and Reconstruction Bank, IS Bank, Genbank, and Promsvyazbank (Bakan, 2022: 61).

While global markets were still attempting to recover from the financial and economic impacts of the COVID-19 pandemic, the negative effects of the war on the economies of the countries involved became an inevitable reality. Given the significant trade volumes and transaction activities of both Russia and Ukraine in

global financial markets, other nations with close economic ties to these countries were also adversely affected by the war.

This study aims to evaluate and analyse the impacts of the Russia-Ukraine war on economic indicators, trade volumes, and global politics, with a particular focus on the banking and finance sector as well as energy geopolitics. The research will employ a qualitative approach and adopt a descriptive methodology to provide an in-depth understanding of these effects.

1. The Wider Regional Effects of 2022 Russian-Ukrainian War

Moscow's 2022 dynamic interference within Ukraine has confronted the country's corporal and economic safety along with political identity, contrasting any earlier event in its post-Soviet history. From the commencement of the military operation, the Kremlin has put forward a programme to "disarm" and "de-Nazify" Ukraine, in that way eradicating Ukraine's military capacity and removing far-right arrangements that have supposedly impelled an augmented aggression counter to Russia's requested "compatriots" and ethnic relatives transversely Ukraine. Even supposing this type of triumph appears to stand dubious, as the combat zone's existing changing aspects reveal that Russia's movements possibly will transform Ukraine into a futile state. Although Moscow's attack establishes an examination of resolution for Ukraine, it correspondingly coerces a calculation of what has remained in the balance for Russia and the West. Primarily, Russia has professed the Kyiv regime's association with the West as a tactic of "benefiting from Ukraine as a hammering strike contrary to Russia and as a challenging assortment." From Moscow's standpoint, this has posed an empirical danger to Russia. As put forward by Russia's President Vladimir Putin, "The longer the range of the Western systems that will be supplied to Ukraine, the further we will have to move the threat away from our borders. What is more, for Putin, the West's support of Ukraine aims to bring

about Russia's strategic defeat. They plan to finish Russia once and for all. They plan to grow a local conflict into a global confrontation. This is how the Putin regime understand[s] it and will respond accordingly, because this represents an existential threat to Russia” (Belo and Rodríguez, 2023: 236-237).

Even supposing the involvement has produced much shockwave and misunderstanding in its instantaneous repercussion, the fight has spurred the transatlantic communal. Resorting to its transatlantic alliance, North American and European governments have executed substantial economic sanctions, dropped their necessity on Russian natural resources, granted civilian assistance to refugees, and augmented military funding toward Ukraine's armed forces. The US has undeniably developed the major benefactor, having "capitalised over US \$44 billion in security help subsequently January 2021 to prove continuing and unfaltering pledge to Ukraine's rule and territorial integrity". The West's answers established one of the prime tests for Russia, subsequently resulting in the passing of the Soviet Union. The supreme objective of the transatlantic association has stood to "keep Russia out of the ranks of the great powers." In that, sanctions have sought to curtail the measurements of Russia's armed and total industrial productivity, along with detaching the country from economic and worldwide fiscal organisations. Even supposing Russia has succeeded in avoiding numerous Western sanctions, it has turned out to be more and more in need of Beijing's economic association. For instance, Russia's hydrocarbon exportations, along with its entry into industrial goods, have turned out to be in need of the Chinese market. Vladimir Putin and his inner circle have supposed that in their publicity vis-à-vis Russia's strong comparative point, this has been strengthened by twenty years of power merging, abolition of political antagonism, and an all-inclusive armed reformation. Nevertheless, Russia's "special military operation" has not generated the predicted swift triumph. Moderately, struggle

partakers and their associates have turned into capitalising in a "forever war." With restricted accomplishment in the combat zone, Russia has been obligated to assume a "ruthless check" of its planned, premeditated, and armed rule along with logistical softness" (Belo and Rodríguez, 2023: 236-237).

By February 2022, Russia has passed into an original phase within the war counter to Ukraine. A full-sized attack has substituted the hybrid war that Russian-backed militias have been struggling with within eastern Ukraine since 2014. Leaders and experts, including Putin himself, would anticipate Kiev to be beaten in a few days. It would not happen like that. Subsequently, Russia's serial take-overs within Ukraine, specialists have argued that its dissolute activities, shared with its reduced armed routine, come into meaning that its standup in world politics would decrease. Russia's standing has not homogeneously diminished transversely to the worldwide system. Wars do not upsurge or decline a state's communal position for the reason that there is not any all-inclusive standing grading in world politics. The incursion of Ukraine and the capture of Crimea have ended up with dissimilar position implications within the excessive power club, G-8, as well as within the UN Security Council. Clubs encompassing diverse position commands stand consequently expected to answer in a different way to the existing phase of the Ukraine war. Second, armed errors do not dictate standing damage. In contradiction of common credence and amidst the sound of denunciation—positive combats are capable of generating acknowledgment within firm clubs. Contrariwise, the unproductive use of force may well destroy Russia's standing as an excessive power. Let us say the Soviet Union's disastrous warfare in Afghanistan and succeeding 1989 removal underwrote its damage of superpower position. In contrast, the United States has engaged its superpower standing subsequent to its harm in the Vietnam War. And despite the fact the Suez crisis instigated reputational harm to the UK, it stands still measured as excessive power. Additionally, albeit

Russia stood to miss its excessive power, as assumed by its deprived armed performance in Ukraine, it remains expected to stay characterised as a second-tier power in the foreign policy address. Crucial standing signs, such as nuclear weapons, guarantee a location not too far under the Great Power Club. Third, preliminary responses stand a deprived suggestion of a state's long-standing position of credit as a great power. The 2014 take-over of Crimea and the incursion of eastern Ukraine have been proximately encountered with mimicry, ethical turmoil, and robust disapproval in the US foreign strategy address. The resembling greats depiction solely turned out to be leading years after the preliminary capture of Crimea. Consequently, even though the Russian army might have agonised reputational damage after it did pursue its full-sized combat in contradiction of Ukraine by 2022, it stands moreover momentarily to finalize that it stands no more an excessive power on account of its movements (Røren, 2023: 7–49).

2. The Impact of the Russia-Ukraine War on Financial Markets and Economic Indicators

While the world was still recovering from the effects of the pandemic—a systemic risk that disrupted the economies of all countries, the banking sector, financial markets, social life, and even political styles—the outbreak of the Russia-Ukraine war further compounded these challenges. This war not only impacted on the economies and trade volumes of the two nations but also indirectly affected the economies of countries that engaged in trade with them. The effects of this conflict have been felt to varying degrees in both developed and developing countries.

Russia and Ukraine hold a critical position in global agriculture. These two countries are often referred to as the "breadbasket of the world" and play a significant role in the supply and export of agricultural products such as wheat, barley, and corn. The state of war between these nations disrupted global agricultural supply

chains, leading to a sharp increase in grain prices worldwide (Buyar and Şener, 2023: 293). African countries, as well as major grain importers such as those in the Middle East and Asia, have faced severe food crises as a result of rising prices. This situation has not been limited to affecting the countries at war, namely Russia and Ukraine, and their neighboring states, but has also had a far-reaching impact on a global scale, extending to the other side of the world.

As the war continued with intensity, sanctions against Russia from various parts of the world persisted. Highlighting that the most significant decline in Gross Domestic Product (GDP) was observed as a result of sanctions imposed particularly by Western countries, Putin stated that they had taken important steps to revive the economy by identifying alternative trade routes to replace those closed with the West. Furthermore, it was reported that Russia's foreign trade turnover in 2022 increased by approximately 8.1%, reaching \$850 billion, with exports rising by 20% and imports decreasing by 12%. (CNNTürk, 2023).

Established in 1973 and headquartered in Belgium, Europe, the Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT) is a global financial system used in over 200 countries, enabling fast and secure cross-border money transfers. However, the European Union decided to restrict Russia's access to international financial markets and block its participation in the global financial system due to the ongoing Russia-Ukraine war. This decision has significantly disrupted the payments for Russia's valuable natural gas and agricultural exports made via SWIFT, inflicting substantial damage on the country's economy.

To mitigate the adverse effects of the process, Russia has developed alternative systems. Initially, it established its own money transfer system and subsequently sought to join China's payment systems by strengthening ties with the country. Furthermore, following the severe depreciation of the Russian ruble, Russia decided that natural

gas and other commodity exports would be conducted in rubles. The primary aim of this move was to prevent further devaluation of the local currency. Additionally, it can be stated that with the Central Bank's strategic measures, this challenging period was successfully managed by Russia.

On the Ukrainian side of the conflict, however, the situation became more critical. Ukraine's Gross Domestic Product (GDP) in 2022 declined by approximately one-third. Moreover, Ukraine's trade deficit, which was around \$5.4 billion before the war, increased by approximately 52%, reaching \$8.2 billion after the conflict. While the inflation rate was around 10% prior to the war, it surged to over 30% in its aftermath. Similarly, public debt, which was approximately 153 billion Ukrainian hryvnias before the war, quadrupled to 606 billion hryvnias during the same period (Barthalon, 2022).

Figure 1: The Impact of the Russia-Ukraine War on Brent Oil and Natural Gas Prices (2014-2024)

Source: Trading Economics (2025). *Brent crude oil commodity*. Trading Economics. <https://tradingeconomics.com/commodity/brent-crude-oil>, (Accessed on: 22.01.2025)

Figure 1 illustrates Brent crude oil prices in blue and natural gas price fluctuations in green between 2014 and 2024. The graph indicates the vulnerability of energy prices to geopolitical events. Due to the impact of the Russia-Ukraine war, which began in 2022, both Brent crude oil and natural gas prices experienced a sharp increase.

Between 2014 and 2016, a decline in the prices of both commodities was observed. This situation is believed to be associated with the oversupply of oil relative to demand in 2014 and OPEC's decision to reject production quotas. By 2020, the disruptive effects of the COVID-19 pandemic had caused a decrease in Brent crude oil prices, driven by demand reduction, and a similar decline in natural gas prices due to lower energy consumption. In 2021, as the impact of the pandemic and associated restrictions subsided, a recovery process began with the revival of social and economic activities. This led to a notable increase in the prices of both commodities.

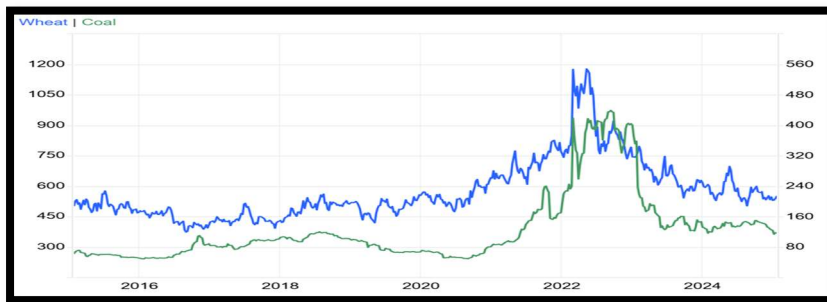
In 2022, the onset of the Russia-Ukraine war, combined with Russia's position as a significant player in the global energy market, caused the prices of both commodities to peak. The European Union's heavy reliance on Russian energy and the sanctions imposed by European countries on Russia further contributed to the dramatic rise in energy prices. During this period, Brent crude oil and natural gas prices surpassed the \$100 level, breaking historical records.

Russia's largest markets for petroleum exports after China and India are Türkiye and Bulgaria. While the European Union imposed embargoes on Russian energy, Türkiye adopted a neutral policy, aiming to maintain political balance. Consequently, the trade volume between Türkiye and Russia increased significantly during this period. (Buyar and Şener, 2023: 296).

Between 2023 and 2024, despite the observed decline in the prices of both commodities, fluctuations driven by geopolitical issues and energy security concerns persist. It is anticipated that the volatility

in commodity prices will continue for some time due to factors such as the global supply-demand balance, countries' increasing interest in transitioning to renewable energy sources, and ongoing geopolitical risks.

Figure 2: The Impact of the Russia-Ukraine War on Wheat and Coal Prices (2016-2024)

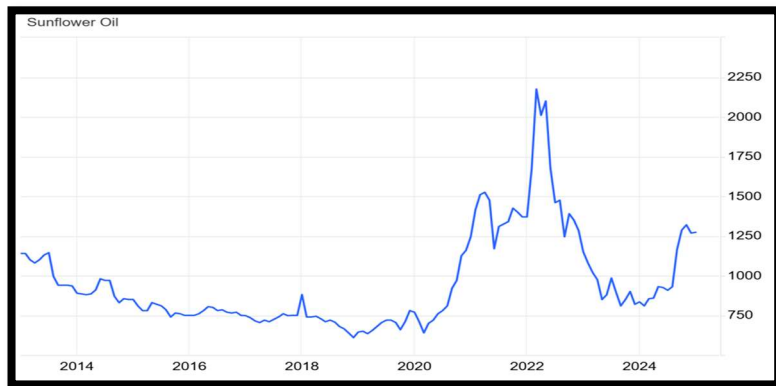
Source: Trading Economics. (2025). *Coal - commodity price.* Trading Economics. <https://tradingeconomics.com/commodity/coal>, (Accessed on: 23.01.2025)

The war between Russia and Ukraine, two significant players in the global commodity market, has had a profound impact on markets. Figure 2 presents the price fluctuations of wheat and coal between 2016 and 2024, with wheat price changes represented in blue and coal price changes in green.

The graph highlights a significant increase in commodity prices, particularly influenced by the onset of the Russia-Ukraine war in 2022. In the pre-war period, however, the prices of these commodities appeared relatively stable. During this time, wheat prices fluctuated between \$400 and \$600, while coal prices hovered around the \$300 range. Following the outbreak of the war, which involved two of the largest wheat producers globally, supply-side disruptions caused a sharp rise in commodity prices. The sanctions imposed on Russia by European countries further contributed to

supply constraints. This demonstrates how geopolitical conflicts can directly impact global commodity markets and highlights the inherent price fragility in these markets.

Figure 3: Changes in Sunflower Oil Prices: Geopolitical and Economic Impacts

Source: Trading Economics. (2025). *Sunflower oil*. Trading Economics. <https://tradingeconomics.com/commodity/sunflower-oil>, (Accessed on: 26.01.2025)

Figure 3 presents the changes in global sunflower oil prices between 2014 and 2024. According to the graph, prices fluctuated under the influence of geopolitical and global economic developments. Notably, the sharp price increase observed in 2022 reflects the impact of the Russia-Ukraine war on global trade. Between 2014 and 2020, the absence of disruptions in agricultural production and logistics worldwide allowed prices to generally follow a downward trend and remain relatively stable. However, with the onset of the COVID-19 pandemic in 2019, disruptions in supply chains and rising energy costs led to price increases at the beginning of 2020, which were systematically acknowledged.

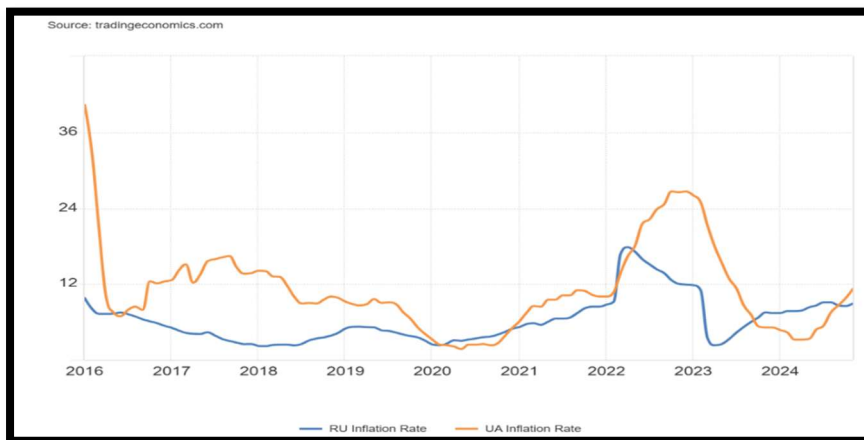
By 2022, the conflict between Russia and Ukraine caused sunflower oil prices to reach historical peaks. Considering that Ukraine accounts for approximately 50% of global sunflower oil production,

the disruptions in supply chains, production, and exports brought about by the conflict led to dramatic price surges. During this period, the price per ton of sunflower oil nearly reached \$2,200, which significantly impacted food prices, deeply affecting households and industries alike. Additionally, during this time, the retail prices of sunflower oil rose rapidly. This situation resulted in food inflation and increased living costs in countries like Türkiye, which are heavily reliant on sunflower oil imports. Türkiye, along with many other countries, sought alternative solutions to meet the demand through imports from different regions. In Türkiye and other nations, systematic and non-systematic risks stemming from geopolitical events or disruptions in supply chains for import-dependent products directly influence food prices.

Furthermore, the conflict created significant obstacles to Ukraine's ability to export its agricultural products to global markets. By mining the sea in areas connecting Russia and Ukraine to the Black Sea, approximately 30-35 million tons of grain were confined to the Azov Sea. Consequently, United Nations officials decided to establish a food corridor centered on Türkiye. Many countries expressed their support for the establishment of this corridor, which would enable the transportation of food from the Black Sea to global markets. (Çınar, 2022: 176-179).

Figure 4: A Comparative Analysis of Inflation Rates in Russia and Ukraine (2016-2024)

Source: Trading Economics. (2025). *Russia inflation rate - consumer price index (CPI)*. Trading Economics. <https://tradingeconomics.com/russia/inflation-cpi> (Accessed on: 24.01.2025)

Figure 4 illustrates the annual inflation rates of Russia (RU- blue) and Ukraine (UA - orange) between 2016 and 2024. The graph is shaped by the interplay of economic, global, and local factors influencing the two countries during this period. According to the graph, Russia's inflation rate in 2016 stood at approximately 12%, while Ukraine's inflation rate exceeded 36% in the same year, followed by a sharp decline. This indicates that, despite the decline in oil prices and the sanctions imposed on Russia in 2014, the country managed the situation effectively. In contrast, Ukraine experienced political and economic uncertainties following the Crimea crisis, including the devaluation of the Ukrainian hryvnia and energy price policies driven by the International Monetary Fund (IMF).

Between 2017 and 2019, despite falling oil prices, Russia succeeded in gradually reducing its inflation rate, a development attributed to

the Central Bank of Russia's tightening monetary policies. During the same period, Ukraine's inflation rate also declined significantly compared to previous years, although fluctuations persisted. The collaborative economic reforms undertaken with the IMF and the enhancement of agricultural commodity exports through strong agricultural policies played a role in this gradual decrease. However, it is evident that these measures have not yet achieved the desired levels.

By 2020, the COVID-19 pandemic led to disruptions in global supply chains, causing inflationary pressures in both Ukraine and Russia, particularly in their agriculture- and energy-dominant export sectors.

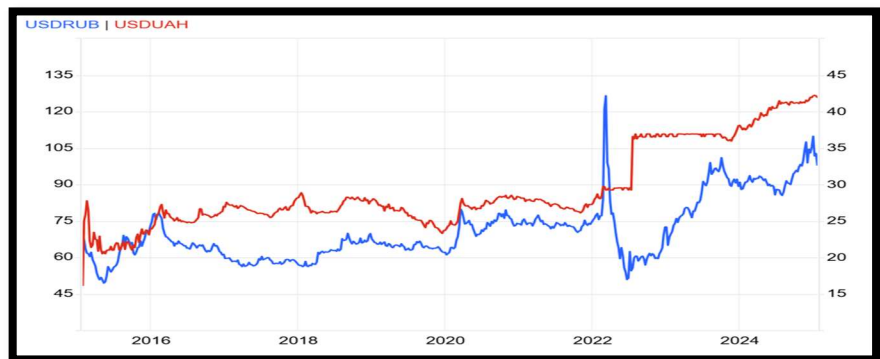
In 2022, Ukraine's economy was severely impacted, leading to a dramatic rise in its inflation rate. This reflects the adverse effects of the war on social, political, and economic determinants. Following Russia's military intervention in Ukraine, supply chain disruptions and soaring energy costs emerged. These rising costs, coupled with export interruptions, negatively affected the Ukrainian hryvnia, causing inflation to spike. Similarly, Russia faced restricted access to global financial markets due to Western policies and sanctions. These constraints disrupted financial market mechanisms, compounded supply-side issues, and negatively influenced Russia's inflation rate.

By 2023, Ukraine began to recover its economy with substantial political and economic support from the international community, resulting in a noticeable reduction in inflation. Likewise, Russia, as a critical supplier of energy resources to Europe and a dominant player in global energy markets, experienced a recovery in oil and natural gas exports, enabling it to stabilize and reduce its inflation rate to some extent.

Considering the economic and political structures of both countries, the negative impacts of the war continue to be felt. Since inflation

dynamics are directly influenced by both regional and global developments, these wars not only affect the social and economic structures of the region but also have significant implications for global cooperation, supply chains, export and import figures, and numerous other factors. As observed in the graph above, while both countries have been adversely affected by global challenges, it is evident that they have managed to navigate the process relatively successfully, owing to their leading roles in the global commodity and energy markets.

Figure 5: The Impact of Geopolitical and Economic Developments on Exchange Rates: USD/RUB and USD/UAH

Source: Trading Economics. (2025). *USD/RUB exchange rate*. <https://tradingeconomics.com/usdrub:cur>, (Accessed on: 24.01.2025).

Figure 5 illustrates the year-on-year changes in the Russian ruble (USD/RUB, blue) and the Ukrainian hryvnia (USD/UAH, red) against the US dollar. Exchange rates are influenced by various factors, including supply and demand dynamics, interest rates, inflation rates, economic and political uncertainties, geopolitical issues, central bank interventions, trade balance, and global financial market movements.

In 2014, Russia's annexation of Crimea, which violated international law, led to Western-imposed sanctions, resulting in a significant depreciation of the Russian ruble. During the same period, the Ukrainian hryvnia also lost value against the US dollar due to military conflicts. Between 2016 and 2019, the recovery in oil prices helped stabilize the Russian ruble and mitigate its depreciation against the dollar. However, ongoing political issues and sanctions from Western countries prevented the ruble from reaching its desired levels of value. Meanwhile, Ukraine experienced limited progress during the same period, despite support from Europe, as financial reforms did not fully deliver the expected outcomes.

Between 2020 and 2022, the negative impacts of the Russia-Ukraine war on both the Russian ruble and the Ukrainian hryvnia are evident in the graph. During this period, while Russia continued to face economic and political sanctions, Ukraine received significant financial support, particularly from European countries. Both nations made efforts to protect their local currencies against the US dollar amidst the war and political pressures.

Russia, in particular, implemented strict fiscal policies and sought to reduce the valuation pressure of the US dollar on its local currency by conducting approximately 40% of its oil and natural gas exports in rubles, 40% in Chinese yuan, and the remaining 20% in other currencies (Haberrus, 2024). In contrast, Ukraine became increasingly dependent on support from Western countries and the United States. This reliance contributed to the continued depreciation of its local currency in the international arena.

3. The Implications of 2022 Russian-Ukrainian War on Regional Energy Security Policies

The preliminary symbols of an energy conflict between Russia and the EU stand entrenched within the initial raid of Ukraine by Russia in 2014 when the Russian leader Putin inked an accord of agreement

with pro-Russian leaders of Crimea. Russia's response would be professed by some specialists as a portion of the great power's reply to an altering world-wide system. Even if all EU members have recognised the Russian action as a break of international law, the initial response of the EU has been far-off from robust disapproval and some members would stand unenthusiastic to enact solemn sanctions in contradiction of Russia, which triggered deliberations on the appropriateness of EU stepladders to offer somewhat anticipated costs (Kısacık, 2017: 107-130). The preliminary EU answer contained particular sanctions, embargos, and asset restrictions, along with the postponement of EU-Russia talks and two-sided summits. Additional limitations have encompassed economic sanctions over Crimea and Sevastopol on top of numerous segments of the Russian economic system. Subsequently, in 2015, centred on a European Council decision, the prevailing sanctions management stays affiliated with the entire execution of the Minsk arrangements. The EU's answer to Russia afterward the latter threw a full-sized raid of Ukraine in February 2022 has been further conclusive and co-operative in comparison with the annexation in 2014. Along with sanctions on Russian businesses, civil servants, and corporations, the EU has been involved in a hard duty with the verdict to constrain the energy resource supply instigating from Russia. Nevertheless, the divergence of natural gas stands tougher when compared with oil and the EU's gas supplies may stand impacted by fit for 40% owing to the interruption of gas. As stated by the European Commission, the importation prohibition on oil purchases from Russia would hold an effect on fit for 90 percent of oil goods, priced at roughly €71 billion per annum as of 2021. Correspondingly, the EU's sanctions on Russian coal resources charge €8 billion yearly to the Russian coal industry. The Commission has stated in the same document that the EU additionally spreads over procedures with long-standing influence, i.e. (i) prohibition on exportations of explicit refining know-how; (ii) prohibition on original investment transversely the Russian energy

sector; (iii) keeping out Russian nationals or entities from reservation on gas storage volume within the EU Members, and last of all a prohibition over pipeline oil importation focused in the direction of Poland and Germany. Within the framework of the natural gas commerce with Russia, one of the most instantaneous sanctions stands for Germany's conclusion to halt the consent procedure of the second phase of the contentious massive Nordstream pipeline project (Wettengel, 2023). Even though the European countries stand exceedingly in need of Russian gas, the portion of gas transfer from Russia has progressively lessened, subsequently the outburst of combat. As stated by Bruegel's report, the stream of gas originated from the Nord Stream halted by September 2022 as well as has not been started again up till now (Göral, 2023: 88-103).

Correspondingly, the gas stream from the Yamal Pipeline to Europe would be stopped by 2022 (Ministry of Climate and Environment Republic of Poland, 2022, Gotev, 2020). The same report similarly displays that a substantial share of the market vanished by the Russians stands remunerated by augmented LNG importations. Amongst others, the US remains, beyond a doubt, the foremost LNG commerce partner for the EU; subsequently the warfare has begun (Bedeschi, 2024). Conversely, Russia has answered with countersanctions to those sanctions levied by the EU. To the degree that energy commerce remains taken into account, Russia's preliminary action has been to aim at the economic facets. Purchasers of natural gas located at 'hostile nation-states' (one should consider all EU members within this grouping) have been primarily indebted to recompense for gas in Russian rubles. Natural gas streams to some EU member states have been halted consequently. For a while, Russia has permitted natural gas customers to recompense by foreign currencies (Morrow, 2022).

Presently, the energy commerce relationships between the EU and Russia remain typically centred on shared interdependency. With the

contemporary divergence initiatives of the Union, the members stand endeavouring to discharge themselves from Russia's application of energy commerce in terms of foreign policy matters. Nevertheless, it is not so unpretentious for Russia to discover a substitute market for its gas deposits in the EU. Russia's Deputy Prime Minister Alexander Novak has acknowledged that "Russia holds every occasion to begin again the supplies" by benefiting from the presently idle Yamal-Europe pipeline. Russia's strategies undoubtedly display that Russia remains further defenceless in terms of the energy area in comparison with the European Union (Göral, 2023: 88-103; Knight and Pennington, 2022; Reuters, 2022).

Russia's incursion of Ukraine has fetched enormous uncertainty, vehemence, economic breakability and human catastrophe and the impacts of that incursion have varied transversely across the continent and out there. The catastrophe has correspondingly impacted the worldwide energy area. Why does Ukraine stand imperative for Russia? According to Russia, Ukraine possesses geostrategic standing due to the fact that it stays one of the most vital borders with the West. Furthermore, this tactically imperative location of Ukraine has transformed the last war between the two nation-states into a multi-player universal struggle wherein the third parties have turned out to be part of it. In this setting, the effect of energy security over national security has remained a significant sample for Ukraine. The economic, industrial, political and military (Crimean and Eastern Ukraine crises) catastrophes confronted by Ukraine have instigated it to stand impotent to make available energy security even now. The position of Ukraine sandwiched between Europe and Russia and the energy conversion lines passing throughout its territory transform Ukraine significantly geostrategically. Simultaneously, the presence of independent Ukraine in the post-Soviet geography has discovered the necessity to attach sui generis prominence towards Ukraine, in the meantime, Russian accession to the Black Sea has been constrained.

Nevertheless, when Ukraine wanted to turn autonomously from Russia, it enfolded between the West and Russia, and this state of affairs ended up with some catastrophes. These catastrophes have formed a geopolitical obstructive impact within Ukraine. Since 2014, Ukraine, which remains reliant on Russia for natural gas supply, has correspondingly mislaid Eastern Ukraine and Crimea, where the principal resources of oil, natural gas, coal, silver and aluminum stand positioned. Consequently, Ukraine has misplaced its place which constrained Russia's departure to the Black Sea (Göral, 2023: 88-103).

The topographical position of Ukraine, its position in terms of energy security, accommodating numerous pipelines possessed by Russia and its place at an important point in Eurasian energy security remain of unique interest for Europe. 66% of the natural gas provided to the EU is accessed into Europe via Ukrainian territories. One pipeline located in the territory of Ukraine does transport Russian oil, and three pipelines do transfer Russian gas to Europe. Ukraine stands as the important transportation nation-state within Europe. It holds a useful geostrategic location as a type of 'gas bridge' flanked by Russia and Western states. The stated oil pipeline stands for the Druzha (Friendship) Line, and the gas pipelines stay for the Bratsva (Brotherhood) Line, Soyuz (Unity) Line, and also the Trans-Balkan Line. For example, the most vital and awkward pipeline via which Russia sells oil to Europe is the Druzhba pipeline. This line stands at 4000 km and is the lengthiest pipeline in the world. It is able to transport 70 % of Russian oil toward Europe, and it remains one of the foremost explanations for the EU's dependency on Russia for energy. It remains a pipeline that does go to Ukraine, Slovakia, the Chechia, Poland and Hungary, ultimately bringing oil to Germany (Kısacık, 2017: 167-171).

Subsequently, after the energy catastrophes with Ukraine, Russia made a decision to circumvent Ukraine and construct two brand-new gas lines. The Nord Stream over Germany and the Turkish Stream

over Türkiye gas lines have permitted Russia to allocate gas with their transference volumes (Coop, 2020; Monin, 2025; Sziklaia et al., 2020: 1-14). To disregard or curtail the Ukraine choice, Russia would ink an auspicious 30-year pact with China for the stream of Russian gas by May 2014. In addition, this agreement has provided to Russia for accessing into brand-new paths for energy collaboration (Chang-Liao, 2023: 226-247; Leiab and Sui, 2024: 1224–1243; Liu, 2024: 542-557; Sagild and Hsiung, 2024: 1-16).

Subsequently, the gas crises happened with Ukraine, the most central reaction of Russia has remained to eliminate Ukraine from the location of standing a transfer state in terms of gas sales and also to discover brand-new markets (Riley, 2024; The Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2025). The Russia-tempted uncertainty within Ukraine, which began in 2014 and persisted by 2022, holds an undesirable influence on the energy stream towards the EU. Looking for steadiness, Ukraine espouses Western-focused strategies to counter-balance Russia, which it perceives as the major danger. In consequence, together with the conflict that began in 2022, Ukraine stands nowadays in a nearer connection with its Western associates on energy. Conversely, while the foremost energy security alarm within the twentieth century would be the accession to oil, the energy security pattern within the twenty-first century has more concentrated on constructing multilayered, economic, political and environmental energy security policies. It remains clear that there stands a fight to generate energy security via the broadening of energy sources and directions. Ukraine has understood that it is obliged to make such a fight accompanied by the warfare that began by 2022 (Göral, 2023: 88-103).

Notwithstanding the European Union's activities to reduce its snowballing energy importation need on Russia in the 2000s, it remains undoubtedly realised that by reason of lessening inner energy deposits in addition to turmoil in terms of EU's energy providers neighbouring abroad, Russia stands holding its location to

continue the principal energy seller of the EU. Even supposing the EU has been focussing on augmenting renewable energy resources further in the past few terms, Moscow stays advancing such new gas transportation initiatives as Nord Stream 2 holding 55 bcm capacity annually. There are plentiful discussions on whether or not this initiative will remain valuable for Russia and Europe. For example, Russia is certain that this pipeline stands as geoeconomically and geostrategically a WIN-WIN occasion for entirely the associated parties, while most EU countries and institutions highlight it will additionally supplement the unequal energy need amid Russia and Europe besides it will additionally merge Russia's leading situation within the EU energy market in nearby and upcoming years. Consequently, it can be concluded that the fortune of this initiative will stay put forward by the accompanying aspects of 2022 Russian-Ukrainian Warfare. In terms of the EU level, owing to the Russian outburst to Ukraine within the last days of February 2022, the principal German government has put off the approval process of NS-2, exceedingly greeted by Ukraine. It stays indeterminate whether NS-2 will repetitively remain started; in addition, political variations may correspondingly sorrow its becoming operative later on. The ongoing sanctioning strategies oblige EU members to search for alternative providers as well. At present, it seems decidedly implausible that Russian gas will continuously re-emerge. Providing that Russian gas via NS 1-2 stands not accessible, there will be an instantaneous gas absence. In the meantime, NS remains an underwater pipeline, gas instigating from liquefaction stations of corresponding total capacity located contiguous Greifswald, the entry point to Germany, possibly will stand distributed the same way the gas NS has remained. It is not vivacious if this will stand satisfactory to make available gas to recurrently internal Central Europe. The Union does lack coordination when members have widely divergent selections for substituting Russian oil. Penalizing Russian gas with its advantage within residential heating remains a topic lingering all the more subtle. It stands seen that why several

nation-states stand unenthusiastic to be part of it. If the EU desires to stand influential in terms of energy, it ought to initially galvanise the dictums of the Energy Union and constitute a firm access to energy, counting its individual supply security amidst its members (Yılmaz et al., 2024: 859-887).

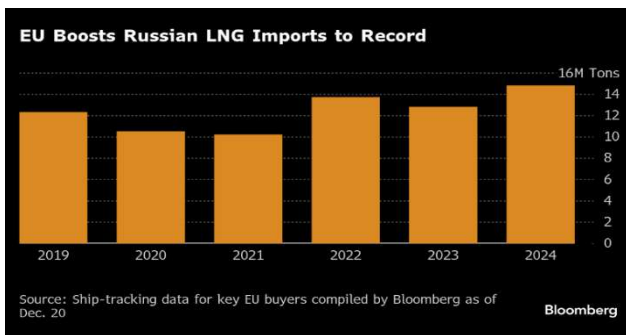
The Moscow-Kyiv warfare which began with the armed operation of Russia to Ukraine on February 24, 2022, has invigorated alarms concerning European energy security. Albeit the extensive sanctions executed counter to Russia do not take in its energy sector, Moscow has answered to these sanctions by cutting off the gas supply to the EU. Succeeding this, Brussels has activated to try to find brand-new supplies side-stepping Russia as well as to turn on the way to alternate energy resources. Qatar has stood as one of the countries coming to the forefront. Nevertheless, for the Qatari Energy Minister, neither his country nor any other country holds the necessary volume to replace the supply of Russian piped gas to Europe. Furthermore, the Qatari Energy Minister has highlighted that a countless percentage of Qatari gas stands held in reserve for Asian purchasers with long-standing agreements. Solely 10–15 percent of Qatar's gas volume may well stand transferred to Europe. He has similarly detailed that Russia supplies 30–40 percent of Europe's requirements, and any supplier state is able to handle this gap. Ursula von der Leyen, the President of the EU Commission, has commented that the catastrophe has undoubtedly publicised to Europe that the continent remains too reliant on Russian gas. European states are obliged to put a lot of money into renewable energy along with concentrating on supplier variations. Russia stays in charge of the prevailing catastrophe, and, for Leyen, it will speedily finish the sanctions package. Correspondingly, as the Euro-Atlantic Bloc, it had better execute essential procedures to harden Russian destructive strategies to implement. Leyen has similarly emphasised that the Nord Stream 2 pipeline postponement verdict by Germany stands as a precise one. This pipeline ought to stand

assessed within the milieu of providing gas to the whole of Europe. Supply divergence and enormous funds in terms of renewable energy sources remain tactical efforts for Europe's energy liberation. In these settings, Brussels desires to accelerate the conversion to renewable energy resources in addition to accessing the goal stage of reducing greenhouse gas emissions by no less than 55 percent by 2030. The energy sector stands accountable for in excess of 75 percent of EU greenhouse gas emissions. Growing the share of non-fossil energy diagonally, varied sections of the economic system remain as a significant physical alliance for reaching EU energy in addition to ecological objectives for decreasing gas streams by at least 55 percent (when compared with 1990) by 2030, and to turn out to be an eco-friendly continent by 2050 (Kısacık and Alvan, 2024: 147-161).

Europe has bought very high volumes of Russian liquefied natural gas (LNG) by 2024. Notwithstanding profoundly dropping its purchasing of piped Russian gas — a crucial source of income for Russia's conflict chest — succeeding the Kremlin's full-sized incursion of Ukraine, Europe has progressively purchased LNG from Russia and other supplier states. European ports have gotten 17.8 million tons of Russian-originated LNG as of 2024, in excess of 2 million tons above when compared with 2023. When the quantity is examined, Europe has bought 49.5 billion cubic meters (bcm) of Russian piped gas together with 24.2 bcm in the form of LNG, as stated by Jan-Eric Fährnich, who is a gas analyst at Rystad Energy. Fährnich has addressed that some of these purchases have been sold back to other states. The Centre for Research on Energy and Clean Air's data has mentioned the European Union has bought 17.5 million tons of Russian LNG by 2024 — a 14% year-on-year increase in terms of volume — calculated as 7.32 billion euros (\$7.5 billion). As stated by Vaibhav Raghunandan, a Russia analyst at Crea has underlined fact that “The reason for the rise is fairly simple. Russian LNG is offered at a discount to alternative suppliers with no

sanctions imposed on the commodity, companies are operating in their own self-interest and buying increasing quantities of gas from the cheapest supplier.” As of June 2024, the EU has mentioned that it stands going to prohibit the “transshipment” of Russian LNG that is transferred to non-EU states and forbid original investments and services in terms of LNG generation initiatives within Russia beginning from March 2025 (Gavin and Coi, 2025; Humpert, 2025; The Moscow Times, 2025).

Figure 6: Russian LNG Exportations to Europe

Source: “Europe Still Clings to Russia Gas With Record LNG Flow This Year”, *Energy Connects*, 20 December 2024, <https://www.energyconnects.com/news/gas-lng/2024/december/europe-still-clings-to-russia-gas-with-record-lng-flow-this-year/>, (Accessed on: 25.01.2025).

Russian gas sales through Soviet-time pipelines going via Ukraine towards Europe have been stopped in the initial hours of New Year's Day as a transportation contract passed on and belligerent Moscow and Kyiv have been unsuccessful in concluding a deal for continuing the streams (Vakulenko, 2025). The closure of Russia’s first gas direction to Europe ended with a ten-year of anxious relationships flickered by Russia’s annexation of Crimea in 2014. Ukraine would stop purchasing Russian gas in 2015. Ukraine’s Energy Minister German Galushchenko has stated, “We stopped the transit of Russian gas. This is a historic event. Russia is losing its markets; it will suffer

financial losses. Europe has already made the decision to abandon Russian gas.” The slowdown of gas streams would be anticipated within the combat, which began in February 2022. Ukraine has remained inflexible, and it stands not going to prolong the contract in the armed struggle. As stated by an industry source, in 2024, Gazprom presumed the non-appearance of gas transportation through Ukraine, which represents approximately half of Russia’s entire pipeline gas sales towards Europe. Russia already sells gas through the TurkStream pipeline over the basin of the Black Sea. TurkStream holds two lines - one stands reserved for the Turkish local market, and the other one stays reserved for providing gas to central European customers, including Hungary and Serbia. The European Union has augmented its initiatives to decrease its need for Russian energy, subsequently, the outburst of the armed struggle within Ukraine as of 2022 through the quest for substitute source options (France 24, 2025).

The Russian Ministry of Defence has stated that the Russkaya compressor station in the Krasnodar area preserved steady actions; subsequently, the armed thwarted a drone attack on January 11. As stated in the explanation, the nine unmanned aerial vehicles (UAVs) guided by Ukraine would be shot down entirely. The facility in the village of Gai-Kodzor serves TurkStream. The gas pipeline is going beneath the Black Sea to the Thrace region in the European part of Türkiye. The remains from one put-down drone would result in negligible injury to a building and equipment at a gas metering unit. The outbreak in TurkStream infrastructure aggravates doubts in terms of gas supply attributable to colder winter. The suspected occurrence would happen when European countries, particularly Britain, are worried about the decreasing stages of gas storage. Most of the pressure descending can be explained by the powerful cold. There remains an additional foremost feature. Ukraine has objected to reintroducing an agreement with Russia, faltering the stream of

gas to Central Europe at the commencement of the year. It does enable TurkStream, in excess of 930 kilometers in length, to be the sole enduring straight pipeline. It persists in Bulgaria, Serbia, and Hungary and is named the Balkan Stream. Remarkably, there stands correspondingly the Blue Stream interconnection underneath the Black Sea, which transports the fuel to Asia Minor (Todorović, 2025). Kremlin spokesperson Dmitry Peskov has labelled this attack a piece of energy terrorism. He has addressed that Russian Foreign Minister Sergei Lavrov and Gazprom are opening a brand-new tab, and CEO Alexei Miller has deliberated the suspected occurrence with their Turkish counterparts. Peskov has labelled this action as a brand-new connection in a chain of movements that he did say have been unsafe for customers and comprised blasts, the groundwork of blasts, and disrupt of the Nord Stream pipeline between Russia and Europe. Reuters possibly will not approve that Ukrainian drones had endeavoured to outbreak pipeline infrastructure within Russia, which did send tens of thousands of troops into Ukraine nearly three years before. Ukraine's Foreign Ministry has not instantly responded to a demand for comment. Ukrainian officials have formerly rejected their state's participation in blasts that hurt the Nord Stream pipeline (Reuters, 2025; The Maritime Executive, 2025). In this context, Hungarian Foreign Minister Peter Szijjarto has mentioned recently that.

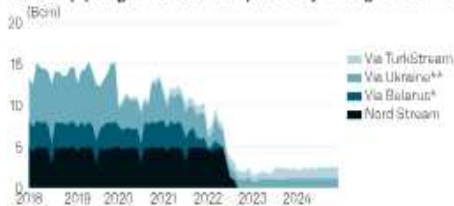
An alleged attack on the Turkish Stream pipeline constitutes an attack on the sovereign rights of the countries that use it. Security of the energy supply is a matter of sovereignty; therefore, every action that threatens the security of our energy supply must be considered an attack against sovereignty. Hungary expects that the TurkStream will remain safe and functional. The TurkStream pipeline is critical for natural gas supply in Hungary and Central Europe. This freight route has been operating reliably for many years; both carriers and transit countries adhere to their contractual obligations and behave consistently” (Ozturk, 2025).

Russian Permanent Representative to the United Nations Vasily Nebenzya has underlined the following aspects of this issue.

The January 11 attack on the TurkStream pipeline’s compressor station in the Krasnodar Region stands out in the series of attacks carried out by the Kiev regime. The expired Ukrainian president had refused to extend a contract on the transit of gas to Europe through Ukraine. We have every reason to believe that the attack on the TurkStream infrastructure was carried out on a tip-off by Washington and London, who are interested in getting the EU hooked on expensive liquified natural gas from the US. The thing to remember is that it is these two countries that prevent the launch of an impartial international investigation into the September 2022 terrorist attack on the Nord Stream pipelines. The conclusions are clear, so to speak (TASS-Russian News Agency, 2025).

Figure 7: Russian Gas Flows to Europe Between 2018 and 2024 and Russian Gas Pipelines Toward Europe

Russian piped gas flows to Europe steady through December

*Comprises net entry at Kirovskiy, Tiberovka, Wysokie
 **Comprises net entry flows at Hermanowice, Velke Kapusany, Bereg, Isacova
 Note: Converted to standard European measurement of 40 MJ/Scm
 Source: S&P Global Commodity Insights

Source: Stuart Elliott, “Gas market on alert after Russia claims Ukrainian attack on TurkStream station,” S&P Global, 13 January 2025, <https://www.spglobal.com/commodity-insights/en/news-research/latest-news/natural-gas/011325-gas-market-on-alert-after->

[russia-claims-ukrainian-attack-on-turkstream-station](#); Chloe Le Coq, " Breaking the Link: Costs and Benefits of Shutting Down Europe's Last Gas Pipeline from Russia," Free Network, 13 January 2025, <https://freepolicybriefs.org/2025/01/13/russian-pipeline-gas/>, (Accessed on: 25.01.2025).

Conclusion

War has a profoundly negative impact on various indicators, including human life, socio-cultural structures, financial markets, economic indicators, inflation rates, quality of life, rising production costs, disruptions in production volume, and fluctuations in import and export rates. As a result, war entails devastating consequences both for humanity and the economy. The adverse effects of war are not limited to the countries directly engaged in conflict; they also extend to nations involved in trade partnerships, those affected due to their geopolitical position, and countries suffering from disruptions in the supply chain. With the impact of globalization, financial markets worldwide are rapidly influenced by changes in trade volumes, financial and economic crises, and access to financial markets (Bayri, 2024: 83).

In today's world, wars are a significant factor in the negative impact on the economic and financial markets, not only in the participating countries but also in the global economy as a whole. It is well known that both before and during wars, military expenditures, particularly in the defence industry, increase, leading to a rise in public spending and damage to public resources. The Russian invasion of Ukraine exposed global markets and financial systems, which had just begun recovering from the pandemic, to yet another major risk. Given their inherently fragile structure, financial markets have faced numerous risks as a consequence of this war (Bakan, 2022: 70).

Wars have a direct impact on commodity markets. In particular, the European Union (EU) countries, due to their dependence on Russia for natural gas, have faced significant challenges related to energy

supply disruptions and political sanctions. As a result, EU nations have encountered critical issues concerning energy security. In response to these challenges, they have accelerated their planned renewable energy projects and shifted their focus toward short-term energy planning to mitigate the immediate risks posed by the crisis (Battır and Yiğittepe, 2023: 568).

This study not only examines the impact of the war between Russia and Ukraine on economic indicators, commodity markets, and exchange rate fluctuations during the relevant periods but also provides insights into how these factors evolved in previous years. Between 2014 and 2016, global Brent crude oil and natural gas prices declined due to an oversupply in the market. However, with the onset of the war in 2022, prices surged, particularly due to Russia and Ukraine's dominant position in energy markets. This increase was driven by both the reduction in production caused by the war and the sanctions imposed on Russia, which further exacerbated price hikes for these commodities. Similarly, as two of the world's leading grain producers, Russia and Ukraine's involvement in the war led to a sharp rise in wheat prices. Additionally, coal prices in international markets also increased as a result of the war, significantly affecting EU countries that are heavily dependent on energy imports, thereby intensifying energy crises and highlighting the growing need for renewable energy sources.

When examining price fluctuations in sunflower oil, a crucial global commodity, it is observed that between 2014 and 2020, prices generally followed a downward trend. However, due to the war and diplomatic tensions between Russia and Ukraine, along with the political pressures imposed by Europe on Russia, Moscow blocked Ukraine's key export routes for sunflower oil, which supplies a substantial portion of global demand. This disruption led to supply chain issues, followed by strong demand-driven price surges. In response, Ukraine sought alternative logistical routes, and Türkiye played a decisive and strategic role in this situation. Türkiye's

intervention was widely acknowledged, and many countries expressed their appreciation for its efforts.

An analysis of the impact of the war on the inflation rates of Russia and Ukraine reveals that the Ukrainian economy was significantly affected, particularly in 2022, due to the war's adverse effects. During this period, Ukraine became highly dependent on the support of the EU and the United States. Meanwhile, Russia also faced severe consequences due to international sanctions and economic policies imposed in response to the war. In this context, the EU's decision to remove Russia from the SWIFT system disrupted transactions in international financial markets and hindered energy payments. Furthermore, an analysis of exchange rate fluctuations against the US dollar during the same period indicates that both countries' local currencies depreciated in 2022 as a direct consequence of the war. This depreciation is interpreted as an indication of both rising inflation and a decline in energy exports.

Given the rapidly evolving global markets and systemic risks associated with globalization, all nations must act with diligence to prevent future crises and establish lasting economic and financial stability. In the coming years, to mitigate the adverse effects of similar geopolitical conflicts on international financial markets and to ensure energy security, political and financial stability programs should be implemented. These programs should emphasize international cooperation and trust, particularly in areas such as trade, financial markets, economic indicators, and policymaking.

When Ukraine wishes to turn its face to the Euro-Atlantic Bloc, it has been encountering Russian sanctioning policies, especially in terms of the suspension of energy flows, which strongly affects Europe mostly due to the fact that more than 66 percent of Russian energy going to Europe is passing through Ukraine. Following the Russian incursion into Crimea in 2014, the Euro-Atlantic Bloc has continuously been executing updated and comprehensive sanctions

against Russia. Even if the EU has been trying to cut Russian energy supplies, it cannot be successful due to some of its members' high dependence on Russian energy importation. Within this milieu, even if Russia has been affected by the sanctioning policies of the Euro-Atlantic Bloc since 2014, it has been succeeding in developing energy-based relationships with huge consumers, namely Türkiye, China, and India. In that case, one should look at the successful practices of Turk Stream as well as the power of Siberia Natural Gas Pipelines. Subsequently 2022, Russian "special military operation towards Ukraine" in order to stop the pro-Western tendencies as well as the alleged de-Nazification process, the Western world has also been endeavouring to halt energy streams from Russia to Europe. In that context, mutual accusations on the suspension of energy flows and the fight for dominance over the energy markets have been ongoing between Russia and the US.

Russia has been blaming Ukraine, Europe and US for organizing military attacks towards its vitally significant energy transportation projects like Turk Stream and Nord Stream 2 and also purchasing very expensive U.S.-based LNG when compared with the Russian gas, whereas Ukraine-Europe-U.S. tripartite have been accused of Russia to still benefiting from energy as a means of political and economic pressure. Where this process will evolve in the forthcoming terms will be determined by the existing and probable state of affairs with regard to the fate of the current Russian-Ukrainian War. Also, the new Donald Trump administration policies towards this stalemate may be influential in the near and long term on world energy markets as well.

References

- Bakan, S. (2022). Savaş, dünya ekonomisi ve finansal piyasalar için de felaket mi? *Uluslararası Ekonomi Siyaset İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 5(2), 59-74.
- Bartholon, E. (2025). Savaş ekonomisi. Allianz Trade. https://www.allianz-trade.com/content/dam/onemarketing/aztrade/allianz-trade_com/tr_TR/main/economicresearch/AZ_ERD_Raporu_savas_ekonomisi.pdf. Erişim tarihi: 22 Ocak 2025.
- Battır, O., & Yiğittepe, L. (2023). Rusya-Ukrayna savaşında yaptırımlar ve enerji güvenliği: Karşılıklı ekonomik bağımlılıklar perspektifinden bir değerlendirme. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 30(3), 549-573. <https://doi.org/10.18657/yonveek.1222200>.
- Bayri, E. (2024). Causes of The Global Financial Crisis: Potential Impacts on The World and Turkish Economy. *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(26), 68-86. <https://doi.org/10.58635/ufuksbedergi.1579960>
- Buyar, C., & Şener, U. (2023). Tarihin Dönüşü: Rusya-Ukrayna Savaşı, Siyasi ve Ekonomik Tesirleri. *Journal of Academic Value Studies*, 9(4), 284-301.
- Bedeschi, B. (2024). “Higher U.S. LNG exports to Europe under Trump risk market glut, instability”, *Gas Outlook*, 05 December 2024, <https://gasoutlook.com/analysis/higher-u-s-lng-exports-to-europe-under-trump-risk-market-glut-instability/#:~:text=Already%2C%20the%20U.S.%20is%20Europe's,imported%20LNG%20volumes%20in%202024,> (Accessed on 28.01.2025).
- Belo, D. & Rodríguez, F. (2023). “The conflict in Ukraine and its global implications”, *Canadian Foreign Policy Journal*, 29:3, 235-248, 236-237. <https://doi.org/10.1080/11926422.2023.2258227>, (Accessed on 24.01.2025).
- Chang-Liao, N.-C. (2023). “The limits of strategic partnerships: Implications for China’s role in the Russia-Ukraine war”, *Contemporary Security Policy*, 44:2, 226-247, <https://doi.org/10.1080/13523260.2023.2174702>, (Accessed on 28.01.2025).
- Çınar, U. (2022). Rusya-Ukrayna Savaşı'nın 21. yüzyıl küreselleşmesi sürecinde ekonomi güvenliği perspektifinden değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimlerde Yeni Yaklaşımlar*. Duvar Yayınları. ISBN: 978-625-6945-07-4.
- CNN Türk. (2023, Ocak 19). Rusya yaptırımlar sonrası nasıl bir yol izledi? Putin'den ekonomiye ilişkin açıklamalar. <https://www.cnntrk.com/dunya/rusya/rusya-yaptirimlar-sonrasi-nasil-bir-yol-izledi-putinden-ekonomiye-iliskin-aciklamalar-1900994?page=1>

- Coop, G. (2020). "US sanctions on Nord Stream 2 and TurkStream pipeline projects", *Volterra Fietta*, 25 February 2020, <https://volterrafietta.com/archives/4450>, (Accessed on 28.01.2025).
- France 24 (01 January 2025), "Russia halts gas exports to Europe via Ukraine, Kyiv hails 'historic event'", <https://www.france24.com/en/europe/20250101-russia-halts-gas-exports-to-europe-via-ukraine-kyiv-hails-historic-event>, (Accessed on 24.01.2025).
- Gavin, G. and Coi, G. (2025). "EU devours Russian gas at record speed despite cutoff", *Politico*, 16 January 2025, <https://www.politico.eu/article/eu-devouring-russian-gas-at-record-speed-despite-cut-off-sanctions-war-ukraine/>, (Accessed on 24.01.2025).
- Gotev, G. (2020). "Russian gas transit via Poland has almost halted", *Euractiv*, 26 May 2020, <https://www.euractiv.com/section/energy/news/russian-gas-transit-via-poland-has-almost-halted/>, (Accessed on 28.01.2025).
- Göral, E. (2023), "The Impact of Energy Security on Turkish Foreign Policy", *LAÜ Sosyal Bilimler Dergisi (XIV-I)*: 88-103.
- Haberrus. (2024, 22 Mart). Rusya, petrol ve doğalgazın %80'ini ruble ve yuanla satıyor. Haberrus. <https://haberrus.ru/economics/2024/03/22/rusya-petrol-ve-dogalgazin-80ini-ruble-ve-yuanla-satiyor.html>
- Humpert, M. (2025). "EU Imports More Russian LNG in 2024 Than Ever Before, Mostly From Arctic", *High North News*, 06 January 2025, <https://www.highnorthnews.com/en/eu-imports-more-russian-lng-2024-ever-mostly-arctic>, (Accessed on 24.01.2025).
- Kısacık, S. (2017). "The Ukraine Policy of the Russian Federation and The Paradigms in European Energy Security", Yeditepe University Social Sciences Institute Department of Political Science and International Relations (English) Unpublished Ph. D. Dissertation, İstanbul, Türkiye, 427 pages.
- Kısacık, S. & Alvan, A. (2024). "11- How Can/Will the European Union Succeed in Its Green Policies in the Course of the Existing Energy Crisis?", in *The Green Economy Transition in Europe Strategies, Regulations, and Instruments*, Altuğ Günar and Çağatay Başarır (eds.), Lanham, Maryland, Lexington Books, pp. 147-161.
- Knight, M. and Pennington, J. (2022). "Russia ready to resume gas supply to Europe via Yamal-Europe gas pipeline", *CNN*, 25 December 2022, <https://edition.cnn.com/2022/12/25/europe/russia-yamal-europe-gas-pipeline/index.html>, (Accessed on 28.01.2025).

- Leiab, Y. and Sui, S. (2024). “China–Russia strategic partnership and the oil and gas collaboration”, *Innovation: The European Journal of Social Science Research*, Vol. 37, No. 4, 1224–1243, <https://doi.org/10.1080/13511610.2023.2289827>, (Accessed on 28.01.2025).
- Liu, D. (2024). “Where are Russia–China energy relations headed? A regime analysis”, *Eurasian Geography and Economics*, 65:4, 542-557, <https://doi.org/10.1080/15387216.2023.2247405>, (Accessed on 28.01.2025).
- Ministry of Climate and Environment Republic of Poland (27 May 2022), “Poland terminated the gas agreement on the Yamal gas pipeline”, <https://www.gov.pl/web/climate/poland-terminated-the-gas-agreement-on-the-yamal-gas-pipeline>, (Accessed on 28.01.2025).
- Monin, S. (2025). “Russia accuses US of plotting to destroy Turkish gas pipeline to EU”, *Brasil de Fato*, 15 January 2025, <https://www.brasildefato.com.br/2025/01/15/russia-accuses-us-of-plotting-to-destroy-turkish-gas-pipeline-to-eu>, (Accessed on 28.01.2025).
- Morrow, S. (2022). “EU issues guidance on Russian gas payments in rubles”, *AA Energy Terminal*, 17 May 2022, <https://www.aa.com.tr/en/energy/natural-gas/eu-issues-guidance-on-russian-gas-payments-in-rubles/35379#>, (Accessed on 28.01.2025).
- Ozturk, T. (2025). “Targeting TurkStream pipeline amounts to attack on sovereignty of nations using its gas: Hungary”, *Anatolian Agency (AA): Europe*, 13 January 2025, <https://www.aa.com.tr/en/europe/targeting-turkstream-pipeline-amounts-to-attack-on-sovereignty-of-nations-using-its-gas-hungary/3449160>, (Accessed on 27.01.2025).
- Reuters (13 January 2025), “Moscow says Ukraine tried to attack TurkStream pipeline infrastructure in Russia”, <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-tried-attack-turkstream-pipeline-infra-structure-southern-russia-moscow-2025-01-13/>, (Accessed on 27.01.2025).
- Reuters (26 December 2022), “Russia ready to resume gas supplies to Europe via Yamal-Europe pipeline -Novak”, <https://www.reuters.com/business/energy/russia-ready-resume-gas-supplies-europe-via-yamal-europe-pipeline-novak-2022-12-25/>, (Accessed on 28.01.2025).
- Riley, A. (2024). “The End of the Affair? The Transit of Russian Gas Across Ukraine”, International Centre for Defence and Security Publications, 27 December 2024, <https://icds.ee/en/the-end-of-the-affair-the-transit-of-russian-gas-across-ukraine/>, (Accessed on 28.01.2025).

- Røren, P. (2023). “The belligerent bear. Russia, status, orders, and war”, *International Security*, 47 (4), 7–49. https://doi.org/10.1162/isec_a_00458, (Accessed on 24.01.2025).
- Sagild, R. Å. & Hsiung, C.W. (2024). “Chinese Re-Examinations of Russia? The Strategic Partnership in the Wake of Russia’s War Against Ukraine”, *Journal of Contemporary China*, pp. 1-16, <https://doi.org/10.1080/10670564.2024.2358876>, (Accessed on 28.01.2025).
- Sziklaia, B. R., Kóczya, L.Á., Cserecsik, D. (2020). “The impact of NordStream2 on the European gas market bargaining positions”, *Energy Policy* 144, 111692, pp. 1-14, <https://doi.org/10.1016/j.enpol.2020.111692>, (Accessed on 28.01.2025).
- TASS-Russian News Agency (17 January 2025), “US, UK behind attack on TurkStream gas pipeline, says Russian envoy”, <https://tass.com/politics/1900429>, (Accessed on 27.01.2025).
- The Maritime Executive (13 January 2025), “Russia Claims Ukrainian Attack on TurkStream Subsea Pipeline System”, <https://maritime-executive.com/article/russia-claims-ukrainian-attack-on-turkstream-subsea-pipeline-system>, (Accessed on 27.01.2025).
- The Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation (02 January 2025), “Comment by Foreign Ministry Spokeswoman Maria Zakharova on Ukraine ending Russian gas transit”, https://mid.ru/en/foreign_policy/news/1989826/, (Accessed on 27.01.2025).
- The Moscow Times (09 January 2025). “European Imports of Russian LNG Hit 'Record Levels' in 2024”, <https://www.themoscowtimes.com/2025/01/09/european-imports-of-russian-lng-hit-record-levels-in-2024-a87553>, (Accessed on 24.01.2025).
- Todorović, I. (2025). “Russia claims Ukraine attacked TurkStream gas compressor”, *Balkan Green Energy News*, 13 January 2025, <https://balkangreenenergynews.com/russia-claims-ukraine-attacked-turkstream-gas-compressor/>, (Accessed on 27.01.2025).
- Trading Economics. (2025, January 22). Brent crude oil commodity. Trading Economics. <https://tradingeconomics.com/commodity/brent-crude-oil>
- Trading Economics. (2025, January 23). Coal - commodity price. Trading Economics. <https://tradingeconomics.com/commodity/coal>
- Trading Economics. (2025, January 24). USD/RUB exchange rate. <https://tradingeconomics.com/usdrub:cur>

- Trading Economics. (2025, January 24). Russia inflation rate - consumer price index (CPI). Trading Economics. <https://tradingeconomics.com/russia/inflation-cpi>
- Trading Economics. (2025, January 26). Sunflower oil. Trading Economics. Retrieved January 26, 2025, from <https://tradingeconomics.com/commodity/sunflower-oil>
- Wettengel, J. (2023). “Nord Stream 2 – Symbol of failed German bet on Russian gas”, Clean Energy Wire, 08 March 2023, <https://www.cleanenergywire.org/factsheets/gas-pipeline-nord-stream-2-links-germany-russia-splits-europe>, (Accessed on 28.01.2025).
- Vakulenko, S. (2025). “What the End of Ukraine Gas Transit Means for Kyiv, Moscow, and Europe”, Carnegie Politika Commentary, 15 January 2025, <https://carnegieendowment.org/russia-eurasia/politika/2025/01/russia-ukraine-europe-gas-transit?lang=en>, (Accessed on 28.01.2025).
- Yılmaz, S., Kısacık, S. & Yorulmaz M. (2024). “The Effects of Russia-Ukraine War on Ukrainian Energy Security and European Energy Supply Security”, *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (47), 859-887, <https://doi.org/10.14520/adyusbd.1477426>, (Accessed on 24.01.2025).

2025 ve Sonrası Dönemde Türkiye'nin Güvenlik Politikalarının Olası Eğiliminin Analizi

Yaşar ONAY^a

Öz

Bu çalışma, Türkiye'nin dinamik bölgesel ve küresel manzaraya yanıt olarak gelişen güvenlik politikalarını analiz etmektedir. Bu politikaların tarihsel gelişimini inceler ve temel belirleyicilerini belirler. 2025 sonrası küresel güvenlik ortamında ortaya çıkabilecek olası senaryolar ve bu senaryoların Türkiye'yi nasıl etkileyebileceği üzerinde durulmaktadır. Hızla gelişen yapay zekâ teknolojilerinin etkilerine, güvenlik çerçevelerine sundukları faydaları ve tehditleri keşfetmeye özel bir vurgu yapılmaktadır. Çalışmada ayrıca, Türkiye'nin stratejik hedefleri ve bu hedeflerin güvenlik politikaları üzerindeki etkileri ele alınmakta, özellikle Orta Doğu, Doğu Akdeniz, Karadeniz ve Avrupa'daki bölgesel ve küresel güç dinamiklerinin önemi değerlendirilmektedir.

Ayrıca, Türkiye'nin savunma sanayiindeki yenilikleri ve teknolojik gelişmelerin güvenlik stratejileri üzerindeki dönüştürücü etkilerini vurgulamaktadır. Analiz, Türkiye'nin mevcut ve gelecekteki güvenlik politikalarına kapsamlı bir genel bakış sunmayı ve politika yapımcıların gelişen güvenlik ortamında yollarını bulmaları için eyleme geçirilebilir öneriler sunmayı amaçlıyor. Bu disiplinler arası yaklaşım, Türkiye'nin ulusal ve uluslararası güvenlik bağlamının anlaşılmasını güçlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Güvenlik politikası, jeopolitik dinamikler, savunma sanayi, Yapay Zekâ, teknolojik gelişmeler.

---

^a Prof. Dr., İstanbul Kent University, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, International Relations

Analysis of the Possible Trends of Turkey's Security Policies in the Period of 2025 and Beyond

Abstract

This study analyzes Türkiye's evolving security policies in response to the dynamic regional and global landscape. It examines the historical development of these policies and identifies their primary determinants. Attention is given to the potential scenarios that may arise in the global security environment post-2025 and how these scenarios might impact Türkiye. A particular emphasis is placed on the implications of rapidly advancing artificial intelligence technologies, exploring the benefits and threats they present to security frameworks. Additionally, the study discusses Türkiye's strategic goals and their influence on security policies while assessing the significance of regional and global power dynamics, particularly in the Middle East, Eastern Mediterranean, Black Sea, and Europe.

Furthermore, it highlights innovations within Türkiye's defence industry and the transformative effects of technological advancements on security strategies. The analysis aims to provide a comprehensive overview of Türkiye's current and future security policies, offering actionable suggestions for policymakers to navigate the evolving security landscape. This interdisciplinary approach enhances the understanding of Türkiye's national and international security context.

Keywords: Security policy, geopolitical dynamics, defense industry, Artificial Intelligence, technological developments.

Giriş

Türkiye'nin güvenlik politikaları, sürekli değişen bölgesel ve küresel dinamiklere bağlı olarak yeniden şekillenmektedir. 2025 ve sonrasında, bu politikaların hangi yönlere evrileceği, yalnızca ülkenin kendi iç dinamikleriyle değil, aynı zamanda uluslararası sistemin karmaşıklığı ve çok boyutlu tehditlerle de doğrudan ilişkilidir (Öniş, 2020). Bu çalışma, Türkiye'nin güvenlik politikalarının potansiyel gelişim yönlerini derinlemesine analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Çalışmada, ilk olarak Türkiye'nin tarih boyunca güvenlik politikalarının nasıl evrildiği incelenecek ve bu politikaların temel belirleyicileri değerlendirilecektir (Zürcher, 2017). Daha sonra, 2025 sonrasındaki küresel güvenlik ortamında ortaya çıkabilecek olası senaryolar ve bu ortamın Türkiye üzerindeki etkileri ele alınacaktır. Özellikle hızla gelişen yapay zeka teknolojilerinin güvenlik politikalarına etkisi, bu teknolojilerin sağlayabileceği katkılar ve oluşturabileceği yeni tehditler detaylı bir şekilde değerlendirilecektir (Horowitz, 2018).

Ayrıca, Türkiye'nin stratejik hedeflerinin belirlenmesi süreci ile bu hedeflerin güvenlik politikalarına etkisi tartışılacak ve bölgesel ile küresel güç dengelerinin Türkiye'nin politikalarındaki yeri incelenecektir. Orta Doğu, Doğu Akdeniz, Karadeniz ve Avrupa bölgelerinin Türkiye'nin güvenlik stratejileri üzerindeki etkileri de derinlemesine analiz edilecektir (Hale, 2013). Bununla birlikte, savunma sanayisindeki yenilikler, teknolojik gelişmelerin güvenlik politikalarındaki dönüştürücü etkileri ve inovasyon odaklı adımlar bu çalışmanın temel odak noktaları arasında yer alacaktır (Saygın, 2022).

Son olarak, bu analiz, Türkiye'nin mevcut ve gelecekteki güvenlik politikalarına ilişkin kapsamlı bir değerlendirme sunmayı hedeflemektedir. Çalışmada sadece güncel durumun analiziyle sınırlı kalınmayacak; değişen güvenlik ortamına uyum

sağlayabilecek yenilikçi stratejiler geliştirilmesi adına politika yapıcılara yönelik önerilerde de bulunulacaktır (Kardaş ve Erdağ, 2019). Çalışmada yer alan tüm bilgiler, disiplinler arası bir perspektifle ele alınarak ulusal ve uluslararası bağlamda konunun daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Türkiye'nin Güvenlik Politikalarının Tarihsel Gelişimi

Türkiye'nin güvenlik politikaları, Osmanlı İmparatorluğu döneminden başlayarak Cumhuriyet'in kuruluşuna ve günümüze kadar uzanan uzun bir süreci kapsamaktadır. Osmanlı İmparatorluğu'nun yükselme dönemindeki güvenlik anlayışı, sınırların korunması ve genişletilmesi amacıyla stratejik askeri üstünlüğe dayanıyordu (Hale, 2013). Bu dönemde askeri güç, güvenlik politikalarının temel taşı olarak görülmüş ve Osmanlı'nın büyük bir imparatorluk olarak varlığını sürdürebilmesine büyük katkı sağlamıştır. Ancak 19. yüzyılın sonlarına doğru, Osmanlı İmparatorluğu'nun zayıflaması, Batılı güçlerin artan baskıları ve iç isyanlar nedeniyle savunmacı bir güvenlik anlayışı benimsenmiştir (Karaosmanoğlu, 2000: 204). Bu değişim, Osmanlı'nın son döneminde ulusal bağımsızlık fikrinin güçlenmesine de zemin hazırlamıştır.

Cumhuriyet'in kuruluşuyla birlikte Türkiye'nin güvenlik politikalarında yeni bir döneme girilmiştir. Lozan Antlaşması'nın ardından modern Türkiye, sınırlarını garanti altına almayı ve dış müdahalelere karşı iç güvenliği sağlamayı öncelik haline getirmiştir (Zürcher, 2017). Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesi doğrultusunda genç Cumhuriyet, barışçıl bir dış politika izlemeyi tercih etmiş ve iç güvenliği güçlendirmeye odaklanmıştır.

Ancak, II. Dünya Savaşı sonrası değişen uluslararası güç dengeleri, Türkiye'nin güvenlik anlayışını yeniden şekillendirmiştir. Soğuk Savaş döneminde, Türkiye'nin NATO'ya katılımıyla birlikte Batı

bloğunun önemli bir parçası haline gelmesi, Sovyetler Birliği'nden gelebilecek tehditlere karşı savunma stratejilerinin Batı çerçevesinde oluşturulmasına yol açmıştır (Karaca, 2020).

Soğuk Savaş'ın sona ermesi ve 1990'lı yıllarda ortaya çıkan yeni tehditler, Türkiye'nin güvenlik politikalarında önemli dönüşümlere yol açmıştır. Özellikle PKK terör örgütünün artan faaliyetleri, Türkiye'nin iç güvenlik önceliklerini belirlemiş ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kapsamlı operasyonların yapılmasını gerektirmiştir. Aynı dönemde, Körfez Savaşı sonrası Irak'taki istikrarsızlık ve ABD'nin bölgedeki politikaları, Türkiye'nin bölgesel güvenlik yaklaşımlarını yeniden gözden geçirmesine neden olmuştur (SSB, 2024).

2000'li yıllara gelindiğinde ise, küresel ve bölgesel dinamiklerin etkisiyle Türkiye'nin güvenlik politikaları daha karmaşık bir hal almıştır. 11 Eylül saldırıları sonrasında artan uluslararası terörizm tehdidi, Türkiye'nin NATO'daki rolünü güçlendirmiş ve aynı zamanda küresel terörle mücadelede iş birliğini artırmasına neden olmuştur. Ancak bu dönemde Orta Doğu'da artan siyasi istikrarsızlık, özellikle Suriye ve Irak'taki iç savaşlar, Türkiye'nin sınır güvenliğini ciddi şekilde tehdit etmiştir. PKK ve IŞİD gibi örgütlerin faaliyetleri (Sarı ve Tınas, 2018), Türkiye'nin güvenlik önceliklerini yeniden şekillendirmiştir.

Rusya ile ilişkilerdeki dalgalanmalar da bu dönemin bir başka önemli unsurudur. 2015 yılında yaşanan uçak krizi, Türkiye'nin bölgesel güvenlik politikalarında riskleri dengeleme çabasını açıkça ortaya koymuştur. Doğu Akdeniz ve Kafkasya'daki gelişmeler de Türkiye'nin jeostratejik önemini artırmış, dolayısıyla güvenlik politikalarının daha geniş bir coğrafyada etkili olmasını gerektirmiştir (SETA, 2024). Bu dönüşümler, Türkiye'nin yalnızca tehditlere karşı savunma mekanizmalarını güçlendirme çabalarını değil, aynı zamanda uluslararası arenada bağımsız bir güç olma arayışını da yansıtmaktadır. Türkiye'nin güvenlik politikalarının

tarihsel evrimi, gelecekteki stratejik adımlarını anlamak için önemli bir temel sunmaktadır.

2025 ve Sonrası Dönemde Küresel Güvenlik Ortamı

2025 ve sonrası dönemde küresel güvenlik ortamı, hızla değişen uluslararası dinamikler ve güç dengeleri nedeniyle daha karmaşık ve belirsiz bir hal alacaktır (Nye, 2017). Küresel güç merkezlerinin artması, ülkeler arasındaki rekabeti yoğunlaştırırken güvenlik tehditlerinin çeşitlenmesine neden olacaktır. Teknolojinin hızla ilerlediği bu dönemde, siber güvenlik tehditleri, otonom silah sistemleri ve yapay zekâ destekli savaş teknolojileri, ulusal ve uluslararası güvenlik politikalarının ana unsurları haline gelecektir (Horowitz, 2018). Bu yeni riskler, savunma stratejilerinin yeniden şekillenmesini zorunlu kılacaktır.

Siber saldırılar, devletlerarası savaş risklerini artırmanın ötesinde, kritik altyapıların korunmasını ve veri güvenliğini öncelikli hale getirecektir (Kello, 2017). Kamu kurumları ve özel sektör, bu tehditlere karşı önlemler almak zorunda kalırken uluslararası iş birlikleri de büyük önem kazanacaktır. Bunun yanı sıra, uzayda yürütülen askeri faaliyetler ve uzay tabanlı güvenlik politikaları giderek daha fazla dikkat çekecektir (DoD, 2011).

Küresel güvenlik ortamının bir başka önemli unsuru, çevresel tehditlerin artan etkisidir. İklim değişikliğinin yol açtığı doğal afetler, gıda ve su krizleri, kitlesel göç hareketleri ve biyolojik tehditler, uluslararası toplumun acil olarak çözmesi gereken meseleler arasındadır (International Energy Agency, 2023). Çevresel sorunlar, ekonomik ve sosyal istikrarı olduğu kadar ulusal güvenlik önceliklerini de doğrudan etkilemektedir.

Bölgesel düzeyde ise, etnik ve dini çatışmaların devam etmesi muhtemeldir. Orta Doğu, Kafkasya, Afrika ve Asya gibi bölgelerde süregelen istikrarsızlıklar, sınır aşan terörizm tehditlerini artırabilir. Bu bağlamda Türkiye'nin jeostratejik konumu, güvenlik

politikalarının merkezinde yer alacaktır. Özellikle Suriye ve Irak'taki istikrarsızlık, Doğu Akdeniz'deki enerji rekabeti ve Kafkasya'daki gerilimler, Türkiye'nin dış politika önceliklerini ve güvenlik stratejilerini doğrudan etkilemeye devam edecektir.

Göç hareketleri de bu dönemde güvenlik ortamını şekillendiren önemli bir unsur olacaktır. Çatışma bölgelerinden kaçan milyonlarca insan, sınır güvenliği ve insani yardım politikalarının yeniden değerlendirilmesini gerektirecektir. Türkiye, bu süreçte hem coğrafi konumu hem de insani yaklaşımları nedeniyle önemli bir aktör olmayı sürdürecektir. Mültecilerin barınma, sosyal uyum ve ekonomik etkileri, Türkiye'nin ulusal güvenlik politikalarının odak noktalarından biri olmaya devam edecektir.

Enerji güvenliği ise, 2025 sonrasında küresel güvenlik gündeminin önemli başlıklarından biri olacaktır. Fosil yakıtların sınırlı olması ve yenilenebilir enerjiye geçişin hızlanması, enerji arz güvenliğiyle ilgili yeni riskler doğuracaktır. Doğu Akdeniz'deki enerji kaynaklarının paylaşımı üzerindeki gerilimler, Türkiye'nin bu alandaki politikalarında daha aktif bir rol oynamasını gerektirecektir. Türkiye, enerji arz güvenliğini sağlamak için bölgesel ve küresel iş birliği mekanizmalarına katılımını artırmalıdır.

Yapay Zekâ ve Güvenlik Politikaları

Günümüz dünyasında yapay zekâ (YZ), güvenlik politikalarında giderek daha kritik bir rol üstlenmektedir. Bu teknoloji, sınır güvenliğinden terörle mücadeleye, istihbarat analizlerinden askeri operasyonların planlanmasına kadar birçok alanda yenilikçi çözümler sunmaktadır (Røff, 2019). Yapay zekanın, güvenlik politikalarına entegrasyonu, yalnızca operasyonel etkinliği artırmakla kalmamakta, aynı zamanda tehditlere karşı önleyici tedbirler geliştirilmesini de sağlamaktadır. Ancak bu entegrasyon, etik ve hukuki soruları da beraberinde getirmektedir.

Özellikle veri güvenliğinin sağlanması, kullanılan algoritmaların doğruluğu ve tarafsızlığı ile insan haklarının ihlal edilmemesi gibi konular, yapay zekanın güvenlik politikalarına entegrasyonunda üzerinde durulması gereken kritik alanlardır. Bu bağlamda Türkiye, yapay zeka teknolojilerinin güvenlik stratejilerinde daha etkin bir şekilde kullanılabilmesi için ulusal bir plan geliştirmelidir. Bu plan, hangi teknolojilerin hangi alanlarda kullanılacağını netleştirmeli ve etik standartları koruma altına almalıdır. Aynı zamanda, uluslararası normlara ve düzenlemelere uyum sağlayarak, küresel iş birliğini teşvik etmek de önemlidir.

Yapay zekâ teknolojilerinin güvenlik politikalarına entegrasyonu, sadece teknolojik altyapıyı değil, aynı zamanda insan kaynağını da etkiler. Bu alanda uzmanlaşmış bir iş gücünün yetiştirilmesi ve yapay zekanın farklı sektörlerdeki uygulamalarının desteklenmesi, güvenlik politikalarının başarısı için temel bir gerekliliktir.

Türkiye'nin Güvenlik Politikalarında Yapay Zekâ Uygulamaları

Türkiye, güvenlik politikalarında yapay zeka teknolojilerini etkin bir şekilde kullanarak bu alandaki uygulamaları geliştirmeye ve genişletmeye devam etmektedir. Yapay zeka tabanlı sistemler, özellikle sınır güvenliği, terörle mücadele, istihbarat analizi ve keşif operasyonlarında belirgin avantajlar sağlamaktadır (IntelexVision, 2024) . Bu tür teknolojiler, büyük veri analitiği ile birleştiğinde, güvenlik tehditlerini önceden belirleme, analiz etme ve çözüm üretme süreçlerinde Türkiye'ye stratejik bir üstünlük kazandırmaktadır.

Özellikle insansız hava araçları (İHA ve SİHA) gibi yapay zeka destekli teknolojiler, Türkiye'nin güvenlik politikalarında merkezi bir rol oynamaktadır. Bu sistemler, sınır güvenliğinin artırılmasında etkili olduğu gibi, terörle mücadele operasyonlarında da önemli bir başarı kaydetmektedir. Gerçek zamanlı görüntü ve veri sağlayarak

güvenlik güçlerine hızlı ve isabetli müdahale imkanı sunan bu teknolojiler, Türkiye'nin operasyonel etkinliğini artırmıştır.

Türkiye'nin yapay zeka tabanlı güvenlik teknolojilerini bu şekilde geniş kapsamlı bir şekilde kullanması, uluslararası güvenlik politikalarına da bir model oluşturabilir. Ancak bu teknolojilerin yalnızca mevcut uygulamalarla sınırlı kalmaması, aynı zamanda daha ileri sistemlerin geliştirilmesi ve kullanım alanlarının genişletilmesi gerekmektedir. Yapay zekanın güvenlik politikalarına bu şekilde entegre edilmesi, Türkiye'nin bölgesel ve küresel ölçekte güvenlik alanındaki gücünü artırmasında kritik bir rol oynayacaktır.

Stratejik Hedefler ve Güvenlik Politikaları

Türkiye'nin güvenlik politikaları, ulusal çıkarlarını korumak ve bölgesel ile küresel istikrarı desteklemek gibi temel stratejik hedefler üzerine kurulmuştur. Bu hedefler, ulusal egemenliğin korunması, toprak bütünlüğünün güvence altına alınması ve ulusal savunma kapasitesinin artırılması gibi öncelikleri kapsamaktadır.

Türkiye, güvenlik politikalarında yalnızca iç tehditlere karşı önlemler geliştirmekle yetinmemekte, aynı zamanda bölgesel istikrarı sağlamaya yönelik çok yönlü bir yaklaşım benimsemektedir. Bu kapsamda, terörle mücadele, sınır güvenliği, enerji arz güvenliği ve uluslararası iş birliği gibi alanlar stratejik hedeflerin merkezinde yer almaktadır.

Terörizmle mücadele, Türkiye'nin uzun yıllardır karşı karşıya olduğu bir tehdit olarak, güvenlik politikalarının temel unsurlarından biridir. PKK, IŞİD gibi örgütlere karşı yürütülen mücadele, ulusal güvenliğin yanı sıra uluslararası güvenlik açısından da önem taşımaktadır. Türkiye, bu tehditlerle mücadele kapsamında uluslararası ortaklıklar kurmuş ve sınır ötesi operasyonlara ağırlık vermiştir.

Sınır güvenliği de Türkiye'nin güvenlik politikalarında kritik bir öneme sahiptir. Coğrafi konumu itibarıyla doğu ve batı arasında bir

köprü olan Türkiye, göç, insan kaçakçılığı ve uyuşturucu ticareti gibi sınır ötesi tehditlerle mücadelede önemli bir sorumluluk taşımaktadır. Bu kapsamda hem fiziki önlemler alınmakta hem de teknolojik altyapı güçlendirilmektedir.

Deniz güvenliği, Türkiye'nin stratejik hedefleri arasında ayrı bir yere sahiptir. Doğu Akdeniz ve Ege Denizi'nde yaşanan gelişmeler, Türkiye'nin deniz yetki alanlarının korunması ve enerji kaynaklarının güvence altına alınmasını zorunlu kılmaktadır. Türkiye, bu bağlamda deniz kuvvetlerini güçlendirmekte ve bölgesel deniz güvenliğini artırmaya yönelik politikalar geliştirmektedir.

Enerji güvenliği ise, 2025 sonrasında Türkiye'nin güvenlik politikalarının en önemli boyutlarından biri olmaya devam edecektir. Türkiye, enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve enerji arz güvenliğinin sağlanması amacıyla bölgesel iş birliklerini artırmakta ve Doğu Akdeniz'deki enerji kaynaklarına ilişkin stratejiler geliştirmektedir. Bu alanda etkin bir politika izlenmesi, yalnızca enerji güvenliğini değil, aynı zamanda bölgesel güç dengelerini de etkileyecektir.

Türkiye'nin güvenlik politikalarında, teknolojinin etkin bir şekilde kullanılması ve savunma kapasitesinin artırılması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda, yerli savunma sanayisine yapılan yatırımların artırılması ve yenilikçi stratejilerin uygulanması, Türkiye'nin uluslararası alanda daha güçlü bir aktör olmasına katkı sağlayacaktır.

Bölgesel ve Küresel İlişkilerin Etkisi

Türkiye'nin güvenlik politikaları, 2025 ve sonrasında bölgesel ve küresel ilişkilerden giderek daha fazla etkilenecektir. Türkiye, coğrafi konumu nedeniyle yalnızca bulunduğu bölge için değil, küresel güvenlik dinamikleri açısından da önemli bir aktördür. Bu bağlamda, hem bölgesel güçlerin hem de küresel aktörlerin politikaları, Türkiye'nin stratejik hedeflerini ve güvenlik stratejilerini doğrudan etkileme potansiyeline sahiptir.

Türkiye'nin komşu ülkelerle ilişkileri, güvenlik politikalarının şekillenmesinde kritik bir öneme sahiptir. Özellikle Suriye'deki iç savaş ve buna bağlı olarak oluşan mülteci akını, Türkiye'nin sınır güvenliği ve insani yardım politikalarını doğrudan etkilemiştir. Türkiye, yaklaşık 4 milyona yakın Suriyeli mülteciyi barındırmakta (Göç İdaresi Başkanlığı) ve bu durum, ülkenin güvenlik politikalarına sosyoekonomik bir boyut eklemektedir. Aynı zamanda, sınır ötesi operasyonlar (örneğin, Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı Harekatları) Türkiye'nin, Suriye sınırındaki güvenlik tehditlerine karşı aldığı aktif önlemlere örnek olarak gösterilebilir.

Irak'taki istikrarsızlık ve PKK'nın Kuzey Irak'taki varlığı, Türkiye'nin sınır ötesi güvenlik operasyonlarını sürdürmesini gerektiren başka bir önemli mesele olmuştur. Türkiye, düzenli olarak Kuzey Irak'taki terör unsurlarına yönelik hava ve kara operasyonları gerçekleştirmektedir. Örneğin, Pençe serisi operasyonları, bu konuda Türkiye'nin kararlılığını yansıtan somut bir uygulamadır.

Benzer şekilde, İran ile ilişkiler hem fırsat hem de risk unsurları barındırmaktadır. İran'ın bölgedeki etkisi ve enerji alanındaki iş birliği fırsatları, Türkiye'nin güvenlik ve dış politikasında denge politikalarını öne çıkarmıştır. Türkiye'nin İran ile sınır güvenliğini sağlama ve terörle mücadelede iş birliği gibi ortak konuları ele alması gerekliliği, bu ilişkinin karmaşıklığını göstermektedir.

Küresel düzeyde ise NATO, Avrupa Birliği (AB) ve diğer uluslararası kuruluşlarla ilişkiler, Türkiye'nin güvenlik politikalarını derinden etkilemektedir. Türkiye, NATO'nun güneydoğu kanadında kritik bir müttefik konumunda olup, ittifakın en önemli üyelerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Özellikle Rusya'nın artan bölgesel etkisi ve Orta Doğu'daki belirsizlikler, NATO içerisindeki Türkiye'nin rolünü daha da kritik hale getirmiştir.

Öte yandan, Türkiye-AB ilişkileri, zaman zaman dalgalı bir seyir izlese de göç yönetimi ve terörle mücadele gibi konular çerçevesinde

iş birliği yapılmasını zorunlu kılmıştır. Örneğin, 2016'da imzalanan Türkiye-AB Geri Kabul Anlaşması, Türkiye'nin mülteci hareketlerini kontrol altına alma konusunda uluslararası bir model haline gelmesine yol açmıştır (İKV). Ancak AB ile ilişkilerde yaşanan siyasi gerginlikler, Türkiye'yi güvenlik politikalarında daha bağımsız hareket etmeye yönlendirmiştir.

Rusya ile ilişkiler ise hem iş birliği hem de rekabet unsurlarını içermektedir. Örneğin, Suriye'deki kriz ve Türkiye'nin İdlib'deki askeri varlığı, zaman zaman Türkiye ve Rusya arasında gerilimlere neden olmuştur. Buna karşılık, S-400 savunma sistemi gibi kritik konularda yapılan iş birlikleri, iki ülke arasındaki stratejik yakınlaşmayı göstermektedir. Ancak, bu tür iş birliklerinin NATO ile ilişkiler üzerinde olumsuz etkiler yarattığı da göz önünde bulundurulmalıdır (Kibaroğlu, 2019: 166).

ABD ile ilişkilerde ise özellikle savunma sanayisi ve güvenlik alanında hem iş birliği hem de gerilim noktaları bulunmaktadır. F-35 programından Türkiye'nin çıkarılması ve ABD'nin YPG'ye verdiği destek, ilişkilerde ciddi tartışmalara yol açmıştır. Ancak NATO çerçevesindeki iş birlikleri, iki ülke arasındaki stratejik bağların devamını sağlamaktadır.

Jeopolitik Dinamikler

Türkiye'nin jeopolitik konumu, güvenlik politikalarını hem bölgesel hem de küresel ölçekte etkileyen bir diğer önemli faktördür. Türkiye, enerji koridorları üzerinde kritik bir konuma sahip olup, Doğu Akdeniz'deki enerji kaynaklarına yönelik politikalarını bu bağlamda şekillendirmektedir. Örneğin, Türkiye'nin Libya ile yaptığı Deniz Yetki Alanları Anlaşması, Doğu Akdeniz'deki stratejik çıkarlarını koruma çabalarının bir yansımasıdır (Acer, 2021). Aynı şekilde, Yunanistan ve Güney Kıbrıs ile yaşanan gerilimler, Türkiye'nin bölgesel güvenlik politikalarını doğrudan etkilemektedir.

Teknolojik Gelişmelerin Güvenlik Politikalarına Etkisi

Teknolojik gelişmeler, modern güvenlik politikalarının temel unsurlarından biri haline gelmiştir. Özellikle yapay zeka, otomasyon, siber güvenlik ve uzay teknolojilerindeki ilerlemeler, devletlerin güvenlik stratejilerini yeniden şekillendirmektedir. Türkiye de bu hızlı dönüşüme ayak uydurarak güvenlik politikalarını modern teknolojilerle desteklemekte ve gelecekte karşılaşılabileceği tehditlere daha proaktif bir şekilde yaklaşmaktadır.

Yapay Zeka ve Büyük Veri

Yapay zeka, büyük veri analitiği ile birleştirildiğinde, potansiyel güvenlik tehditlerini hızlı bir şekilde tespit etme, analiz etme ve bu tehditlere yönelik önlemler geliştirme kapasitesine sahiptir. Örneğin, sınır bölgelerinde yapay zeka tabanlı izleme sistemlerinin kullanılması, güvenlik tehditlerini önceden belirlemede önemli bir avantaj sağlamaktadır. Türkiye, bu teknolojileri sınır güvenliği ve terörle mücadele gibi alanlarda etkin bir şekilde kullanmaya başlamıştır.

Siber Güvenlik

Dijitalleşen dünyada, siber güvenlik, devletlerin ulusal güvenlik stratejilerinde birinci öncelik haline gelmiştir. Türkiye, enerji altyapısı, bankacılık sistemleri ve savunma sanayi gibi kritik alanlarda siber güvenlik önlemlerini artırmak için yatırımlar yapmaktadır. Örneğin, 2023 yılında açıklanan Türkiye Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi, bu alanda atılan önemli adımlardan biridir. Siber saldırılara karşı savunma kapasitesinin artırılması, Türkiye'nin yalnızca ulusal güvenliğini değil, aynı zamanda ekonomik istikrarını koruma açısından da önemlidir.

Uzay Teknolojileri

Uzay teknolojileri, askeri gözetleme ve istihbarat toplama faaliyetlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Türkiye, yerli uydu sistemlerini geliştirerek bu alandaki kapasitesini artırmayı hedeflemektedir. Örneğin, Göktürk serisi uydular, Türkiye'nin sınır

güvenliği ve askeri operasyonlar için istihbarat toplama kapasitesini artırmıştır. Bu teknolojiler, aynı zamanda füze savunma sistemleri ve iletişim altyapısının güvence altına alınmasında da kritik bir rol oynamaktadır.

Türkiye'nin Savunma ve Güvenlik Endüstrisi

Türkiye'nin savunma ve güvenlik endüstrisi, son yıllarda büyük bir dönüşüm yaşamış ve ulusal güvenlik stratejilerinin temel taşı haline gelmiştir. Geçmişte büyük ölçüde dışa bağımlı olan savunma sanayii, bugün kendi milli sistemlerini tasarlayan, üreten ve ihraç eden bir yapıya dönüşmüştür. Bu dönüşüm, yalnızca Türkiye'nin askeri kapasitesini artırmakla kalmamış, aynı zamanda stratejik bağımsızlığını da güçlendirmiştir.

Savunma Sanayiiinde Milli Hamleler

Türkiye, yerli savunma sanayi ürünlerini geliştirme çabalarına hız vermiştir. Özellikle insansız hava araçları (İHA ve SİHA), kara ve deniz savunma sistemleri, füze teknolojileri ve elektronik harp sistemleri gibi alanlarda yapılan yenilikler, ülkenin askeri gücünü önemli ölçüde artırmıştır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin sahada etkin şekilde kullandığı Bayraktar TB2 ve Akıncı SİHA'lar, yalnızca iç operasyonlarda değil, aynı zamanda Libya, Suriye ve Karabağ gibi uluslararası çatışma bölgelerinde de büyük başarılar elde etmiştir. Bu başarılar, Türkiye'nin savunma sanayii ihracatını artırarak uluslararası alanda dikkat çekmesini sağlamıştır.

Örneğin, Bayraktar TB2'nin Polonya, Ukrayna ve Katar gibi ülkelere satışı, Türkiye'nin savunma sanayii ürünlerinin küresel çapta talep gördüğünü göstermektedir. Bu gelişme, sadece ekonomik bir kazanım değil, aynı zamanda diplomatik ilişkileri güçlendiren stratejik bir araçtır.

Ekonomik ve Diplomatik Katkıları

Türkiye'nin savunma sanayiindeki başarıları, ekonomik büyümeye ve uluslararası prestije önemli katkılar sağlamaktadır. Yerli üretim sayesinde dışa bağımlılığın azalması, savunma harcamalarının daha verimli kullanılmasına olanak tanımıştır. Ayrıca, savunma sanayi ürünlerinin ihracatı, Türkiye'nin ekonomik gelirlerini artırırken, bölgesel ve küresel iş birliğini de teşvik etmiştir. Örneğin, Afrika ve Orta Doğu ülkelerine yapılan ihracatlar, Türkiye'nin bu bölgelerdeki etkisini artırmıştır.

Savunma sanayii ayrıca Türkiye'nin uluslararası diplomasi araçlarından biri haline gelmiştir. İhraç edilen sistemler, Türkiye'nin müttefikleriyle ilişkilerini güçlendirmiş ve yeni iş birliği fırsatları yaratmıştır. Özellikle savunma sanayi ürünlerinin NATO müttefiklerine satılması, Türkiye'nin ittifak içerisindeki rolünü de pekiştirmektedir.

Teknolojik İlerlemeler ve Gelecek Vizyonu

Türkiye'nin savunma sanayiinde yaptığı yatırımlar, geleceğe yönelik stratejik hedeflerini de şekillendirmektedir. Yapay zekâ tabanlı sistemler, otonom kara ve hava araçları, hipersonik füze teknolojileri ve uzay savunma sistemleri gibi ileri teknolojilere odaklanılmaktadır. Örneğin, TUSAŞ tarafından geliştirilen Milli Muharip Uçak (MMU), Türkiye'nin 5. nesil savaş uçakları üreten ülkeler arasına girmesini hedeflemektedir.

Türkiye'nin yerli uydu projeleri, askeri operasyonlarda istihbarat toplama ve gözetleme kapasitelerini artırmak için önemli bir fırsat sunmaktadır. Göktürk serisi uydular ve Türksat projeleri, iletişim ve istihbarat altyapısında bağımsızlığı sağlamaktadır. Uzay teknolojilerine yapılan bu yatırımlar, Türkiye'nin yalnızca bölgesel değil, küresel bir aktör olma hedefini desteklemektedir.

Sonuç olarak, Türkiye'nin savunma ve güvenlik endüstrisindeki dönüşümü, ulusal güvenlik politikalarının temel taşı haline gelmiştir. Yerli ve milli ürünlerin geliştirilmesi, ekonomik büyüme, diplomatik

etki ve askeri güç açısından Türkiye'ye stratejik avantajlar sağlamaktadır. Gelecek dönemde, bu teknolojilerin daha da geliştirilmesi ve sürdürülebilir kılınması için Ar-Ge yatırımlarına ve nitelikli insan kaynağına daha fazla odaklanması gerekmektedir.

Öngörüler ve Politika Önerileri

2025 ve sonrasında, güvenlik politikalarının şekillenmesinde yapay zeka ve diğer teknolojilerin etkisi daha da belirgin hale gelecektir. Türkiye, hızla gelişen bu teknolojileri entegre ederek ulusal güvenliğini güçlendirme fırsatına sahiptir. Ancak, bu teknolojilerin etkin bir şekilde kullanılması ve sürdürülebilir bir politika haline getirilmesi için kapsamlı bir stratejiye ihtiyaç vardır.

Yapay Zekâ Destekli Güvenlik Sistemleri

Yapay zekâ, güvenlik tehditlerini önceden tespit etme, operasyonel süreçleri optimize etme ve karar alma süreçlerini hızlandırma gibi avantajlar sunmaktadır. Türkiye, özellikle sınır güvenliği ve terörle mücadele alanlarında yapay zeka destekli sistemleri geliştirmeye devam etmelidir. Bu doğrultuda, Ar-Ge yatırımlarının artırılması ve üniversiteler ile savunma sanayii arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi önemlidir.

Örneğin, yapay zeka tabanlı otonom İHA'lar, terörle mücadelede gerçek zamanlı istihbarat sağlayarak operasyonel etkinliği artırabilir. Bu sistemlerin geliştirilmesi, Türkiye'nin bölgesel güvenlik politikasında daha güçlü bir aktör olmasına katkı sağlayacaktır.

Siber Güvenlikte Stratejik Adımlar

Dijitalleşmenin hızla artmasıyla birlikte siber güvenlik, ulusal güvenlik politikalarının en kritik unsurlarından biri haline gelmiştir. Türkiye, siber güvenlik tehditlerine karşı savunma kapasitesini artırmalı ve bu alandaki yatırımlarını yoğunlaştırmalıdır. Örneğin, yapay zeka algoritmaları kullanarak normal dışı ağ hareketlerini

tespit eden ve saldırılara anında müdahale eden sistemler geliştirilebilir.

Uluslararası düzeyde, Türkiye'nin siber güvenlik iş birliklerini artırması ve küresel normlara katkıda bulunması önemlidir. Bu doğrultuda, NATO bünyesinde siber güvenlik iş birliği mekanizmalarına daha aktif katılım sağlanabilir.

Etik ve Hukuki Düzenlemeler

Yapay zeka ve otonom silah sistemleri gibi yeni teknolojilerin kullanımı, beraberinde etik ve hukuki sorular getirmektedir. Türkiye, bu alanlarda ulusal bir düzenleme çerçevesi oluşturmalı ve bu düzenlemelerin uluslararası normlarla uyumlu olmasına özen göstermelidir. Örneğin, yapay zeka tabanlı sistemlerin kullanımı sırasında insan haklarının ihlal edilmemesi için sıkı denetim mekanizmaları geliştirilmelidir.

İnsan Kaynağı ve Eğitim

Türkiye'nin güvenlik teknolojilerinde lider bir aktör olabilmesi için nitelikli insan kaynağı yetiştirmeye yönelik politikalar geliştirilmelidir. Üniversitelerde yapay zeka ve savunma teknolojileri alanında uzmanlaşmış bölümler açılabilir ve genç girişimcilerin yenilikçi projeleri desteklenebilir. Ayrıca, kamu ve özel sektör arasında iş birliği artırılarak, teknolojik yeniliklerin daha hızlı bir şekilde uygulamaya geçirilmesi sağlanabilir.

Güvenlik Politikalarında İnovasyon ve Değişim

Türkiye'nin güvenlik politikaları, teknolojik gelişmelerin hızı ve küresel güvenlik ortamındaki değişiklikler doğrultusunda sürekli olarak evrilmektedir. Özellikle yapay zeka destekli sistemlerin ve inovatif güvenlik çözümlerinin gelişimi, güvenlik politikalarının daha esnek, etkin ve geleceğe uyumlu hale gelmesini sağlamaktadır. Bu bağlamda, inovasyon ve değişim, Türkiye'nin hem ulusal hem de uluslararası güvenlik stratejilerinde önemli bir yer tutmaktadır.

Yenilikçi Güvenlik Çözümleri

Yapay zeka, büyük veri analitiği ve otomasyon gibi ileri teknolojiler, Türkiye'nin güvenlik stratejilerinde inovasyonu teşvik eden ana unsurlar olmuştur. Örneğin, sınır güvenliğinde kullanılan insansız hava araçları (İHA ve SİHA), yalnızca güvenlik operasyonlarında daha yüksek etkinlik sağlamakla kalmamış, aynı zamanda dünya çapında bir örnek haline gelmiştir. Türkiye'nin ürettiği Bayraktar TB2, Akıncı gibi İHA ve SİHA modelleri, farklı ülkelerde etkin bir şekilde kullanılmakta ve modern savaş yöntemlerini dönüştürmektedir.

Buna ek olarak, savunma sanayisinde kullanılan elektronik harp sistemleri ve otonom kara araçları, Türkiye'nin güvenlik politikalarında dönüşüm sağlayan yenilikler arasında yer almaktadır. ASELSAN tarafından geliştirilen radar sistemleri ve Roketsan'ın füze teknolojilerindeki başarısı, Türkiye'nin bu alandaki teknolojik bağımsızlığını güçlendiren örneklerdir.

İnovasyon ve Uluslararası Rekabet

Savunma ve güvenlik endüstrisinde inovasyon, yalnızca askeri operasyonların başarısını artırmakla sınırlı değildir. Aynı zamanda Türkiye'nin uluslararası pazarda rekabetçi bir aktör haline gelmesini sağlamaktadır. Türkiye, yerli savunma sanayi ürünlerini ihraç ederek uluslararası güvenlik sistemlerinde daha aktif bir rol üstlenmektedir. Örneğin, Bayraktar TB2'nin Ukrayna, Polonya ve Katar gibi ülkelere satışı, Türkiye'nin savunma ürünlerinin küresel talebini artırmıştır. Bu durum hem ekonomik kazanç hem de diplomatik güç anlamına gelmektedir.

Değişime Uyum ve Gelecek Perspektifi

Gelecek dönemde, güvenlik politikalarında değişime uyum sağlamak için Türkiye'nin inovasyon odaklı politikalarını genişletmesi ve Ar-Ge yatırımlarını artırması gerekmektedir. Ayrıca, savunma teknolojilerinde insan kaynağının eğitilmesi ve

yetiştirilmesi, bu alandaki sürdürülebilir başarının temel taşlarından biri olacaktır.

Türkiye, teknoloji odaklı güvenlik politikalarını geliştirmeye devam ederken, uluslararası iş birliklerine ve normlara uyum sağlamayı da ihmal etmemelidir. Bu bağlamda, NATO gibi uluslararası kuruluşlarla daha yakın ilişkiler kurularak, ortak güvenlik tehditlerine karşı kolektif çözümler üretilmelidir.

Sonuç ve Çıkarımlar

Türkiye'nin güvenlik politikalarının 2025 ve sonrasında nasıl şekilleneceği, teknolojik gelişmeler, stratejik hedefler ve bölgesel-küresel ilişkilerin dinamikleri tarafından belirlenmektedir. Bu çalışma kapsamında elde edilen bulgular ve yapılan analizler, Türkiye'nin güvenlik politikalarının yalnızca askeri güce dayalı olmadığı, aynı zamanda diplomatik ilişkiler ve teknolojik inovasyonlarla desteklenen çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Özellikle yapay zeka, otomasyon, siber güvenlik ve uzay teknolojileri gibi ileri düzey teknolojiler, Türkiye'nin güvenlik stratejilerinde merkezi bir rol oynamaktadır. Bu teknolojiler, yalnızca mevcut tehditlerle mücadelede değil, gelecekte karşılaşılabilecek risklerin önceden tespit edilmesi ve önlenmesinde de önemli katkılar sağlayacaktır.

Güçlü ve Dinamik Güvenlik Politikalarının Önemi

Türkiye'nin gelecekteki güvenlik politikalarının başarısı, güçlü bir savunma sanayii, yenilikçi teknolojiler ve uluslararası iş birlikleri ile desteklenmelidir. Özellikle yerli savunma sanayi ürünlerinin geliştirilmesi ve ihraç edilmesi, Türkiye'ye ekonomik, diplomatik ve askeri anlamda büyük avantajlar sağlamaktadır. Ancak, teknolojik ilerlemeler sırasında etik ve hukuki boyutların göz önünde bulundurulması, insan haklarının ve uluslararası normların korunması açısından kritik öneme sahiptir.

Öneriler

Ar-Ge Yatırımlarının Artırılması: Yapay zekâ, siber güvenlik ve uzay teknolojileri gibi alanlara yapılan yatırımlar artırılmalı, yerli ve milli projeler desteklenmelidir.

İnsan Kaynağı Gelişimi: Güvenlik teknolojileri alanında uzmanlaşmış insan kaynağı yetiştirilmesi için üniversiteler, özel sektör ve kamu arasında iş birliği yapılmalıdır.

Uluslararası İş Birliklerinin Güçlendirilmesi: NATO, AB ve diğer uluslararası kuruluşlarla iş birliği artırılarak ortak güvenlik tehditlerine karşı kolektif çözümler geliştirilmelidir.

Etik ve Hukuki Çerçevelerin Belirlenmesi: Yeni teknolojilerin kullanımına ilişkin ulusal ve uluslararası düzeyde düzenlemeler oluşturulmalı, etik standartlar gözetilmelidir.

Sonuç olarak, Türkiye, geleceğe yönelik güvenlik politikalarını oluştururken teknolojik, stratejik ve diplomatik dengeleri gözetmeli ve dinamik bir yaklaşım benimsemelidir. Bu doğrultuda atılacak adımlar, yalnızca Türkiye'nin ulusal güvenliğini değil, aynı zamanda bölgesel ve küresel barışa olan katkısını da artıracaktır.

Kaynakça

- Acer, Y. (2021). Turkey's Legal Approach to Maritime Boundary Delimitation in the Eastern Mediterranean Sea. *Insight Turkey*, 23(1), 99-114.
- DoD. (2011). National Security Space Strategy. [Microsoft Word - 2011 01 25 NSSS UNCLASS v3.4 FINAL FOR PRINT v2.docx](#)
- Göç İdaresi Başkanlığı. Geçici Korumamız Altındaki Suriyeliler. <https://www.goc.gov.tr/gecici-korumamiz-altindaki-suriyeliler>
- Hale, W. (2013). *Turkish foreign policy since 1774*. London: Routledge.
- Horowitz, M. C. (2018). *Artificial intelligence and the future of war*. Foreign Policy Research Institute.
- IntelexVision. (2024) Enhancing Border Security through AI: Implications for Global Border Control Systems. *A Series of Security Industry Whitepapers*. <https://intelexvision.com/wp-content/uploads/2024/08/AI-in-Border-Control-whitepaper.pdf>
- International Energy Agency. (2023). *Global energy security in the age of climate change*. Paris: IEA Publications.
- İKV. TÜRKİYE-AB GERİ KABUL ANLAŞMASI HAKKINDA DOĞRU BİLİNEN 8 YANLIŞ. https://www.ikv.org.tr/images/upload/data/files/gka_hakkinda_dogru_bilinen_8_yanlis_2.pdf
- Karaosmanoğlu, A. L. (2000). The Evolution of the National Security Culture and the Military in Turkey. *Journal of International Affairs*, 54(1), 199–216. <http://www.jstor.org/stable/24357696>
- Kardaş, Ş., & Erdağ, R. (2019). *Turkish foreign and security policy in a changing world*. SETA Foundation Publications.
- Kello, L. (2017). *The Virtual Weapon and International Order*. Yale University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctt1trkjdl>
- Kıbaroğlu, M. (2019). On Turkey's Missile Defense Strategy: The Four Faces of the S-400 Deal between Turkey and Russia. *PERCEPTIONS: Journal of International Affairs*, 24(2), 159-174.
- Nye, J. S. (2017). *The future of power*. New York: PublicAffairs.
- Öniş, Z. (2020). Türkiye and the West: The rise of anti-Westernism in Turkish politics. *Turkish Studies*, 21(1), 12–25.
- Sarı, B., & Tınas, M. (2018). (rep.). TERRORISM THREAT AGAINST HUMANITY AND DEMOCRACY: THE PKK CASE. *Turkish National Police Academy*: Retrieved from

<https://cdn2.pa.edu.tr/Upload/Rapor/Dosya/terrorism-threat-against-humanity-and-democracy-the-pkk-case.pdf>.

Saygın, A. (2022). Technological transformations in Turkish defense policy. *Journal of Security Studies*, 5(2), 45–67.

SETA. (2024). Azerbaycan ile Ermenistan Arasındaki Barış Görüşmelerinde Son Durum. <https://www.setav.org/yorum/azerbaycan-ile-ermenistan-arasindaki-baris-gorusmelerinde-son-durum>

SSB. (2024). 2024-2028 Savunma Sanayii Sektörel Strateji Dokümanı. https://www.ssb.gov.tr/Images/Uploads/MyContents/F_20240917164305314800.pdf

Zürcher, E. J. (2017). *Türkiye: A modern history*. London: I.B. Tauris.

An Analysis of the 2024 Romanian Presidential and Parliamentary Elections

Ozan ÖRMECİ^a

Abstract

The presidential and parliamentary elections held in Romania in late 2024 caused a major political crisis, with uncertainty coming to the fore due to the unexpectedly large success of the far-right candidate Călin Georgescu in the first round of the presidential elections and the lower-than-expected performance of the two mainstream political formations in the country, the Social Democratic Party (PSD) and the National Liberal Party (PNL). As if this was not enough, the cancellation and postponement of the elections by the Romanian Constitutional Court due to allegations of Russian interference in the elections increased uncertainty and democratic concerns in the country. Nevertheless, the parliamentary elections held at the end of the year were held without incident and a new government was formed democratically. In this study, the Romanian political system and the elections that were held in 2024 will be analyzed. To do that, the author will first provide some background and statistical information about Romania for readers who are not familiar with the topic.

Keywords: *Romania, Romanian political system, Marcel Ciolacu, Semi-Presidency.*

---

^a Full Professor, Head of the Department of Political Science and Public Administration (English) at Istanbul Kent University, Istanbul, Türkiye.
Email: ozanormeci@kent.edu.tr / ozanormeci@gmail.com.
ORCID: 0000-0001-8850-6089.

2024 Romanya Cumhurbaşkanlığı ve Parlamento Seçimlerine Dair Bir Analiz

Öz

Romanya’da 2024 yılı sonlarında düzenlenen Cumhurbaşkanlığı ve parlamento seçimleri önemli bir siyasi krize neden olmuş; Cumhurbaşkanlığı ilk tur sonucunda aşırı sağcı aday Călin Georgescu’nun beklenmedik büyük başarısı ve ülkedeki iki ana akım siyasal oluşum olan Sosyal Demokrat Parti (PSD) ve Ulusal Liberal Parti’nin (PNL) beklentilerin altında kalması nedeniyle belirsizlik ön plana çıkmıştır. Bu yetmezmiş gibi, Romanya Anayasa Mahkemesi tarafından Rusya’nın seçime müdahil olduğu yönündeki iddialar nedeniyle seçimlerin iptal edilerek ertelenmesi ülkedeki belirsizlik ve demokratik endişeleri artırmıştır. Buna karşın, yine yıl sonunda düzenlenen parlamento seçimleri olaysız atlatılmış ve yeni hükümet demokratik şekilde kurulabilmiştir. Bu çalışmada, Rumen siyasal sistemi ve 2024 yılı içerisinde düzenlenen seçimler analiz edilecektir. Bunu yapmak için, yazar, öncelikle konuya aşina olmayan okuyucular için Romanya hakkında bazı arka plan bilgileri ve istatistiksel veriler sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Romanya, Rumen siyasal sistemi, Marcel Ciolacu, Yarı-Başkanlık.*

Introduction

Romania, one of the neighboring states to Türkiye (Turkey) via the Black Sea, started to develop rapidly after the overthrow of the communist regime during the highly problematic 1947-89 period with the revolution in 1989, and as a result, it became an important part of the Western political and economic order today by becoming a member of NATO in 2004 and the European Union (EU) in 2007.

However, the semi-presidential system, which has been institutionalized in Romania over time (Verheijen, 2003), coupled with the socio-economic problems the country has been experiencing, has led to difficult processes where public reactions have surfaced from time to time. In this context, the Romanian presidential and parliamentary elections of 2024 in particular were an interesting case in point, with the first round of the presidential elections held at the end of the year with unexpectedly surprising results being annulled by the Romanian Constitutional Court in the following days on the basis of allegations of Russian interference in the election. The presidential election in Romania will be repeated in 2025 and it remains unclear what kind of executive will emerge after the parliamentary elections.

After providing basic information about Romania and the Romanian political system, this article will analyze the 2024 Romanian presidential election, which was canceled after the first round, and the 2024 Romanian parliamentary elections, which were successfully completed, and evaluate the political picture in the country.

Romania in Numbers

A medium-sized state of 238,391 square kilometers in Southeastern Europe, Romania is an important and influential state with a population of over 18 million (19 million according to some recent data) (The World Fact Book) (65th in the world) and an economy of 380 billion dollars (41st in the world) (IMF/a). Having succeeded in

raising its average annual per capita income to over 20,000 dollars after becoming a member of the European Union (IMF/b), Romania is now also a developed country that has exceeded the middle-income trap and average income level.

Figure I. Romania map

Romania, whose capital is Bucharest with a population of 1.7 million, borders Serbia and Bulgaria to the south, Hungary to the west, Ukraine to the north and Moldova to the east. In this sense, Romania, as can be seen on the map, is currently positioned in a critical geography in the middle of the geopolitical struggle between the European Union (EU) and the Russian Federation (Russia), between geopolitically valuable countries such as Ukraine, Moldova, Hungary, and Serbia.

Romania's population is made up of 89.3 percent Romanians, 6 percent Hungarians, and 3.4 percent Romanians or Gypsies (The World Fact Book). Religiously, the country is 85 percent Orthodox Christians and 4.5 percent Catholic Christians (The World Fact Book). In terms of linguistic segments, Romanian is the mother

tongue of the vast majority, 91.6 percent, and other languages such as Hungarian (6.3 percent), and Romani (1.2 percent) are also spoken in Romania (The World Fact Book). In this context, Romania displays the appearance of an established nation-state rising on three core identities or values: Romanianness, Orthodoxy, and Romanian language.

Romania, which has a relatively long diplomatic representation dating back to 1878, is an active state in diplomacy and is a member of many international organizations. To list the most important ones; Romania has been a member of the United Nations (UN) since 1955, NATO since 2004, and the EU since 2007. Besides, Romania is a member of the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE), the Organization of the Black Sea Economic Cooperation (BSEC), the International Monetary Fund (IMF), the European Bank for Investment and Reconstruction (EBRD), and the International Organization of the Francophonie (Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı). It also became a member of the World Trade Organization (WTO) in 1995 and is a candidate member of the OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) since 2022. In addition, Romania, whose official currency has been the ley (RON) since the 1860s, is expected to switch to the euro in the near future. Romania is also included in the Schengen area as of 2024. In this sense, Romania, despite its communist past and the widespread Orthodox Christian religious affiliation of its people (which is not the case in many Western states), appears to be a good ally for the United States (U.S.) and the EU and a state that builds its future within the Western world (Örmeci, 2024/a).

The most important components of Romania's \$380 million advanced economy in terms of exports are parts and components for road vehicles, automobiles, insulated wires, cables and other electrical conductors, fiber optic cables consisting of individually coated fibers, electrical control, distribution tables, panels, consoles, cabinets, other bearings and digital control devices, and corn

(Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı). Romania's main import products are parts and components for road vehicles, medicines (dosed) for use in treatment or prevention, crude oil (petroleum oils and oils from bituminous minerals), automobiles, and petroleum oils and oils from bituminous minerals (Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı). Romania's main trading partners on the other hand are Germany, Italy, France, Hungary, Türkiye, Poland, and Russia (Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı).

Romania's Recent History and Political System

To briefly summarize Romania's recent history; Romania, which separated from the Ottoman Empire in 1877 and became an independent state, was first ruled by monarchy as a Kingdom between 1881 and 1947, and then the communist Republican regime was established in the country with the influence of the Soviet Union (USSR) after the Second World War (İnsamer). Nicolae Ceausescu, who ruled the country between 1965 and 1989 during the communist period, stands out as an important political figure in the country's history (Britannica). However, after the overthrow of Ceausescu, he and his wife were tried and executed, which caused deep wounds in the politics of this country. Romania, which became a democracy in the new period after Ceausescu, is governed by the 1991 constitution (with important amendments during the EU harmonization process), which was modeled on the French 5th Republic and envisages a semi-presidential system (Örmeci, 2014). Romania joined NATO in 2004 and the EU in 2007.

Romania's current political system is more of a semi-presidential system. In this system, the Prime Minister, who is the head of government, is the main executive official, while the President, whose powers are more symbolic and who is directly elected by popular vote, has important powers such as contribution to foreign policy and appointing the Prime Minister. The President is elected every 5 years and can serve for two terms. The Prime Minister is

elected by a bicameral parliament. Romania's legislature is a bicameral parliament consisting of the 329-seat Chamber of Deputies and the 136-seat Senate (Însamer). Its members are elected every 4 years via democratic elections by proportional representation (PR) method.

The country's first President after the communist regime was Ion Iliescu (1990-96), followed by Emil Constantinescu (1996-2000), then Ion Iliescu again (2000-04), Traian Băsescu (2004-14), and finally German-born Klaus Iohannis (2014-24). The previous Presidential election in the country was held in 2019 and Iohannis, the candidate of the center-right leaning National Liberal Party (PNL), was elected President once again.

The PNL is one of the two strongest parties in the country, along with the center-left Social Democratic Party (PSD). Indeed, in the last parliamentary elections held in 2020, the Social Democratic Party (PSD) led by Marcel Ciolacu came first with close to 30 % of the vote, the National Liberal Party (PNL) led by Ludovic Orban came second with 25 %, and the Union for the Liberation of Romania (USR-PLUS) led by Dan Barna and Dacian Cioloș came third with 16 % (Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı). Following the previous parliamentary election, PNL and USR-PLUS formed a coalition government with the Democratic Union of Romanian Hungarians (UDMR) -a political party which aims to represent the significant Hungarian minority in Romania- led by Hunor Kelemen, and Florin Cîțu became Prime Minister. In 2021, the coalition government fell in a vote of no confidence and PNL formed a new coalition government with UDMR and this time with PSD, with Nicolae Ciucă as Prime Minister. From mid-2023 until the 2024 general elections, the PSD-PNL coalition stayed in power, with PSD's Marcel Ciolacu ruling as the country's Prime Minister (Örmeci, 2024/a).

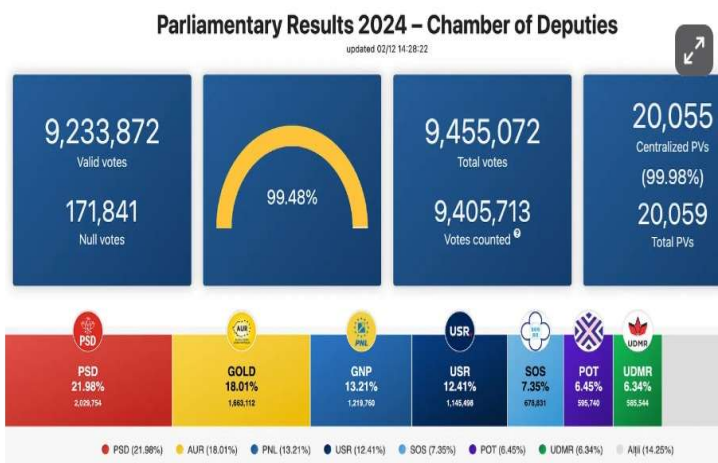
2024 Parliamentary Elections

Romania, an important neighbor of Türkiye in the Balkans via the Black Sea, spent 2024 as an “election year”. In Romania, which is governed by a semi-presidential system, the Presidential election and the government formed according to the arithmetic of the parliamentary election results are also of great importance. In that sense, parliamentary elections that were held on December 1, 2024, were critical for the political future of the country.

As a result of the elections held on Sunday, December 1, 2024, where the turnout rate exceeded 48 percent, according to the election results, the ruling PSD, which failed to show the necessary performance in the Presidential election, will continue to be the strongest party in the country with around 22 percent of the votes (*G4media*, 2024). The pro-EU social democratic party will thus maintain its power in the country and preserve the pro-Western establishment in the country, even if it loses the Presidency to far-right or center/liberal forces.

However, after the first round of the presidential elections, the results of the parliamentary elections show that the rise of the far-right in Romania is not a coincidence, but a serious sociological phenomenon. In fact, the AUR party led by George Simion is now the second largest (strongest) political party in the country with around 18 percent of the vote. The long-established center-right PNL party will also maintain its power in the country partially with 13.2 percent of the vote and will continue as the third largest party (*G4media*, 2024). Led by Elena Lasconi, the liberal and pro-European political party USR on the other hand, is in fourth place with 12.4 percent of the vote (*G4media*, 2024).

Figure II. 2024 Romanian parliamentary election’s results
(Andelman, 2024)

In this sense, with these results, the formation of a centrist and pro-Brussels coalition government excluding the far-right AUR party with the participation of two or more centrist political parties became a plausible possibility in the new political period in Romania. However, it is difficult to predict what might happen in the near future, since the country continues to stay as one of the most vulnerable countries to Russian influence in the EU, which is going through a very unstable period due to the recent Russia-Ukraine War and the risks to European security that have reached the dimension of nuclear war substantiated by Russian President Vladimir Putin’s warnings.

Finally, following the parliamentary elections and the cancellation of the first round of controversial presidential election, the PSD leader Marcel Ciolacu formed the new coalition government with the National Liberal Party (PNL) and Democratic Alliance of Hungarians in Romania (UDMR). According to the coalition agreement, the PSD will control 8 ministries, and 6 ministries will be overseen by the PNL while the remaining two cabinet posts will be taken up by the UDMR (*Euronews*, 2024). In that way, Cicolacu, who failed at the presidential election’s first round, kept his post as

Prime Minister. “It will not be an easy mandate for the future government. We are aware that we are in the midst of a deep political crisis. It is also a crisis of trust, and this coalition aims to regain the trust of citizens, the trust of the people.”, Ciolacu said following the formation of the new coalition government (*Euronews*, 2024). In addition, following the elections, Ilie Bolojan became the President of the Senate of Romania and Ciprian-Constantin Șerban became President of the Chamber of Deputies of Romania.

2024 Presidential Elections

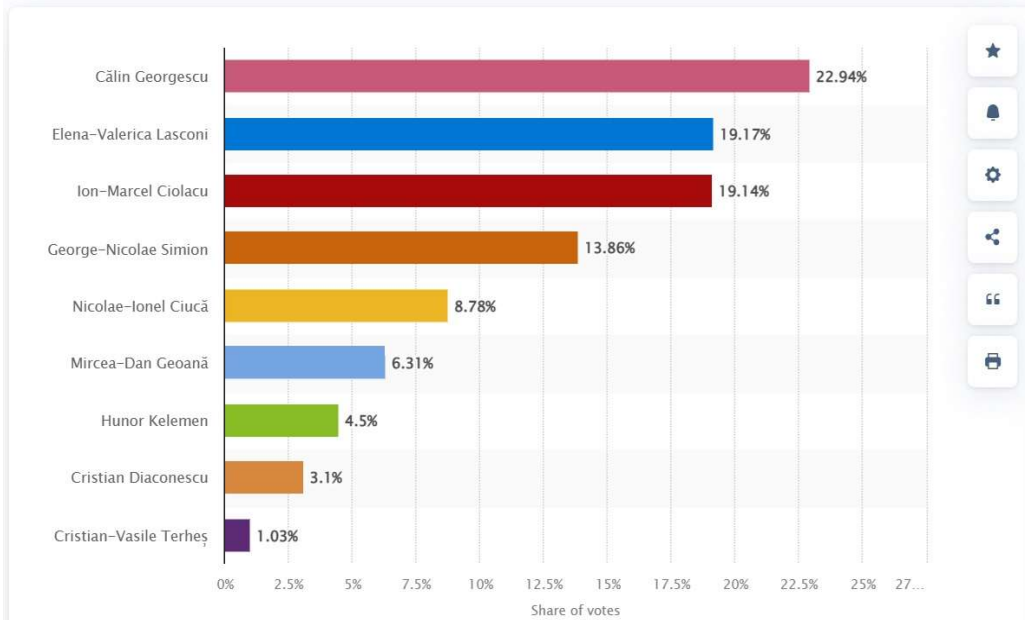
On November 24, 2024, in the first round of Romania’s presidential elections, the polls and the general opinion of political commentators representing the country’s established establishment is that George Simion, the leader and presidential candidate of the far-right ultranationalist Alliance of Romanian Unity (AUR), may reach the second round with a surprisingly high number of votes in the first round due to his recent rise in popularity. However, it was expected that Marcel Ciolacu, the presidential candidate of the center-left Social Democratic Party (PSD) and the current Prime Minister, would somehow manage to get himself into the second round and would be comfortably elected President in the second round with the support of pro-European Union (EU) media and circles. It was already known that Romania’s general pattern after the Cold War and communist rule was that the country had always been ruled by the center-left PSD and the center-right National Liberal Party-PNL or centrist coalitions led by them (Örmeci, 2024/b).

However, the first-round results from Romania, beyond all the polls and interpretations, have thrown up new and very different surprises and uncertainties. Indeed, while the far-right candidate George Simion did indeed increase its share of the vote to around 14 percent (13.86 percent), the bigger surprise came from Călin Georgescu, who ran as an independent candidate in this election, despite having previously been a member of the AUR party (*Agerpres*, 2024/a).

Georgescu, who has been criticized as a far-right and pro-Russian politician, and particularly harsh in his criticism of the Western alliance and NATO (Henley, 2024), finished first with around 23 percent of the vote (22.94 percent), by making one of the biggest surprises in Romanian political history (*Agerpres*, 2024/a). The most interesting event was the elimination of PSD presidential candidate and Prime Minister Marcel Ciolacu, who was expected to somehow finish in the top two in the first round and then be re-elected in the second round against the far-right, with 19.15 percent of the vote, finishing third in the first round (*Agerpres*, 2024/a). Although Ciolacu resigned from the PSD Presidency after the defeat (Romania-Insider, 2024), thinking that his party would be able to recover in this way before the critical parliamentary elections on December 1, 2024, it can be argued that the problem is actually the dissatisfaction of the Romanian people with the country's current political system and economic situation, rather than a reaction against his personality (Örmeci, 2024/b).

Figure III. 2024 Romanian presidential election first-round results
(Statista, 2024)

Romanian Presidential election first round results in 2024

The party/leader who pulled off a big surprise and outpaced the social democrats, one of the two major entrenched forces in the country, along with the center-right leaning National Liberal Party (PNL), was the liberal Union to Save Romania (USR) party and its leader and presidential candidate Elena Lasconi. Although Ciolacu was the second-ranked candidate after Georgescu on election night and in the early morning hours of the next day (*AlJazeera*, 2024), as a result of the votes of the Romanian diaspora, especially from Moldova, Lasconi managed to increase her share of the vote to 19.18 percent, beating Ciolacu by some 3,000 votes and putting her into the second round. Nicolae Ciuca, the center-right PNL candidate, failed with 8.79 percent of the vote.

After the results of the elections in Romania were announced, there was an atmosphere of surprise and uncertainty in the country. While Călin Georgescu, who suddenly became the favorite candidate after the first round results, declared in his statements to his country's

media outlets that he is not a far-right/fascist leader and that he is just a patriot who loves his country (*Agerpres*, 2024/b), pro-EU liberal circles in the country started to organize regular protests against Georgescu, whom they consider as a fascist and dictatorial politician (*Agerpres*, 2024/e).

As if this atmosphere of tension in the country was not enough, in the following days, a decision taken by the Constitutional Court, the highest judicial authority in the country, put the elections in an even more uncertain position. The Constitutional Court of Romania, which evaluated the very small difference in votes between the second and third candidate and the allegations of external interference in the election, decided to recount the votes and ruled that this could only be done after the parliamentary elections on December 1 (*Agerpres*, 2024/c).

Romania's High Council for National Security, which convened urgently, also issued a statement on various external interventions and cyber-attacks on the electoral process in the country. In the statement, Russia was blamed as the interfering foreign state, while the Chinese internet platform TikTok was criticized for using algorithms to spread propaganda in favor of certain candidates (namely Georgescu) (*Agerpres*, 2024/d).

Finally, on 6 December, Romanian Constitutional Court decided that an orchestrated online campaign, primarily on TikTok, manipulated voter behavior and inflated polling in the 24 November poll. The Court gave its verdict for the cancellation of the election (Wilson, 2024). In that sense, allegations of Russian and Chinese interference into election resulted in the cancellation and postponement of presidential election. The elections will be hold on May 4, 2025 (first round) and if necessary, on May 18, 2025 (Romania-Insider, 2025). Meanwhile, George Simion, the leader of the far-right populist party AUR, said that he does not believe the presidential elections will be

held on May 4 and 18, as decided by the governing coalition, “until he sees the government decision” (*Agerpres*, 2025).

Although the electoral procedures are not declared by the government, it is expected that Călin Georgescu and George Simeon will become presidential candidates again. While the candidacy of liberal USR leader Elena Lasconi seems almost certain, PNL and PSD will probably change their candidates after their failure in the annulled elections.

The controversial presidential election in Romania in 2024 proved that the ongoing geopolitical struggle between the collective West and Russia and China axis negatively affects the country’s stability, making it vulnerable to social divisions. In that sense, a more harmonious global system which facilitates international trade and supports the implementation of existing international law might be more advantageous for medium-size countries like Romania since the country possesses strong ties with former communist countries as well.

Conclusion

In conclusion, despite Romania’s growing strategic importance for the United States (U.S.) in the recent NATO-Russia tensions, the strained relations with Russia have led to a distinctly chaotic environment in the country’s politics in recent months. In this context, the overwhelming success of the pro-Russian candidate Călin Georgescu in the first round of the 2024 presidential election is, in my opinion, a sign of popular dissatisfaction with the current system and the EU’s recent loss of legitimacy within the country. This shows that the European dream -at least in Romania- has recently begun to fade. Electoral results in Moldova also proves that the support for the EU is diminishing recently. To reverse this process, Brussels must recover from its economic and diplomatic weakness and strengthen pro-European ideals such as democracy,

human rights, free-market economy, development, borderless Europe, and better social rights.

With the Constitutional Court's decision, the Romanian presidential election was postponed to May 2025, while the candidates could be different from the earlier electoral process. While the verdict delayed the crisis for a while, the rapid rise of far-right in the country with the AUR party leader George Simion and independent NATO-skeptic candidate Călin Georgescu continues. In that sense, a normalization is expected in the country with the support of EU in the coming months since the country's geopolitical positioning is constantly on the rise with the ongoing expansion of the Mihail Kogalniceanu military base.

References

- Agerpres* (2024/a), “PresidentialElection2024/AEP announces vote count completed: Calin Georgescu leads with 22.94%, Lasconi next with 19.18%”, 25.11.2024, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.agerpres.ro/english/2024/11/25/presidentialelection2024-aep-announces-vote-count-completed-calin-georgescu-leads-with-22-94-lasconi-next-with-19-18--1392957>.
- Agerpres* (2024/b), “PresidentialElection2024/Calin Georgescu: I am not an extremist, nor a fascist, I'm just a Romanian who loves his country”, 25.11.2024, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.agerpres.ro/english/2024/11/25/presidentialelection2024-calin-georgescu-i-am-not-an-extremist-nor-a-fascist-i-m-just-a-romanian-who-loves-his-country--1393032>.
- Agerpres* (2024/c), “PresidentialElection2024/Constitutional Court demands recount of first-round valid and void ballots (official)”, 28.11.2024, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.agerpres.ro/english/2024/11/28/presidentialelection2024-constitutional-court-demands-recount-of-first-round-valid-and-void-ballots-official--1394753>.
- Agerpres* (2024/d), “CSAT meeting zeroes in on cyberattacks aimed at influencing the fairness of the vote”, 28.11.2024, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.agerpres.ro/english/2024/11/28/csat-meeting-zeroes-in-on-cyberattacks-aimed-at-influencing-the-fairness-of-the-vote--1394935>.
- Agerpres* (2024/e), “Nationwide protests against Calin Georgescu continue”, 29.11.2024, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.agerpres.ro/english/2024/11/29/nationwide-protests-against-calin-georgescu-continue--1395091>.
- Agerpres* (2025), “Simion: Nu cred că alegerile prezidențiale vor fi organizate pe 4 și 18 mai până nu văd Hotărârea de Guvern”, 08.01.2025, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://agerpres.ro/politic/2025/01/08/simion-nu-cred-ca-alegerile-prezidentiale-vor-fi-organizate-pe-4-si-18-mai-pana-nu-vad-hotararea-de--1410983>.
- AlJazeera* (2024), “Calin Georgescu takes shock lead in Romania’s presidential election”, 25.11.2024, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.aljazeera.com/news/2024/11/25/hard-right-populist-takes-shock-lead-in-romania-presidential-vote>.
- Andelman, D. (2024), “TWTW: The World This Week #119 + Elections 2024”, *Andelman Unleashed*, 01.12.2024, Date of Accession: 27.01.2025 from <https://daandelman.substack.com/p/twtw-the-world-this-week-119-elections>.
- Britannica, “Romania”, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.britannica.com/place/Romania>.

- Euronews* (2024), “Romania forms a new pro-European coalition government amid ongoing political Crisis”, 24.12.2024, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.euronews.com/my-europe/2024/12/24/romania-forms-a-new-pro-european-coalition-government-amid-ongoing-political-crisis>.
- G4media* (2024), “Rezultate Parlamentare 2024 – Camera Deputaților”, 11.12.2024, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://alegeri.g4media.ro/rezultate-parlamentare-2024-camera-deputatilor/>.
- Henley, J. (2024), “Shock as pro-Russia independent wins first round of Romanian election”, *The Guardian*, 25.11.2024, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.theguardian.com/world/2024/nov/25/calin-georgescu-romania-election-hard-right-candidate>.
- IMF/a, “GDP, current prices”, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPD@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD>.
- IMF/b, “GDP per capita, current prices”, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/ROU/HUN>.
- İnsamer, “Romanya”, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.insamer.com/tr/ulke-profil-i-romanya/>.
- Örmeci, O. (2014), “2014 Romanya Devlet Başkanlığı Seçimleri”, Uluslararası Politika Akademisi, 02.11.2014, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://politikaakademisi.org/2014/11/02/2014-romanya-devlet-baskanligi-secimleri/>.
- Örmeci, O. (2024/a), “2024 Romanya Devlet Başkanlığı ve Parlamento Seçimleri”, Uluslararası Politika Akademisi, 20.11.2024, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://politikaakademisi.org/2024/11/20/2024-romanya-devlet-baskanligi-ve-parlamento-secimleri/>.
- Örmeci, O. (2024/b), “Romanya’nın Seçim Maratonunda Belirsizlik ve Sürprizler Ön Plana Çıkıyor”, Uluslararası Politika Akademisi, 01.12.2024, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://politikaakademisi.org/2024/12/01/romanyanin-secim-maratonunda-belirsizlik-ve-surprizler-on-plana-cikiyor/>.
- Romania-Insider (2024), “Marcel Ciolacu resigns as leader of Romania’s Social Democrats after presidential defeat, Liberal leadership also under pressure”, 25.11.2024, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.romania-insider.com/marcel-ciolacu-resigns-leader-psd-presidential-defeat-2024>.
- Romania-Insider (2025), “Romania’s ruling coalition sets new dates for presidential elections, confirms candidate”, 09.01.2025, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.romania-insider.com/romania-new-presidential-elections-dates-2025>.

- Statista (2024), “Romanian Presidential election first round results in 2024”, Date of Accession: 27.01.2025 from <https://www.statista.com/statistics/1548636/romania-presidential-election-first-round-results/>.
- The World Fact Book, “Romania”, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/romania/>.
- Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, “Romanya'nın Siyasi Görünümü”, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.mfa.gov.tr/romanya-siyasi-gorunumu.tr.mfa>.
- Verheijen, T. (2003), “10 Romania”, in *Semi-Presidentialism in Europe* (eds. by Robert Elgie), Oxford University Press, pp. 193-215.
- Wilson, C. (2024), “Romania’s presidential election triggers uncertainty for Europe, Ukraine and its allies”, *The Interpreter*, 16.12.2024, Date of Accession: 09.01.2025 from <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/romania-s-presidential-election-triggers-uncertainty-europe-ukraine-its-allies>.

Zengezur Koridoru: Türkiye-Azerbaycan İlişkileri Bağlamında Stratejik, Ekonomik ve Bölgesel Çıkarımlar

Doğan Şafak POLAT^a

Öz

Zengezur Koridoru projesi, Türkiye ile Azerbaycan arasında doğrudan kara bağlantısı sağlayarak bölgesel jeopolitik dengeleri önemli ölçüde değiştirme potansiyeline sahip stratejik bir projedir. Bu makale, Zengezur Koridoru'nun Türkiye-Azerbaycan ilişkileri bağlamında stratejik ve ekonomik önemini ele almaktadır. Öncelikle, koridorun Türkiye ile Azerbaycan arasındaki ikili ilişkileri güçlendirme ve Türk Dünyası'nın entegrasyonunu teşvik etme potansiyeli incelenmektedir. Ayrıca, koridorun Rusya, İran, Ermenistan ve Gürcistan gibi bölgesel aktörlerin stratejik hesapları üzerindeki etkisi analiz edilmektedir. Bunun yanı sıra, koridorun Türkiye ile Azerbaycan arasında ticaret ve lojistik alanında yeni fırsatlar yaratması, enerji nakil hatlarının entegrasyonu ve ekonomik büyümeye katkısı vurgulanmaktadır. Son olarak, Zengezur Koridoru'nun Türk Dünyası'nın ekonomik entegrasyonunu hızlandırarak Avrasya ticaretine önemli katkılar sağlayacağı ifade edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Zengezur Koridoru, Türkiye-Azerbaycan İlişkileri, Jeopolitik, Ekonomik Entegrasyon, Enerji Nakil Hatları, Türk Dünyası.

---

^a Asst. Prof. Dr., İstanbul Kent University, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, Political Science and Public Administration, E-mail: dogansafak.polat@kent.edu.tr, ORCID ID <https://orcid.org/0000-0003-0786-1789>

Zangezur Corridor: In the Context of Türkiye-Azerbaijan Relations Strategic, Economic and Regional Implications

Abstract

The Zangezur Corridor is a strategic project with the potential to significantly reshape regional geopolitical dynamics by establishing a direct land connection between Türkiye and Azerbaijan. This study examines the strategic and economic significance of the Zangezur Corridor within the context of Türkiye-Azerbaijan relations. Firstly, the corridor's potential to strengthen bilateral ties between Türkiye and Azerbaijan and to promote the integration of the Turkic World is analyzed. Additionally, the study explores the corridor's impact on the strategic calculations of regional actors such as Russia, Iran, Armenia, and Georgia. Furthermore, the corridor's role in creating new opportunities for trade and logistics between Türkiye and Azerbaijan, integrating energy transmission lines, and contributing to economic growth is emphasized. Lastly, the Zangezur Corridor is expected to accelerate the economic integration of the Turkic World and make a significant contribution to Eurasian trade.

Keywords: Zangezur Corridor, Türkiye-Azerbaijan Connection, Geopolitics, Economic Integration, Energy Transmission Lines, Turkic World.

Giriş

Zengezur bölgesi hem Ermenistan hem de Azerbaycan sınırları içinde yer alan yedi idari birimden (rayon) oluşmaktadır (Hille, 2010: 159-169). Bu bölge, Azerbaycan'ın güneybatı sınırları ile Ermenistan'ın güneydoğusunu kapsayan Gafan, Gorge, Karakilsa, Meghi, Zangilan, Gubadlı ve Laçın'i içine almakta ve Zengezur Sırtı'nı da içermektedir (Volodicheva, 2002: 350-376). Tarihsel olarak, Zengezur her iki ülke için de büyük önem taşımaktadır; Azerbaycan'daki kısmı "Doğu Zengezur," Ermenistan'daki kısmı ise "Batı Zengezur" olarak adlandırılmaktadır. Özellikle 19. yüzyıldan itibaren stratejik bir konuma sahip olan bölge (Mustafayev & Sadıgova, 2022), Azerbaycan açısından hâlâ hayati bir öneme sahiptir (Croissant, 1998).

Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından Ermenistan, Karabağ ve çevresindeki bölgeleri işgal etmiş ve yaklaşık 1 milyon Azerbaycanlıyı yerinden etmiştir (Kerimova, 2017). Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin işgalin sona erdirilmesi yönündeki çağrılarına rağmen, Ermenistan bu topraklardan çekilmemiştir (Mammadova, 2019: 233). AGİT Minsk Grubu'nun zaman zaman Ermenistan'ı desteklemesi nedeniyle yıllarca süren barış görüşmeleri başarısızlıkla sonuçlanmıştır (Kerimov, 2017). Bu süreçte Ermenistan'ın Azerbaycanlı sivillere yönelik tehdit ve saldırıları, Güney Kafkasya'daki gerilimi giderek artırmıştır (Babayev & Mahmudov, 2023: 894-913).

Barış görüşmelerinden sonuç alınamaması üzerine Azerbaycan, Eylül 2020'de "Demir Yumruk Harekâtı"nı başlatmıştır. Kısa sürede "Vatan Savaşı" olarak anılmaya başlayan bu harekât, 44 gün süren çatışmaların ardından Azerbaycan'ın zaferiyle sonuçlanmıştır (Iskandarov & Gawliczek, 2021: 30-40; Askerov & İbadoghlu, 2022: 245-271). Savaş, 9 Kasım 2020'de Azerbaycan, Ermenistan ve Rusya arasında imzalanan Üçlü Deklarasyon ile sona ermiştir (Manukyan, 2024: 28-41). Bu anlaşma, bölgedeki ulaşım ağlarının

yeniden açılmasıyla ekonomik toparlanmanın önünü açmıştır (Gafarlı, 2025: 148-173). Bu çerçevede, Zengezur Koridoru projesi gündeme gelmiştir. Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, Azerbaycan'ı Ermenistan'ı baypas ederek Nahçıvan'a ve Türkiye'ye bağlayacak alternatif bir güzergâh olması nedeniyle bu projeyi stratejik açıdan hayati bir girişim olarak tanımlamaktadır (Safiyev, 2024). Koridorun, Azerbaycan ve Türkiye için önemli ekonomik ve jeopolitik avantajlar sağlaması ve Azerbaycan'ın uluslararası lojistikteki rolünü güçlendirmesi beklenmektedir (Gawliczek & Iskandarov, 2023). Koridorun bir parçası olan 123 km uzunluğundaki Horadiz-Cebrayıl-Zengilan-Agbent karayolunun temeli 2021 yılında atılmıştır (Leyla, 2023; Kocalar & Dilaver, 2024: 199-214). Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki siyasi engellerin aşılması halinde, bu yolun Ermenistan topraklarından geçen bölümüne bağlanması planlanmaktadır (Demirkollu, 2020: 135). Ancak, Zengezur Koridoru'nun hayata geçirilmesi, Rusya ve İran gibi bölgesel güçlerin çıkarlarıyla çatışması nedeniyle ciddi engellerle karşı karşıyadır (Gawliczek & Iskandarov, 2023).

Bu çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Zengezur Geçidi'nin stratejik önemi ve Türkiye-Azerbaycan ilişkilerine etkisi ele alınacaktır. İkinci bölümde, Zengezur Koridoru'nun bölgesel güç dengeleri üzerindeki etkisi incelenecek ve bu bağlamda Rusya, Ermenistan, İran ve Gürcistan'ın izlediği politikalar değerlendirilecektir. Üçüncü bölümde ise, koridorun ekonomik potansiyeli, Nahçıvan'ın önemi ve bölgesel entegrasyon fırsatları ele alınarak çalışma tamamlanacaktır.

1. Zengezur Koridoru'nun Stratejik Önemi ve Türkiye-Azerbaycan İlişkilerine Etkisi

Ermenistan'ın kışkırtıcı saldırılarına karşılık olarak Azerbaycan, 27 Eylül 2020 tarihinde işgal altındaki topraklarını kurtarmak amacıyla kapsamlı bir "Demir Yumruk Harekâtı" başlatmış ve uluslararası hukuk çerçevesinde "meşru müdafaa hakkını" kullanmıştır (Koçer,

2022; Hein, 2023: 468). Bu operasyon kısa sürede İkinci Karabağ Savaşı'na dönüşmüş ve Azerbaycan ordusunun kesin zaferiyle sonuçlanarak Ermenistan'ın bölgedeki provokasyonlarını boşa çıkarmıştır (Yavuz & Gunter, 2022). Savaş sırasında Ermenistan, Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü (KGAÖ) gibi üçüncü taraf aktörleri sürece dahil etmeye çalışmış; ayrıca Karabağ dışındaki sivil yerleşim bölgelerine yasaklı silahlarla füze saldırıları düzenleyerek Azerbaycan'ı kışkırtmayı amaçlamıştır (İbrahimli, 2022; Bahşaliyeva, 2021). Ancak Azerbaycan, bu provokasyonlara doğrudan misilleme yapmaktan kaçınmıştır (Acer, 2020).

Rusya, Hazar bölgesi ve Orta Asya'daki nüfuzunun Batı'nın çevreleme politikalarıyla zayıflatılabileceğini öngörerek, Karabağ ihtilafında Ermenistan'a verdiği desteği pragmatik bir şekilde yeniden şekillendirmiştir. Savaş sırasında Ermenistan'a askeri yardımlarını artırmasına rağmen, bu yardımların Azerbaycan'a karşı doğrudan kullanılmadığını iddia etmiştir (Kochashvili, 2022). Rusya'nın bu tutumu, bölgedeki stratejik dengeyi koruma çabalarının bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Azerbaycan'ın zaferinin ardından ise Rusya, bölgedeki müttefiki Ermenistan'ın uğradığı kaybı telafi etmek amacıyla çeşitli önlemler almıştır (Abilov & Isayev, 2015: 113).

İkinci Karabağ Savaşı'nda Azerbaycan'ın zaferi, büyük ölçüde Türkiye'nin diplomatik ve askeri desteğiyle pekişmiştir. Türkiye'nin "bir millet, iki devlet" anlayışı çerçevesinde verdiği destek, Azerbaycan'ın toprak bütünlüğünü koruma çabalarında kritik bir rol oynamıştır (Abilov, 1997: 80). Özellikle, Bayraktar TB2 insansız hava araçlarının (İHA) savaşın gidişatını değiştiren en önemli unsurlardan biri olduğu görülmüştür. Bu İHA'lar, Ermeni mevzilerini yüksek hassasiyetle hedef alarak Azerbaycan'a üstünlük sağlamış ve modern savaş teknolojilerinin etkinliğini bir kez daha kanıtlamıştır (Hwang & Song, 2022: 439-458). Ancak, Azerbaycan'ın kazandığı zaferin ardından Türkiye'nin 10 Kasım 2020 tarihli ateşkes anlaşmasına doğrudan taraf olmaması dikkat

çekmiştir. Bununla birlikte, 30 Ocak 2021’de kurulan Türk-Rus Ortak Merkezi’nde gözlemci statüsü elde eden Türkiye, bölgedeki etkisini artırarak önemli bir bölgesel aktör konumuna gelmiştir (Mankoff, 2022).

Sovyetler Birliği’nin dağılmasının ardından Türkiye ile Azerbaycan arasındaki tarihi bağlar hızla güçlenmiş ve stratejik ortaklık seviyesine yükselmiştir (Öztarsu, 2011: 70-85). Türkiye, Azerbaycan’ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülke olmuş ve Azerbaycan, Türkiye için sadece etnik ve kültürel bağlarıyla değil, aynı zamanda jeopolitik konumuyla da stratejik bir ortak haline gelmiştir (İskender, 2018). Azerbaycan, Türkiye’nin Orta Asya ve diğer Türk devletleriyle bağlantısını sağlayan kilit bir geçiş noktası olarak değerlendirilmektedir (Köstem, 2019: 111-128). Karabağ Savaşı, iki ülke arasındaki askeri, diplomatik ve ekonomik iş birliğini daha da pekiştirmiştir (Hovsepyan & Tonoyan, 2024: 622-655). Türkiye ve Azerbaycan, bölgesel sorunların bölge ülkeleri tarafından çözülmesi gerektiği konusunda ortak bir duruş sergilemekte ve Batılı aktörlerin bölgeye müdahalesine karşı çıkmaktadır (Aras & Fidan, 2009: 193-215). Bu stratejik iş birliği, 15 Haziran 2021’de Azerbaycan’ın Milli Kurtuluş Günü’nde imzalanan “Şuşa Deklarasyonu” ile yeni bir boyuta taşınmıştır (Shafiyev, 2023: 13-24). Bildiri, askeri, siyasi ve ekonomik alanlarda derinlemesine iş birliği öngörmekle kalmayıp, Türk Dünyası ve Güney Kafkasya açısından da tarihi bir dönüm noktası olmuştur (Çelik & Aslanlı, 2024: 55-78). Bildiride, 13 Ekim 1921’de imzalanan Kars Antlaşması’na atıfta bulunularak, 5. maddede Nahçıvan’ın Azerbaycan’ın ayrılmaz bir parçası olduğu vurgulanmıştır (Küçük, 2023: 200-210). Şuşa Deklarasyonu yalnızca askeri ve siyasi alanlarda değil, ekonomik ve kültürel iş birliğini de derinleştirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, Ermenistan’ın bölgedeki kışkırtıcı eylemlerine karşı caydırıcı bir mekanizma işlevi de görmektedir (Ghahriyan, Torosyan & Harutyunyan, 2024: 1-30).

Zengezur Koridoru’nun açılması ve Kars-Nahçıvan demiryolunun inşası, Türkiye ile Azerbaycan arasındaki ulaşım bağlantılarını

güçlendirecek ve Türk Dünyası için stratejik bir ticaret güzergâhı oluşturacaktır (Gulahmadov & Huseyn, 2023a: 121-128). Üçlü Anlaşma'nın 9. maddesi, Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti ile Azerbaycan'ın ana karası arasındaki ulaşım yollarının yeniden açılmasını öngörerek, Türkiye-Azerbaycan ilişkilerinde önemli bir ilerleme kaydetmiştir (Kılıç, 2023: 39; Ghahriyan, Torosyan & Harutyunyan, 2024: 1-30).

Şekil 1: Zengezur Koridoru (<https://www.aa.com.tr/tr/analiz/3-soruda-zengezur-koridorunun-onemi/2767969>)

Zengezur Koridoru projesi (Bkz. Şekil 1), ülkenin güneyinde Nahçıvan ile Azerbaycan anakarası arasında stratejik bir kara yolu oluşturmayı hedeflemektedir (Gafarlı, 2025: 148-173). Bu koridor, iki bölge arasında fiziksel bir bağlantı sağlamanın ötesinde, Güney Kafkasya'nın jeopolitik ve ekonomik dinamiklerini yeniden şekillendirme potansiyeline sahiptir (Kocalar ve Dilaver, 2024: 199-214). Zengezur Koridoru'nun açılması, Türkiye ile Azerbaycan arasındaki stratejik ortaklığı pekiştirecek, siyasi, ekonomik ve

kültürel bağlarını güçlendirecektir (Erdei ve Erdei-Gally, 2023: 133). Bu gelişme, Türk Dünyası içinde daha geniş bir bölgesel entegrasyon süreciyle uyumludur. Ayrıca, Zengezur Koridoru'nun açılması, bölgenin transit haritasını değiştirecek ve Azerbaycan ile Türkiye arasında kara bağlantısı sağlanacak, Ermenistan ile Rusya arasında Azerbaycan üzerinden bir demiryolu hattı inşa edilecektir (Dadaşlı ve Valiyev, 2024: 1-20). Böylece, Zengezur Koridoru hem Azerbaycan ile Türkiye'yi hem de Ermenistan ile Rusya'yı birbirine bağlayacaktır. Böylece tarihte ilk kez Rusya ile Türkiye arasında demiryolu bağlantısı kurulmuş olacaktır (Çelikok ve Talih, 2023: 412-413). Zengezur Koridoru, tamamlandığında Orta Asya'yı Hazar Denizi ve Türkiye üzerinden Avrupa'ya bağlayan kesintisiz bir güzergâh oluşturacaktır (Aracıoğlu ve Esmer, 2023: 1-16). Bu durum Türkiye'nin Azerbaycan'a erişimini artıracak ve Azerbaycan'ın Türkiye ile bağlarını sağlamlaştıracaktır. Her iki ülke de artan ticaret, daha verimli lojistik ağlar ve entegre enerji projelerinden faydalanmaya devam etmektedir (Kazancı ve Arslan, 2024: 1272-1283). Zengezur Koridoru, Türkiye ile Azerbaycan arasında doğrudan bir kara bağlantısı sağlayarak, özellikle enerji taşımacılığı için önemli olacak ve her iki ülke için de enerji güvenliği ve ticareti açısından kritik fırsatlar sunacaktır (Gafarlı, 2025: 148-173; Akay, 2023: 225-237). Aynı zamanda, Türk ve Azeri enerji şirketleri arasında daha fazla işbirliğini teşvik edecek ve ortak enerji projelerinin güvenliğini artıracaktır (Kazancı ve Arslan, 2024: 1272-1283). Azerbaycan, Hazar Denizi'nden çıkarılan doğal gaz ve petrolün en önemli tedarikçilerinden olup, Avrupa'ya yaptığı enerji ihracatı bölgesel enerji güvenliği için kritik öneme sahiptir. Zengezur Koridoru ile enerji nakil yolları optimize edilerek, her iki ülkenin de ekonomik olarak fayda sağlaması sağlanacaktır. Azerbaycan için bu durum enerji ihracatından elde edilen gelirin artması anlamına gelirken, Türkiye de ulaşım maliyetlerinin düşmesi ve bir enerji geçiş merkezi konumuna ulaşması anlamına gelmektedir. Her iki ülkenin ekonomileri, bu enerji akışlarıyla giderek daha fazla iç içe geçtikçe, ikili ilişkiler güçlenecek, daha

derin ekonomik işbirliklerinin ve yeni ortaklıkların önü açılacaktır (İbrahimov, 2015: 83-100). Ayrıca, iyileştirilmiş ulaşım ağları yalnızca enerji arzı için hayati önem taşımakla kalmayacak, aynı zamanda boru hatları, depolama tesisleri ve enerji santralleri gibi ortak enerji altyapı projelerinin kurulmasını da teşvik edecektir (Yesevi ve Tıftıkcıgil, 2015: 27-44). Türkiye ile Azerbaycan arasındaki enerji işbirliği, bölgedeki diğer ülkeler için bir model teşkil edebilir, bölgesel istikrarı teşvik edebilir ve ilgili tüm taraflar için enerji güvenliğini artırabilir (Bozhilova, 2009: 293-311). Zengezur Koridoru, Azerbaycan'ın Türkiye üzerinden Avrupa pazarlarına erişimini kolaylaştıracak ve her iki ülke için de olumlu ekonomik sonuçlar doğuracaktır (Kocalar ve Dilaver, 2024: 199-214). Yeni ulaşım güzergahı, Türkiye ile Azerbaycan arasındaki ticareti güçlendireceği gibi, Türkiye'nin Ortadoğu ülkeleriyle olan ticari ilişkilerini de geliştirecektir (Kardaş ve Macit, 2015: 23-46). Bu şekilde, Zengezur Koridoru, Türk Dünyası için bir mihenk taşı olma ve bölge genelinde ticari, lojistik ve siyasi bağlantıları güçlendirme potansiyeline sahiptir (Chedia, 2024: 194-216). Zengezur Koridoru'nun yanı sıra Türkiye'nin karayolu altyapısının geliştirilmesi, Orta Asya ve Çin'e de yeni lojistik güzergahlar oluşturacaktır (Gabrielyan, 2022: 11-29). Bu koridor, sadece tarihi ve kültürel bağlar nedeniyle stratejik öneme sahip olmakla kalmayıp, aynı zamanda Türk dili konuşan toplulukların entegrasyonunu hızlandırarak ekonomik, kültürel ve ticari işbirliğini teşvik etmektedir (Özsoy, 2024: 1000-1013). Türkiye ile Azerbaycan arasındaki ilişkilerin güçlenmesi, Orta Asya, Kafkaslar ve Orta Doğu gibi kilit bölgelerde daha etkin bir ortaklığın kurulmasını kolaylaştıracaktır (Dikkaya ve Özyakışır, 2008: 93-118). Ayrıca, diğer Türk halkları ile artan işbirliği, bölgesel güvenliği güçlendirecek ve ekonomik entegrasyonu hızlandıracaktır. Zengezur Koridoru, Türkiye ve Azerbaycan'ın konumunu güçlendirerek, diğer bölgesel aktörlerle daha etkin bir şekilde işbirliği yapmalarını sağlayacaktır (Kavtaradze, 2024: 124-129).

2. Zengezur Koridoru'nun Bölgesel Güç Dengelerine Etkisi

Zengezur Koridoru'nun inşası projesi, Güney Kafkasya, Orta Asya ve daha geniş Avrasya bölgesindeki bölgesel dinamikler üzerinde geniş kapsamlı sonuçları olan önemli bir jeopolitik gelişme olarak öne çıkmaktadır (Gulahmadov ve Huseyn, 2023b: 111-117). Bu koridor, Azerbaycan ile Nahçıvan arasında Ermenistan üzerinden doğrudan bir kara bağlantısı kurarak, Azerbaycan ile Türkiye arasındaki siyasi, ekonomik ve güvenlik bağlarını güçlendirecektir (Chedia, 2024: 194-216). Proje, iki ülkenin yanında Rusya, İran, Ermenistan ve Gürcistan'ı da etkileme potansiyeline sahiptir (Coppolecchia, 2024). Zengezur Koridoru'nun açılması, bölge devletlerinin stratejik hesaplarını yeniden yapmalarına yol açacak, ekonomik ve güvenlik dinamiklerini yeniden şekillendirerek bölgedeki mevcut güç dengesini değiştirebilecektir (Yılmaz, 2024: 1-16).

2.1. Zengezur Koridoru'nun Açılmasının Rusya Üzerindeki Etkisi

Rusya, tarihsel olarak Güney Kafkasya ve Orta Asya'da baskın bir güç olmuş; askeri varlığı, ekonomik nüfuzu ve stratejik ortaklıkları aracılığıyla bölge üzerindeki kontrolünü sürdürmeye çalışmıştır (Malashenko, 2013). Rusya, yıllar boyunca, özellikle Dağlık Karabağ konusunda Ermenistan'ı hem siyasi hem de askeri olarak desteklerken, Azerbaycan ile ilişkilerini dengelemeye özen göstermiştir (Jović-Lazić ve Bošković, 2024: 55-82). Karabağ sorununun, enerji yolları ve jeopolitik saflaşmalar üzerindeki etkileriyle, Rusya'nın bölgedeki stratejik çıkarları açısından kritik bir yönü olmuştur (Görgülü, 2012: 47-66).

Zengezur Koridoru'nun açılması, Rusya için hem fırsatlar hem de zorluklar sunmaktadır. Koridor, bir yandan Rusya'ya, Azerbaycan'a doğrudan erişim yoluyla Ermenistan'la daha derin ekonomik ilişkiler kurma ve potansiyel olarak ticaret ve enerji yollarını geliştirme fırsatı sunmaktadır (Vinokurov, Ahunbaev ve Zabojev,

2022: 159-173). Ayrıca, Zengezur Koridoru, Rusya'nın Gürcistan topraklarına olan bağımlılığını aşarak Ortadoğu'ya erişim için alternatif bir rota işlevi görebilir (Gafarlı, 2025: 148-173). Bu tür gelişmeler, bölgenin stratejik ulaşım yolları ve ittifaklar ağı içinde manevra kabiliyetini artırarak Rusya için faydalı olabilir. Ancak, daha güçlü bir Türkiye-Azerbaycan ortaklığının ortaya çıkması, Rusya'nın Güney Kafkasya'daki nüfuzuna doğrudan bir meydan okuma teşkil etmektedir (Naghiyev, 2023). Azerbaycan'ın Türkiye ile bağlarının güçlenmesi, özellikle Türkiye ve Azerbaycan'ın birçok kilit konuda Ermenistan'a karşı ittifak kurması nedeniyle, Rusya'nın bölgedeki hakimiyetini zayıflatabilir (Guliyev, 2024: 1-21). Ayrıca, Zengezur Koridoru, Rusya'nın kontrolündeki geleneksel rotaları atlayarak Orta Asya'dan Avrupa'ya mal taşımacılığını kolaylaştırabilir. Bu durum, Rusya'nın bölgesel ulaşım ağları üzerindeki etkisini ve Doğu ile Batı arasındaki mal ve enerji akışını kontrol etme kabiliyetini zayıflatabilir (Gawliczek ve Iskandarov, 2023). Bu riskleri azaltmak için, Rusya'nın bölgedeki askeri ve diplomatik stratejilerini yeniden değerlendirmesi gerekebilir. Azerbaycan ile Türkiye arasındaki artan işbirliği, Rusya'yı daha temkinli bir yaklaşım benimsemeye, Ermenistan ile ilişkilerini dengelemeye ve Güney Kafkasya'daki çıkarlarını savunmanın yeni yollarını keşfetmeye zorlayabilir (Labarre ve Niculescu, 2024).

2.2. Zengezur Koridoru'nun Açılmasının İran'a Etkisi

İran, Güney Kafkasya ve Orta Asya'da uzun süredir nüfuzunu sürdürmeye çalışmakta ve bu bölgeleri ekonomik ve stratejik hırsları için büyük önem taşımaktadır (Weitz, 2015). Zengezur Koridoru'nun açılması, jeopolitik manzarayı İran'ın bölge politikasına hem meydan okuyacak hem de yeni fırsatlar sunacak şekilde yeniden şekillendirebileceği için İran için önemli bir gelişmedir (Golmohammadi ve Markedonov, 2024: 152-175). İran'ın Azerbaycan ile ilişkileri karmaşık bir hal almış hem işbirliği hem de gerginlik içerir (Nassibli, 1999; Winrow, 2016: 93-111). İki ülke, ABD ve Rusya gibi dış güçlerin etkisini dengeleme konusunda

ortak bir çıkarı paylaşırsa da İran, özellikle bölgesel güvenlik bağlamında Azerbaycan'ın Türkiye ile artan bağlarına karşı temkinli davranmıştır (Flanagan, 2013: 163-178).

Azerbaycan ile Türkiye arasındaki kara bağlantısını güçlendiren Zengezur Koridoru'nun açılması, İran tarafından özellikle transit ticaret ve enerji güvenliği açısından bölgedeki kendi nüfuzuna yönelik bir tehdit olarak görülebilir (Golmohammadi ve Markedonov, 2024: 152-175). Tarihsel olarak, İran Azerbaycan'ın Nahçıvan'a erişimini kolaylaştırmada önemli bir rol oynamış ve mal ile elektrik için önemli ulaşım yolları sağlamıştır (Dadaşlı ve Valiyev, 2024: 1-20). Zengezur Koridoru'nun açılmasıyla Azerbaycan'ın Nahçıvan'a erişim için İran'a olan bağımlılığı azalacak ve bu da İran'ın komşusu üzerindeki nüfuzunu sınırlayabilir (Kocalar, vd. Dilaver, 2024: 199-214). İran, bölgedeki aracı rolünü potansiyel olarak azaltabileceği için bunu bir kayıp olarak görebilir (Mahmudlu, vd. Abilov, 2018: 33-49). Ancak, İran için de potansiyel faydalar bulunmaktadır. Zengezur Koridoru, İran'ın yıllardır geliştirmeye çalıştığı Kuzey-Güney Ulaştırma Koridoru'nun önemli bir bileşeni olan Ermenistan'la demiryolu bağlantısını yeniden kurmasına olanak sağlayabilir (Kaleji, 2023: 14-20). İran, bu bağlantıyı yeniden kurarak Ermenistan ve Gürcistan üzerinden Karadeniz'e erişim sağlayabilir ve Avrupa ile ticaret için yeni bir rota oluşturabilir (Chedia, 2024: 194-216). Bu alternatif rota, İran'ın bölgenin ekonomik ve siyasi dinamiklerinde kilit oyuncular olan Azerbaycan ve Türkiye'yi devre dışı bırakmasına izin verecektir (Gawliczek ve Iskandarov, 2023). Ancak, bu planın hayata geçebilmesi için İran'ın Ermenistan ile demiryolu bağlantısını yeniden kurması gerekmektedir. Bu durum, İran ile Ermenistan arasındaki devam eden siyasi gerilimlerin yanı sıra Sovyet dönemi altyapısının yeniden açılması gibi zorluklar nedeniyle kısa sürede gerçekleştirilebilmesi mümkün görünmemektedir (Kaleji, 2023: 14-20).

İran, Türkiye-Azerbaycan ortaklığının güçlendirilmesinden kaynaklanan zorluklarla karşılaşabileceği gibi, Azerbaycan ve Türkiye'ye olan bağımlılığını azaltabilecek alternatif bir güzergah olan Zengezur Koridoru'ndan faydalanabilir (Gafarlı, 2025: 148-173). Ancak koridor projesinin gerçekleştirilebilmesi özellikle İran, Rusya ve Ermenistan arasındaki karmaşık jeopolitik ilişkiler ışığında dikkatli bir diplomatik yönetim gerektirmektedir (Labarre ve Niculescu, 2024).

2.3. Zengezur Koridoru'nun Açılmasının Ermenistan Üzerindeki Etkisi

Zengezur Koridoru'nun açılması Ermenistan için hem bir meydan okuma hem de bir fırsat anlamına gelmektedir. Ermenistan, Zengezur Koridoru'nun bölgedeki stratejik konumunu sarsabileceğinden derin endişe duymaktadır (Chedia, 2024: 194-216). Zira inşa edilmesi planlanan koridor, Ermenistan'ı tamamen atlayarak, Azerbaycan ile Nahçıvan arasında doğrudan kara erişimini sağlayacaktır. Bu durum Ermenistan'ın ekonomik izolasyonunu derinleştirebileceği gibi Güney Kafkasya'daki jeopolitik manevralarını da sınırlayabilir (Dumlu ve Şahin, 2024: 169-194). Ermenistan'ın endişeleri, Zengezur Koridoru'nun açılmasının Azerbaycan ile kara bağlarını daha da koparabileceği, potansiyel olarak ekonomik izolasyonunu derinleştirebileceği ve bölgesel müzakerelerdeki kaldırıcını azaltabileceği gerçeğinden kaynaklanmaktadır (Öztarsu, 2024). Ermenistan ile Azerbaycan arasındaki karmaşık ilişki göz önüne alındığında, Zengezur Koridoru inşa projesi iki ülke arasındaki gerilimi artırabilir ve Ermenistan'ın bölgedeki çıkarlarını savunmasını zorlaştırabilir. Buna ilave olarak, Ermenistan'ın askeri ve siyasi destek için Rusya'ya olan bağımlılığı, Ermenistan'ın güneyinde oluşturulacak bu koridor ile Azerbaycan ve Türkiye tarafından çevrenmesi nedeniyle daha fazla artacaktır (Allison, 2004: 277-293). Ancak koridorun açılması, Ermenistan'a özellikle İran ve Rusya'yla olan ekonomik ve stratejik ilişkileri açısından fırsatlar da sunabilir. Sovyetler Birliği'nin dağılmasının

ardından işlevsiz hale gelen İran demiryolu bağlantısının yeniden kurulması, Ermenistan'ın komşularıyla yeniden ticari ve ekonomik faaliyetlerde bulunmasına olanak tanıyabilir (Neşet vd., 2023). Ayrıca Ermenistan, Hindistan, İran ve Rusya'yı birbirine bağlayan yeni bir ulaşım ağı oluşturmayı amaçlayan bir proje olan Uluslararası Kuzey-Güney Ulaştırma Koridoru (INSTC) projesine katılabilir (Grigoryan, vd., 2024: 6002). Bu durum Ermenistan'ın, Azerbaycan'ın ana ulaşım yolları üzerindeki kontrolünden bağımsız olarak hem Rusya hem de İran ile ekonomik bağlarını güçlendirmesine olanak sağlayacaktır (Sahakyan, 2020). Ermenistan, INSTC gibi bölgesel projelere katılarak Rusya, İran ve Avrupa'daki önemli pazarlarla bağlantısını artırabilir.

Zengezur Koridoru'nun açılması, Ermenistan için jeopolitik egemenliği açısından daha fazla zorluğa yol açabilirken, aynı zamanda ülkenin uzun süredir devam eden ekonomik izolasyonunun kırılmasına da yardımcı olabilir (Meister, 2021). Ancak Ermenistan'ın koridora vereceği tepki, bir taraftan Rusya ve İran'la ilişkilerini dengelerken, diğer taraftan da bölgede artan Türk ve Azeri nüfuzuyla ilişkili potansiyel riskleri yönetebilmesine bağlı olacaktır (Yeşremyan, 2022: 50-79).

2.4. Zengezur Koridoru'nun Açılmasının Gürcistan'a Etkisi

Gürcistan, Azerbaycan, Türkiye ve Avrupa arasındaki enerji ve mal taşımacılığı için önemli bir transit ülke konumundadır (Bayramova, 2023: 5018). Zengezur Koridoru'nun açılması, Gürcistan'da önemli kaygılara yol açmıştır. Çünkü birçok uzman bu gelişmenin, ülkenin bölgesel bir ulaşım merkezi olarak rolünü zayıflatabileceğini değerlendirmektedir (Gawliczek ve Iskandarov, 2023). Tarihsel olarak Gürcistan, Azerbaycan'ın enerji kaynaklarının ve mallarının Türkiye'ye ve ötesine taşınmasında kilit bir aracılık rolü üstlenerek ekonomik açıdan fayda sağlamıştır (Humbatov ve Klimas, 2016). Ancak Azerbaycan ile Nahçıvan arasında kurulacak yeni kara koridoru, Gürcistan'ın mevcut ulaşım yollarıyla rekabet edebilir ve

bu durum, Bakü-Tiflis-Kars demiryolu ve Gürcistan'daki diğer kritik altyapı projelerinin önemini azaltabilir (Gawliczek ve Iskandarov, 2023). Zengezur Koridoru'nun inşası, Gürcistan için daha geniş jeopolitik etkiler de doğurabilir. Azerbaycan, Ermenistan ve Türkiye arasındaki yeni rotalar açıldıkça, özellikle Rusya ile yeni bağlantı yolları inşa edildikçe Gürcistan'ın bölgedeki stratejik konumu zayıflayabilir, (Moghani ve Tisheyar, 2024: 59-80). Çünkü Zengezur Koridoru, bu ülkeler arasında yeni bir demir yolu bağlantısı sağlayarak Rusya'ya Güney Kafkasya'da ek bir yerleşim alanı sunabilir. Bu değişim, özellikle Rusya, Ermenistan'a erişim için Gürcistan'a olan bağımlılığını azaltırsa, Gürcistan'ın bölgedeki siyasi etkisini daha da azaltabilir (Avdaliani, 2024). Gürcistan'ın bu endişesi Abhazya demiryolunun yeniden açılması olasılığı ile daha da pekişmektedir. Bu durum, Rusya ve İran'ın Ermenistan ile Rusya arasında daha doğrudan bir güzergâh kurarak Gürcistan'ı tamamen devre dışı bırakmalarına olanak tanıyabilir (De Waal, 2021). Gürcistan, geçmişte bu tür gelişmelere karşı direnç göstermiş olsa da Zengezur Koridoru projesi ile bu sorunlar tekrar gündeme gelebilir ve Gürcistan Abhazya'nın çözülmemiş statüsü nedeniyle hala tartışmalı olan Abhazya demiryolunun yeniden açılmasını kabul etmek zorunda kalabilir (Kotova, 2021). Ancak tüm bu kaygılara rağmen, Zengezur Koridoru, Gürcistan'ın transit ülke olarak önemini azaltmayacaktır. Gürcistan'ın limanları ve Bakü-Tiflis-Kars demiryolu da dahil olmak üzere altyapısı, Hazar Denizi, Karadeniz ve Avrupa arasındaki mal taşımacılığında hayati bir rol oynamaya devam edecektir (Seferova, 2024: 2629-2638). Zengezur Koridoru, Gürcistan'ın ulaşım yollarını ikame etmek yerine tamamlayıcı bir işlev görecektir; bölgesel ulaşım ağını genişletecek ve ticaret ile transit için ek seçenekler sunacaktır (Valiyeva, 2022). Orta ve uzun vadede, Gürcistan'ın enerji ve mal taşımacılığındaki rolü devam edecek ve Zengezur Koridoru, Gürcistan altyapısının önemini ortadan kaldırmayacaktır (Labarre ve Niculescu, 2024).

3. Ekonomik Potansiyel ve Entegrasyon Fırsatları: Ticaret ve Enerji Yolları

Zengezur Koridoru, bir karayolu bağlantısı olmanın ötesinde, ticaret ve enerji rotalarını önemli ölçüde artırma ve Türkiye, Azerbaycan ve çevre bölgeler için ekonomik fırsatları genişletme potansiyeline sahip çok yönlü bir entegrasyon aracıdır (TRT World, 2022; Anadolu Ajansı, 2024). Bu stratejik koridor, Orta Asya, Çin, İran ve Avrupa'yı birbirine bağlayan yeni ticaret yolları açarak ve aynı zamanda Türkiye ve Azerbaycan ekonomilerini güçlendirerek bölgedeki ekonomik dinamikleri dönüştürmeyi hedeflemektedir. Zengezur Koridoru, ticaretin ötesinde, enerji işbirliği ve entegrasyonu için yeni yollar sunarak bölgesel ve küresel enerji güvenliğinde kritik bir rol oynamaya hazırdır (Kocalar ve Dilaver, 2024: 199-214).

3.1. Orta Asya ile Ticaret ve Ulaştırma Bağlantılarının Artırılması

Zengezur Koridoru'nun bir diğer önemli faydası, Türkiye, Azerbaycan ve Orta Asya'daki Türk Cumhuriyetleri arasındaki ticaret ve ulaştırma bağlantılarını geliştirme potansiyelidir. Bu koridor, Orta Asya ile Avrupa arasında hareket eden mallar için kritik bir geçiş noktası işlevi görmekte ve Kazakistan, Türkmenistan ve Özbekistan gibi ülkelerden gelen ürünlerin Türkiye üzerinden Avrupa pazarlarına daha verimli bir şekilde ulaşmasını sağlamaktadır (Kılavuz, 2024: 63). Ayrıca, Türk mallarının Orta Asya'ya girmesi için uygun bir rota sağlayarak, Türkiye ile bu ülkeler arasındaki ekonomik bağları güçlendirmektedir (Gawliczek ve Iskandarov, 2023). Zengezur Koridoru, AB'nin Çin'i Avrupa'ya bağlamaya yönelik "TRACECA" ve Türkiye'nin "Orta Koridor" projeleriyle de uyumludur (Papatolios, 2022). Bu koridor, Çin'in öncülük ettiği "Bir Kuşak Bir Yol" Girişimi (KYG)'ne alternatif sunarak, Türkiye'nin bölgedeki stratejik rolünü güçlendirecek ve Avrasya ticaret ağlarındaki etkisini artıracaktır. Azerbaycan, KYG'nin başlıca destekçilerinden birisi olup, Çin ile Avrupa

arasındaki ticaretin kolaylaştırılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Azerbaycan üzerinden geçen Trans-Hazar nakliye rotası, Çin'in KYG ile paralel olup, özellikle konteyner taşımacılığı için Çin'in büyük ilgisini çekmektedir. İran'dan geçen rota daha basit gibi görünse de devam eden yaptırımlar ve İran'ın demiryolu altyapısına yatırım yapma konusundaki isteksizliği, bu seçeneğin güvenilirliğini azaltmaktadır (Blank, 2022; Desierto, 2017). Orta Asya'daki ülkeler için Zengezur Koridoru, malların Avrupa pazarlarına taşınması için yeni, daha hızlı ve daha güvenli bir rota sunarak bölge için yeni bir rekabet avantajı yaratmaktadır. Orta Asya ile Avrupa arasındaki ticaret arttıkça, Türkiye bu mallar için birincil transit merkez haline gelerek, kendi ticaret hacmini önemli ölçüde artırarak ekonomik büyümesine katkıda bulunacaktır (Donnellon-May, 2022). Ayrıca, Zengezur Koridoru Çin'in Orta Asya'daki artan ekonomik nüfuzunu dengelemeye yardımcı olacaktır (Chedia, 2024: 194-216). Bölgesel entegrasyonu teşvik etmeye odaklanan Türkiye, Doğu ile Batı arasında bir köprü olarak stratejik konumunu güçlendirmek için daha güçlü bir pozisyonda olacaktır. Bu durum, Türk Cumhuriyetleri, Türkiye ve Azerbaycan arasında daha yakın ekonomik işbirliğini teşvik edecek ve bu ülkelerin küresel ekonomiye daha fazla entegre olmalarını sağlayacaktır (Koçak, 2023: 115-138).

3.2. Nahçıvan'ın Stratejik Önemi

Ermenistan ile Türkiye arasında yer alan Nahçıvan, Zengezur Koridoru çerçevesinde en önemli lojistik ve enerji merkezlerinden biri olarak ön plana çıkacaktır. Nahçıvan, coğrafi olarak Azerbaycan'ın ana kısmından izole olmasına rağmen, Azerbaycan, Türkiye ve Avrupa arasında hareket eden mal ve enerji kaynakları için kritik bir geçiş noktasıdır. Zengezur Koridoru, Nahçıvan'ı daha geniş ulaşım yolları ağına bağlayacak ve onu önemli bir transit merkezine dönüştürecektir (Gawliczek ve Iskandarov, 2023). Stratejik konumu ve Azerbaycan'ın geniş enerji kaynaklarına yakınlığı göz önüne alındığında, Nahçıvan, enerji taşımacılığı için

kilit bir merkez haline gelebilir. Enerji boru hatları bu bölgeden geçirilerek Azerbaycan'ın petrol ve doğal gaz yataklarını Türkiye ve Avrupa'ya bağlayabilir (Gafarlı, 2025: 148-173). Bu durum yalnızca Nahçıvan'ın ekonomik büyümesini hızlandırmakla kalmayacak, aynı zamanda bölgenin enerji güvenliğindeki önemini de artıracaktır. Zengezur Koridoru, enerji kaynaklarının geçişini mümkün kılarak kaynakların verimli dağıtımını kolaylaştıracak ve hem Türkiye'ye hem de Azerbaycan'a fayda sağlayacaktır (Kazancı ve Arslan, 2024: 1272-1283).

Enerjinin ötesinde, Nahçıvan'ın bölgesel ticaretteki rolü de artacaktır. Zengezur Koridoru'nda kilit bir lojistik nokta olan Nahçıvan, Orta Asya, Kafkasya ve Avrupa arasında malların sorunsuz bir şekilde taşınmasını kolaylaştıracaktır. Bu durum, bölgedeki ekonomik büyümeyi teşvik edecek, işletmeler için yeni fırsatlar yaratacak ve Azerbaycan, Türkiye ve Türk Cumhuriyetleri arasındaki ticari ilişkileri geliştirecektir (Aracıoğlu ve Esmer, 2023: 1-16).

3.3. Bölgesel Ekonomik Entegrasyon ve Küresel Ticaret Bağlantısı için Fırsatlar

Zengezur Koridoru yalnızca ikili bir proje değil; aynı zamanda Orta Asya, Kafkaslar ve Avrupa için daha geniş etkileri olan bölgesel bir ekonomik entegrasyon aracı konumundadır. Koridorun sağladığı gelişmiş bağlantılar, Türkiye, Azerbaycan ve Türk Cumhuriyetleri arasında daha sıkı ekonomik bağları teşvik edecek ve daha entegre bir bölgesel ekonomi yaratacaktır. Bu ülkeler arasındaki ticaret hacmi arttıkça lojistik ve taşımacılık ağları daha verimli hale gelecek, maliyetler düşecek ve bölgesel ticaret daha rekabetçi bir hale gelecektir (Du, 2024: 410-428).

Zengezur Koridoru, Orta Asya'yı Avrupa'ya bağlayarak malların, enerjinin ve insanların bölge genelinde hareketini kolaylaştıracak ve bölgesel işbirliğini daha da teşvik edecektir (Gulamadov ve Huseyn, 2023a: 121-128). Bu artan bağlantı, Türk

Cumhuriyetlerinin ekonomik durumlarını güçlendirmelerine yardımcı olurken, aynı zamanda küresel ticaret ağlarına da katkı sağlayacaktır. Koridorun, bölgedeki altyapının geliştirilmesinin önemli bir kolaylaştırıcısı olması ve yeni yatırımları teşvik etmesi beklenmektedir (Kocalar ve Dilaver, 2024: 199-214). Ayrıca, Zengezur Koridoru, ticaret ve enerji dışında başka sektörlerde de işbirliği için yeni yollar açacaktır. Ulaştırma ve enerji ağlarının entegrasyonu, altyapı geliştirme, teknoloji ve inovasyon alanlarında işbirliğinin artmasına da yol açacaktır. Bölgedeki ülkeler bilgi ve uzmanlıklarını paylaşarak bölgede ekonomik büyümeyi teşvik edebilir ve bölgenin genel ekonomik kalkınmasını sağlayabilirler (Shahin, 2024).

Küresel ölçekte, Zengezur Koridoru Avrupa, Asya ve Orta Doğu arasındaki ticari bağlantıyı geliştirmek için önemli bir potansiyel sunmaktadır (Gafarlı, 2025: 148-173). Koridor, Çin, Orta Asya ve Avrupa arasında seyahat eden mallar için alternatif bir rota sağlayarak, küresel ticaret rotalarının çeşitlendirilmesine ve Süveyş Kanalı gibi daha az verimli diğer rotalara olan bağımlılığın azaltılmasına yardımcı olabilir (Eldem, 2022). Bu alternatif ticaret yolu, Türkiye'nin Doğu ile Batı arasında bir kavşak noktası olarak coğrafi konumundan yararlanmasına da olanak tanımaktadır. Orta Koridor'un küresel ticaret ağlarının giderek daha önemli bir parçası haline gelmesiyle Türkiye, hem ekonomik hem de stratejik olarak kazançlı çıkacaktır (Şenol ve Erbilin, 2022: 161-180). Türkiye, küresel ticarete kilit bir oyuncu olarak konumunu güçlendirerek, uluslararası piyasalardaki ekonomik etkisini ve kaldıracını artıracak, jeopolitik konumunu daha da güçlendirecektir (Baysal, 2025: 1-22). Zengezur Koridoru, geniş kapsamlı ekonomik, stratejik ve jeopolitik etkileri olan dönüştürücü bir gelişmeyi temsil etmektedir. Koridor, ticaret ve enerji rotalarını güçlendirerek Türkiye ve Azerbaycan ekonomilerini güçlendirirken, daha fazla bölgesel entegrasyon ve işbirliğini kolaylaştıracaktır (Gafarlı, 2025: 148-173). Orta Asya'nın Avrupa ile olan ticaret bağlantılarının daha verimli hale gelmesiyle,

Türkiye'nin bir transit hub olarak stratejik rolü sağlamlaşacak ve küresel ticaretteki etkisi artacaktır. Ayrıca, enerji nakil yollarının entegrasyonu, bölgede ve ötesinde enerji güvenliğine katkıda bulunacaktır. Zengezur Koridoru'nun ekonomik potansiyeli büyük olup, önümüzdeki yıllarda bölge ülkelerine ekonomik büyüme, işbirliği ve refah için önemli fırsatlar sunmaktadır (Akram, 2023).

Sonuç

Zengezur Koridoru'nun açılması sadece Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki ilişkileri değil, aynı zamanda bölgenin daha geniş ulaşım altyapısını ve jeopolitik manzarasını da yeniden şekillendirecek çok önemli bir dönüm noktasıdır. Koridor, Azerbaycan'ın Nahçıvan bölgesi ile ana karası arasında doğrudan bir kara yolu oluşturarak, bölgenin özellikle Birinci Karabağ Savaşı'ndan bu yana süregelen izolasyonunu sona erdirecektir. Ermenistan'ın Zengezur bölgesinden geçen bir demiryolu hattının inşası, Azerbaycan için stratejik bir zafer olacak, mal ve kaynakların dolaşımını kolaylaştıracak ve ülkenin ekonomik ve coğrafi etkisini genişletecektir. Ancak Zengezur Koridoru'nun başarısı, Ermenistan ve İran da dahil olmak üzere ilgili tüm tarafların işbirliği ve taahhüdüne bağlı olacaktır. Zengezur Koridoru, Ermenistan için hem bir fırsat hem de bir meydan okuma teşkil etmektedir. Ermenistan'ın koridora karşı direnişi, devam eden müzakerelerin istikrarını tehdit edebilirken, transit geçişlerin açılması, bakır madenciliği gibi endüstriyel gelişme açısından kritik avantajlar sağlayabilir ve ülkenin dışa bağımlılığını azaltabilir. Buna ek olarak, Ermenistan ulaştırma altyapısının modernizasyonundan ve Zengezur Koridoru'nun sunduğu bölgesel ticaretin geliştirilmesi fırsatlarından faydalanmaya devam etmektedir. Bununla birlikte, projenin ekonomik uygulanabilirliği kısa vadede belirsizliğini korumaktadır. Çünkü Zengezur koridorunu diğer yollara bağlayacak demiryolu altyapısına önemli yatırımlar yapılması gerekmektedir. Bakü-Tiflis-Kars (BTK) demiryolunda yaşandığı gibi, Zengezur Koridorunun ilk yıllarında da kârlılık elde edilmesinde zorluklarla karşılaşılabilir. Bununla birlikte, bölgesel

ticaret büyüdükçe ve lojistik akışları güçlendikçe, koridorun ekonomik getirileri muhtemelen daha belirgin hale gelecektir.

İran, koridorun bölgede faaliyete geçmesi halinde “İran'ın müttefiki olan Ermenistan ile kara bağlantısını keseceğinden” endişe duymaktadır. Arıca İran, iki Türk ülkesi olan Azerbaycan ve Türkiye'nin koridor üzerinden bağlanması, Orta Asya'dan Türkiye'ye olan bağlantının güçlenmesi nedeniyle bölgesel hakimiyetini zayıflatacağından da endişe duymaktadır. İran'ın Zengezur Koridoru'nun geliştirilmesi konusunda hem bölgesel hem de uluslararası güçler tarafından desteklenen yeni paradigmayı tanımayı reddetmesine rağmen, koridor projesi Kafkasya'nın temel ekonomik ihtiyaçlarını karşılamayı ve istikrar, barış ve ekonomik büyüme getirmeyi amaçlamaktadır. İran'ın korkularına rağmen, koridor, İran'ın daha iyi bağlantılara sahip diğer bölge devletlerine erişmesine izin vererek, on yıllardır Batı yaptırımları altında tecrit edilmiş bir ülke olan İran'a fayda sağlayabilir. Zengezur Koridoru, ticaret ve ulaşım üzerindeki etkilerinin ötesinde, bölgesel jeopolitik denklemi dönüştürme potansiyeline sahiptir. Koridor, Azerbaycan ile Türkiye arasındaki ekonomik bağları güçlendirecek, Türk Cumhuriyetleri ile daha derin işbirliğini teşvik edecek ve Orta Asya ile Avrasya arasındaki ulaşım verimliliğini artıracaktır. Bu projenin Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi'yle uyumlu hale getirilmesi, bölgesel ekonomik entegrasyonun hızlandırılmasına ve küresel ticaret yollarının çeşitlendirilmesine hizmet edecektir. Türkiye'nin stratejik önemi güçlendirilecek ve Asya ile Avrupa arasında bir köprü olarak rolünü yeniden teyit ederken, bölgenin ticaret dinamiklerinde kilit bir aktör olarak konumunu güçlendirecektir. Nahçıvan'ın özel jeopolitik ve ekonomik durumu, Zengezur Koridoru'nun önemini daha da vurgulamaktadır. Enerji ve ticaret için kritik bir merkez olan Nahçıvan, sadece Azerbaycan'ın konumunu güçlendirmekle kalmayacak, aynı zamanda daha geniş bölgesel ticaret ve enerji ağlarına da katkıda bulunan bir merkez olarak hareket edecektir. Türkiye için Nahçıvan'ın rolü, Azerbaycan ile ilişkilerini

genişletmede ve Güney Kafkasya zerinden Orta Asya'ya erişimi kolaylaştırmada hayati önem taşıyacak ve Türkiye'nin Avrasya ticaretinde merkezi bir oyuncu olarak rolünü sağlamlaştıracaktır. Zengezur Koridoru'nun kolaylaştırdığı Nahçıvan ile Azerbaycan arasındaki bağlantı, Türkiye'nin Türk Dünyası'ndaki nüfuzunu artıracak ve Doğu ile Batı arasında köprü rolünü güçlendirecektir. Muhalefete rağmen, komşu ülkelerin bu projeye katılımı, Güney Kafkasya'yı önemli bir uluslararası ticaret merkezi haline getirecek ve bölgenin ekonomik ve jeopolitik geleceğini yeniden şekillendirecektir.

Sonuç olarak Türkiye, Zengezur Koridoru projesinin başarılı bir şekilde gerçekleşebilmesi için öncelikle, Azerbaycan ve Ermenistan ile yakın işbirliğini sürdürerek, bölgesel barış ve istikrarı pekiştirmek için çaba göstermelidir. Türkiye, projenin gerçekleşebilmesi yönünde Rusya ve İnan'ı da ikna etmek amacıyla etkili bir diplomasi yürütmelidir. Bunun yanında projenin hızla gerçekleşebilmesi için mevcut demiryolu ve kara yolu ağlarının geliştirilmesi ve modernizasyonu için çaba göstermeli, gereken durumlarda finansal katkı sağlamalıdır. Ayrıca koridorun bölgesel ve küresel ticaretin bir parçası haline gelebilmesi için koridorun bölgedeki lojistik ve ticaret ağları ile entegrasyonunu desteklemeli, Gümrük birliği ve vergi düzenlemeleri gibi süreçleri hızlandırmalıdır. Son olarak, Türkiye, Zengezur Koridoru'nun enerji güvenliği açısından taşıdığı önemin farkında olarak, enerji altyapısını güçlendirecek projeleri de hayata geçirmelidir. Bu adımlar atıldığı taktirde Türkiye'nin hem bölgesel hem de küresel düzeydeki stratejik rolü hiç kuşkusuz artacaktır.

Kaynakça

- Abilov, S. (1997). The Discourse “One Nation Two State”: The Position of Turkey in the Nagorno-Karabakh Conflict. *Journal, Vol, 51(1)*, 80.
- Abilov, S. ve Isayev, I. (2015). Azerbaijan-Russian Relations: Azerbaijan's Pursuit of Successful Balanced Foreign Policy. *Orta Asya ve Kafkasya Arastirmalari, 9(19)*, 113.
- Acer, Y. (2020). The War Crimes of Armenia International Law and the Military Acts of Armenia in and around Karabakh. *İstanbul: SETA*.
- Akay, A. B. (2023). Türkiye Azerbaijan Economic Relations: Bilateral Revealed Comparative Advantage Perspective. *Politik Ekonomik Kuram, 7(Özel Sayı)*, 225-237.
- Akram, K. T. (2023). Zangezur corridor: A pathway for peace. AZERTAC. Available at: https://azertag.az/en/xeber/zangezur_corridor_a_pathway_for_peace-2834743 (Accessed: 12 January 2025).
- Allison, R. (2004). Strategic reassertion in Russia's Central Asia policy. *International Affairs, 80(2)*, 277-293.
- Anadolu Agency, (2024). Azerbaijan emerges as key player in European energy security. Available at: <https://www.aa.com.tr/en/energy/natural-gas/azerbaijan-emerges-as-key-player-in-european-energy-security/40765> (Accessed: 18 January 2025).
- Aracıoğlu, B. ve Esmer, S. (2023). The Effects of Zangezur Corridor on Turkey's Eastern Mediterranean Ports Hinterland. *Denizcilik Araştırmaları Dergisi: Amfora, 2(4)*, 1-16.
- Aras, B. ve Fidan, H. (2009). Turkey and Eurasia: Frontiers of a new geographic imagination. *New Perspectives on Turkey, 40*, 193-215.
- Askerov, A. ve Ibadoghlu, G. (2022). The Causes and Consequences of the Second Karabakh War: September 27, 2021–November 10, 2021. In the *Nagorno-Karabakh Conflict* (pp. 245-271). Routledge.
- Avdaliani, E. (2024). Shifting Dynamics in the Relations Between Georgia and Russia. *Caucasus Watch*. Available at: <https://caucasuswatch.de/en/insights/shifting-dynamics-in-the-relations-between-georgia-and-russia.html> (Accessed: 12 January 2025).
- Babayev, A. ve Mahmudov, K. (2023). The provocative effects of democratization: assessing the relationship between the regime transition in Armenia and the escalation of the Karabakh conflict in 2018–2020. *Democratization, 30(5)*, 894-913.

- Bakhshaliyeva, G. (2021). *Emerging Regional Security Complex in the South Caucasus regional order in the post Karabakh War* (Doctoral dissertation).
- Bayramova, L. (2023). Economic integration of South Caucasus countries: Current potential and main directions. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 413, p. 05018). EDP Sciences.
- Baysal, B. (2025). Evaluating the advances and challenges in Turkey's defence industry: a comparative analysis. *Southeast European and Black Sea Studies*, 1-22.
- Blank, S. (2022). "Armenia must build the Zangezur corridor." Available at: <https://nationalinterest.org/blog/buzz/armenia-must-build-zangezur-corridor-204894?fbclid=IwAR2oovCprqH7m7f9kWCsxItHhwqDullbFXKO4i-bvNlMXtLuclavRtG8KgE0> (Accessed: 12 January 2025).
- Bozhilova, D. (2009). Energy security and regional cooperation in South-East Europe. *Journal of Balkan and near eastern studies*, 11(3), 293-311.
- Chavleishvili, G. ve Japharidze, E. (2024). Challenges And Prospects For Regional Development Of The South Caucasus. *History, Archaeology, Ethnology, Archaeology, Ethnology*. (XII), 515-527.
- Chedia, A. R. (2024). Zangezur corridor: Economic potential and political constraints. *Russia in Global Affairs*, 22(1), 194-216.
- Croissant, M. P. (1998). *The Armenia-Azerbaijan conflict: causes and implications*. Bloomsbury Publishing USA.
- Çelik, M. ve Aslanlı, K. (2024). Geopolitical Analysis of the Shusha Declaration: Constructing Theoretical Framework in the Regional Order Context. *Bilig*, (111), 55-78.
- Çelikok, K. ve Talih, Ö. (2023). International Transportation Projects and Türkiye from the Perspective of Transportation Economics. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(2), 400-423.
- Coppolecchia, S. (2024). The Zangezur Corridor and the diverging interests of Russia, Iran, and Turkey. *IARI*. Available at: <https://iari.site/2024/09/26/the-zangezur-corridor-and-the-diverging-interests-of-russia-iran-and-turkey/> (Accessed: 12 January 2025).
- Dadaşlı, R. ve Valiyev, O. (2024). Debating on Transport Corridors of Azerbaijan in the Context of Globalization. *Universal Journal of History and Culture*, 6(1), 1-20.
- Demirkollu, C. (2020), "Zengezur Koridoru Ekseninde Değişen İsrail Jeopolitiği", Dördüncü Uluslararası İsrail ve Yahudilik Çalışmaları Konferansı 2020 Bildiri ve Öz Kitabı, ed., M. Mustafa Kulu, s. 135-137. Available at:

<https://dergipark.org.tr/en/download/journalfile/16701#page=141>
(Accessed: 12 January 2025).

- Desierto, D. (2017). “China’s ‘one belt, one road’ initiative: Can a bilaterally negotiated “globalization 2.0” internalize human rights, labor, and environmental standards?” Available at: <https://www.ejiltalk.org/chinas-one-belt-one-road-initiative-can-a-bilaterally-negotiated-globalization-2-0-internalize-human-rights-labor-and-environmental-standards/>
(Accessed: 12 January 2025).
- De Waal, T. (2021). The Nagorny Karabakh conflict in its fourth decade. *CEPS Working Document*, 2.
- Dikkaya, M. ve Özyakışır, D. (2008). Developing regional cooperation among Turkey, Georgia and Azerbaijan: Importance of regional projects. *PERCEPTIONS: Journal of International Affairs*, 13(1), 93-118.
- Donnellon-May, G. (2022). Turkey’s growing influence in Central Asia. *The Diplomat*, 13.
- Du, D. (2024). Türkiye’s Promotion of the Integration of Turkic States: Context, Practice, and Influence. *BRIQ Belt and Road Initiative Quarterly*, 5(4), 410-428.
- Dumlu, H. ve Şahin, G. (2024). Zengezur Koridoru ve Alternatif Çözümler: Türkiye İçin Riskler, Tehditler ve Fırsatlar. *Avrasya İncelemeleri Dergisi*, 13(2), 169-194.
- Eldem, T. (2022). “Russia’s war on Ukraine and the rise of the middle corridor as a third vector of Eurasian connectivity,” *SWP Comment*, 2022/C 64, 28 October. doi: [10.18449/2022C64](https://doi.org/10.18449/2022C64).
- Elibekyan G. ve Hovsepian M. (2024). Regional transportation routes: How Georgia's transit role is changing in light of new realities. *JAM News*. Available at: <https://jam-news.net/regional-transportation-routes-how-georgias-transit-role-is-changing-in-light-of-new-realities/> (Accessed: 11 January 2025).
- Erdei, A. ve Erdei-Gally, S. (2023). The Baku-Tbilisi-Kars Railway and the Zangezur Corridor: Enhancing Regional Connectivity. *Azerbaijan in the Era of Change*, 133. Available at: https://hria.hu/wp-content/uploads/2025/01/mki_FPR_2023_2_online-2.pdf#page=131
(Accessed: 16 January 2025).
- Flanagan, S. J. (2013). The Turkey–Russia–Iran Nexus: Eurasian Power Dynamics. *The Washington Quarterly*, 36(1), 163-178.
- Gabrielyan, H. (2022). Turkey as a Transport Hub: a Vision Strategy for Integrating Regional Infrastructures and Services. *Journal of Political Science: Bulletin of Yerevan University*, 1(1), 11-29.

- Gafarlı, T. (2025). Unlocking the Potential in the South Caucasus: The Zangezur Corridor's Impact on the Trans-Caspian International Transport Route (Middle Corridor). *PERCEPTIONS: Journal of International Affairs*, 29(2), 148-173.
- Gawliczek, P. ve Iskandarov, K. (2023). The Zangezur corridor as part of the global transport route (against the backdrop of power games in the South Caucasus region). *Security and Defence Quarterly*, 41.
- Ghahriyan, M., Torosyan, V. ve Harutyunyan, A. (2024). Azerbaijan's power plays: analyzing Baku's policy towards Armenia and Nagorno-Karabakh after 2020. *Small Wars & Insurgencies*, 1-30.
- Golmohammadi, V. ve Markedonov, S. M. (2024). How Iran Perceives Turkey's Rise in the South Caucasus. *Russia in Global Affairs*, 22(1), 152-175.
- Görgülü, A. (2012). The dispute over Nagorno-Karabakh: a protracted conflict. *Review of Armenian Studies*, 25, 47-66.
- Grigoryan, K., Khachikyan, S., Avetisyan, A. ve Egnatosyan, S. (2024). International north-south transport corridor: New economic and trade opportunities for India and Armenia. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 549, p. 06002). EDP Sciences.
- Gulahmadov, M. ve Huseyn, R. (2023a). The Zangazur Corridor as the New Haulage Hub for Integration and Cooperation in South Caucasus. *Business & IT*, 13(1), 121-128.
- Gulahmadov, M. ve Huseyn, R. (2023b). The Zangazur Corridor As A Stimulator Of The Regional Cooperation And Economic Development In Eurasia Region. *TURAN: Stratejik Arastirmalar Merkezi*, 15(58), 111-117.
- Guliyev, F. (2024). Presidential Discourses on Regionalism in Azerbaijan: Turkic Solidarity and the Silk Road. *Nationalities Papers*, 1-21.
- Hein, P. (2023). Conflict Areas in the Caucasus and Central Asia: Göktürk Tüysüzoğlu & Arda Özkan (eds), Lanham, MD & London: Lexington Books, 2022, 468.
- Hovsepyan, L. ve Tonoyan, A. A. (2024). From alliance to 'soft conquest': the anatomy of the Turkish-Azerbaijani military alliance before and after the 2020 Nagorno-Karabakh war. *Small Wars & Insurgencies*, 35(4), 622-655.
- Humbatov, M. ve Klimas, E. (2016). *Baku-Tbilisi-Kars Railroad: Future Opportunities and Prospects*. Mykolas Romeris University.
- Hwang, W. J. ve Song, S. H. (2022). The extension of Turkish influence and the use of drones. *Comparative Strategy*, 41(5), 439-458.

- Ibrahimli, A. (2022). *The analysis of the Second Karabakh war from the perspective of Just War Theory* (Doctoral dissertation).
- Ibrahimov, R. (2015). Turkish-Azerbaijani energy relations: Significant leverage in the implementation of the foreign policy interests of both countries. *Insight Turkey*, 17(2), 83-100.
- Iskandarov, K. ve Gawliczek, P. (2021). Characteristic features of the second Karabakh war. *Social Development and Security*, 11(3), 30-40.
- İskender, B. (2018). *One nation, two states: Turkey–Azerbaijan economic relations and the rhetoric of Turkic identity* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Jović-Lazić, A. ve Bošković, S. (2024). Azerbaijan's Foreign Policy Positioning towards Russia and its Impact on the Second Nagorno-Karabakh War: A Hedging Strategy. *The Review of International Affairs*, 75, 55-82.
- Kaleji, V. (2023). Iran and the Role of Transit Corridors in the South Caucasus in the Context of the War against Ukraine. *Caucasus Analytical Digest*, (132), 14-20.
- Kardaş, Ş. ve Macit, F. (2015). Turkey-Azerbaijan relations: The economic dimension. *Journal of Caspian Affairs*, 1(1), 23-46.
- Karimov, S. (2017). *The role of the eu in conflict resolution: The case study of Nagorno-Karabakh conflict*. (Master's thesis, Avrupa Birliği Enstitüsü).
- Karimova, N. (2017). *Armenian occupation of historical Azerbaijani territories of Nagorno-Karabakh and 7 surrounding districts as one of the still unsolved territorial issues in the South Caucasus in view of its long-frozen status*. (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Kavtaradze, E. (2024). Armenia and Azerbaijan in a geopolitical battle. Zangezur corridor. *International Scientific Journal" The Caucasus and the World"*, (29), 124-129.
- Kazancı, B. A. ve Arslan, O. F. (2024). Energy Supply Security and Trade Routes Competition between European and Asian Countries: The Geoeconomic Importance of Azerbaijan. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(4), 1272-1283.
- Kılavuz, İ. T. (2024). Türkiye's Asia Anew Initiative, Connectivity Projects in Eurasia and Türkiye-Mongolia Relations. *Asya Araştırmaları Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 59-70.
- Kılıç, A. (2023). Facts and Comments. *Review of Armenian Studies*, (48), 9-62.
- Kocak, M. (2023). Potential of Organization of Turkic States in the International System. *Insight Turkey*, 25(4), 115-138.

- Kocalar, A. C. ve Dilaver, H. (2024). The Role of the Nakchivan (Zangezur) Corridor in Transportation and Regional Development and Its International Economic Significance. In *Theories and Practices for Sustainable Urban Logistics* (pp. 199-214). IGI Global.
- Kochashvili, I. (2022). *Armenia-Azerbaijan War And Implications For Russia* (Doctoral dissertation, Monterey, CA; Naval Postgraduate School).
- Koçer, G. (2022). Nagorno-Karabakh Conflict and Turkey. *Conflict Areas in the Caucasus and Central Asia*, 1.
- Kotova, M. (2021). Abkhazia seeks to revive its rail link to the outside World. Available at: <https://oc-media.org/abkhazia-seeks-to-revive-its-rail-link-to-the-outside-world/> (Accessed: 12 January 2025).
- Köstem, S. (2019). Geopolitics, identity and beyond: Turkey's renewed interest in the Caucasus and Central Asia. In *Turkey's Pivot to Eurasia* (pp. 111-128). Routledge.
- Küçük, A. (2023). Critical Constructivism and "Nakhichevan Crisis": How Türkiye Reconstructed its National Interest?. *Akdeniz İİBF Dergisi*, 23(2), 200-210.
- Labarre, F. ve Niculescu, G. (2024). New Security Arrangements for the South Caucasus? Available at: https://www.bmlv.gv.at/pdf_pool/publikationen/rssc_sgi_24_9_webversion.pdf (Accessed: 12 January 2025).
- Leyla, J. (2023). *The assessment of potential passenger transportation through east Zangezur-Nakhchivan tourism route* (Doctoral dissertation, Azərbaycan Texniki Universiteti).
- Mahmudlu, C. ve Abilov, S. (2018). The peace-making process in the Nagorno-Karabakh conflict: why did Iran fail in its mediation effort?. *Journal of Contemporary Central and Eastern Europe*, 26(1), 33-49.
- Malashenko, A. (2013). *The fight for influence: Russia in Central Asia*. Brookings Institution Press.
- Mammadova, N. (2019). Legal Bindingness of Security Council Resolutions: Security Council Resolutions 853 (1993). *Baku St. UL Rev.*, 5, 233.
- Mankoff, J. (2022). Regional Competition and the Future of Russia-Turkey Relations. *Center for Strategic and International Studies*, 20.
- Manukyan, Z. (2024). Russia's Foreign Policy in the South Caucasus in the Context of Increasing New Regional Competition. *Journal of Political Science: Bulletin of Yerevan University*, 3(2 (8)), 28-41.

- Meister, S. (2021). Shifting Geopolitical Realities in the South Caucasus. *SCEEUS Reports on Human Rights and Security in Eastern Europe*, (8).
- Moghani, A. M. ve Tisheyar, M. (2024). The Impact of Georgia's Geopolitics on its Regional Position. *Journal of Iran and Central Eurasia Studies*, 7(1), 59-80.
- Mustafayev, B. ve Sadıgova, N. (2022). Giving Zangezur to Armenians by the Russians in History and Recent Developments. *Electronic Turkish Studies*, 17(6).
- Naghiyev, E. (2023). *Foreign policy of azerbaijan: maintaining relations with the west, turkey and russia* (Doctoral dissertation, Vilniaus universitetas).
- Nassibli, N. (1999). Azerbaijan-Iranian relations: Past and present. Available at: <http://dspace.khazar.org/bitstream/20.500.12323/172/3/N.%20Nasibli.pdf> (Accessed: 14 January 2025).
- Neşet, S., Aydın, M., Ergün, A., Giragosian, R., Kakachia, K. ve Strand, A. (2023). Changing geopolitics of the South Caucasus after the second Karabakh War. prospect for regional cooperation and/or rivalry. *CMI Report*.
- Özsoy, B. (2024). Relations of Azerbaijan with Central Asian Turkic States within the framework of the Organisation of Turkic States. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 11(2), 1000-1013.
- Öztarsu, M. F. (2011). Military relations of Turkey and Azerbaijan. *Strategic Outlook*, 1(2), 70-85.
- Öztarsu, M. F. (2024). Opinion –Why Armenia and Azerbaijan Diverge on the Zangezur Corridor. Available at: <https://www.e-ir.info/2024/02/07/opinion-why-armenia-and-azerbaijan-diverge-on-the-zangezur-corridor/> (Accessed: 14 January 2025).
- Papatolios, N. (2022). “Middle corridor unable to absorb northern volumes, opportunities still there.” Available at: <https://www.railfreight.com/specials/2022/03/18/middle-corridor-unable-to-absorb-northern-volumes-opportunities-still-there/?gdpr=deny/> (Accessed: 16 January 2025).
- Safiyev, R. (2024). Russia and Azerbaijan: Navigating Geopolitical Shifts. *Russian Analytical Digest*, 23(310).
- Shafiyev, F. (2023). Azerbaijan and the Rise of Turkic Unity. *Insight Turkey*, 25(4), 13-24.
- Sahakyan, M. D. (2020). Rebuilding Interconnections: Russia, India and the International North-South Transport Corridor. *AsiaGlobal Online*. Available at: <https://hal.science/hal-02980041/> (Accessed: 16 January 2025).

- Shahin, A. (2024) Zangezur Corridor: Realities and Perspectives for Nakhchivan's Economy. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science*. 4(44). doi: 10.31435/ijitss.4(44).2024.3137.
- Seferova, Ç. (2024). The World's Leading Transport and Transit Hub: Azerbaijan-Türkiye-Georgia. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 11(4), 2629-2638.
- Şenol, C. ve Erbilin, S. Ü. (2022). Analysis of the Impact of the Middle Corridor on Türkiye in Terms of Geopolitics and Economy in the OBOR Initiative. *Coğrafya Dergisi*, (45), 161-180.
- TRT World, (2022). What is the Zangezur Corridor and why does it matter to Eurasia? Available at: <https://www.trtworld.com/magazine/what-is-the-zangezur-corridor-and-why-does-it-matter-to-eurasia-58405> (Accessed: 20 January 2025).
- Valiyeva, F. (2022). *Regional Cooperation Initiatives in the South Caucasus after the Second Karabakh War* (Doctoral dissertation).
- Vinokurov, E. Y., Ahunbaev, A. ve Zaboev, A. I. (2022). International North-South transport corridor: boosting Russia's "pivot to the South" and trans-Eurasian connectivity. *Russian Journal of Economics*, 8(2), 159-173.
- Volodicheva, N. (2002). "The physical geography of northern Eurasia", in *The caucasus*. Oxford University Press. Great Clarendon Street. Oxford OX2 6DP. 350-376.
- Weitz, R. (2015). Iran's empowerment in Central Asia and the South Caucasus. *The Central Asia-Caucasus Analyst*, Available at: <https://www.cacianalyst.org/publications/analytical-articles/item/13293-irans-empowerment-in-central-asia-and-the-south-caucasus.html> (Accessed: 20 January 2025).
- Winrow, G. M. (2016). Azerbaijan and Iran. In *Regional Power Rivalries in the New Eurasia* (pp. 93-111). Routledge.
- Yavuz, M. H. ve Gunter, M. M. (2022). *The Karabakh Conflict Between Armenia and Azerbaijan: Causes & Consequences*. Springer Nature.
- Yepremyan, T. (2022). United States-Iran relations: security implications for Armenia and beyond. *Bulletin of Yerevan University D: International Relations and Political Sciences*, 1, 50-79.
- Yesevi, C. G. ve Tiftikçigil, B. Y. (2015). Turkey-Azerbaijan energy relations: A political and economic analysis. *International Journal of Energy Economics and Policy*, 5(1), 27-44.
- Yılmaz, S. (2024). Unraveling the Nagorno-Karabakh Conundrum: Deciphering Russia's Southern Caucasus Strategy. *Lectio Socialis*, 8(1), 1-16.

“The International Politics of the Red Sea “and Beyond: An Analytical Approach

Salim Al- Qassmi^a

Description

The book¹ provides a comprehensive analysis of the Red Sea’s geopolitical significance, tracing its historical role from the Ptolemaic and Roman eras to European colonialism and the modern globalized order. It explores the region’s strategic importance due to its proximity to oil-rich Middle Eastern states and the Horn of Africa, shaping security, trade, and military dynamics. The authors² highlight how shifting power balances and evolving global interests have transformed the Red Sea into a key hub for international politics. Examining the Rimland³ theory of Spykman, the study underscores the region’s critical role in global maritime trade, especially following the events of October 7, 2023.

---

^a Ph.D researcher, Shiraz University (Iran) & Académie de geopolitique de paris - AGP(France), Muscat – Sultanate Of Oman

¹The book is authored by Anoushiravan Ehteshami and Emma C. Murphy and was published by Routledge in 2011 as part of the Durham Modern Middle East and Islamic World Series, Durham University.(<https://www.durham.ac.uk/research/institutes-and-centres/middle-eastern-islamic-studies/>)

² Professor Anoush Ehteshami is Professor of International Relations in the School of Government and International Affairs, Durham University. He is also the Nasser al-Mohammad Al-Sabah Chair in International Relations and Director of the HH Sheikh Nasser al-Mohammad Al-Sabah Programme in International Relations, Regional Politics and Security. He is, further, Director of the Institute for Middle Eastern & Islamic Studies (IMEIS) at Durham, one of the oldest and noted centers of excellence in Middle Eastern studies in Europe. Emma Murphy , Professor of Political Economy in the School of Government and International Affairs ,Senior Fellow in the Global Policy Institute Journal, Member of the Institute for Middle Eastern and Islamic Studies. co-editor of the journal Mediterranean Politics (IF 0.722, 72/157).

³ The Rimland Theory, proposed by Nicholas Spykman(Oct 1893- June 1943), suggests that the Eurasian Rimland, an area encompassing coastal regions from Western Europe to East Asia, holds the key to global power dynamics. The

The Book at Glance

The book offers a critical analysis of the Red Sea's growing geopolitical significance, highlighting its role as a vital maritime corridor amid global and regional power struggles. It examines:

- Strategic maritime trade, including the Suez Canal's⁴ role in global commerce.
- Security and military presence, focusing on naval bases, alliances, and threats.
- Resource competition, particularly oil, gas, and natural reserves.
- Territorial disputes and regional conflicts, shaping political boundaries.
- Geopolitical rivalries, involving the U.S., China, Russia, and Middle Eastern powers.

Rimland Theory highlights the strategic importance of coastal regions, which serve as a bridge between different continents and provide access to both land-based and sea-based territories. Control over the Rimland is seen as conferring a significant advantage in projecting power and influencing global affairs. It argues that controlling the Rimland can disrupt the dominance of land-based powers, such as those located in the interior of continents, by enabling maritime powers to exert influence over them. Spykman's theory has had a lasting impact on the understanding of world geopolitics, particularly in the context of the post-World War II period. It has influenced strategic thinking and discussions on global power dynamics, emphasizing the importance of coastal regions in shaping international relations.

⁴ The Suez Canal is an artificial sea-level waterway in Egypt, connecting the Mediterranean Sea to the Red Sea through the Isthmus of Suez and dividing Africa from Asia. It was opened in 1869 after 10 years of construction and enables a more direct route for ships traveling between Europe and Asia, avoiding the long journey around the Cape of Good Hope. The canal has been an important global trade route, with nearly 20,000 vessels passing through it each year. However, in 2024, Suez Canal trade dropped by 50% from the previous year. The Suez Canal has also been the site of geopolitical tensions, such as the 1956 Suez Crisis when the Egyptian government nationalized the Suez Canal Company, which was jointly owned by Britain and France. This led to an international crisis and subsequent military intervention.

- Regional power shifts, influenced by Saudi Arabia, Iran, Egypt, and Ethiopia.
- Political instability and conflict, impacting security and trade.

Despite being first published in 2011, the book remains relevant, addressing contemporary crises such as the Israel-Houthi conflict and its effect on maritime security (Zeidan, 2024). It serves as a valuable resource for understanding the evolving strategic landscape of the Red Sea.

The Omani Empire's influence in the Red Sea region

The book undervalued the historical and contemporary role of the Omani Empire⁵ in the Horn of Africa and the Red Sea region. The Omani Empire once controlled key territories along the Swahili coast, including Zanzibar, Mombasa, and parts of Mozambique, while extending northward into modern-day Somalia and the

---

⁵ The Omani Empire (The Sultanate of Oman today) was a maritime empire that vied with Portugal and Britain for trade and influence in the Persian Gulf and Indian Ocean. It rose as a regional player in the 18th century and reached its peak influence in the 19th century, extending its control across the Strait of Hormuz to modern-day Iran and Pakistan, and as far south as Cape Delgado in modern day - Tanzania. After Said bin Sultan's death in 1856, the empire was divided between his sons into two sultanates: the *Sultanate of Zanzibar* ruled by Majid bin Said, and the *Sultanate of Muscat and Oman* ruled by Thuwaini bin Said. This division marked the decline of the empire. The Omani Empire's decline was further exacerbated by a civil war over the struggle of the imamate political system in the early 18th century and the support of one side against the other by regional powers like Saudi Arabia and external like the UK and France. The empire's influence waned, and by the mid-19th century, it had significantly declined, leading to the division of its territories and the end of its status as a major maritime power. The Omani Empire's influence was characterized by its dominance in maritime trade, its expansion to Gwadar in present-day Pakistan by 1783, and its control over trade routes in the Indian Ocean, East Africa, and the Persian Gulf. The empire's legacy is reflected in the enduring impressions it left on the cultures and histories of the regions it influenced, particularly in the Red Sea region, East Africa and the Indian Ocean. See also : <https://www.oerproject.com/OER-Materials/OER-Media/Videos/1750/Unit1/The-Omani-Empire>

strategic island of Socotra⁶. This influence shaped regional trade and politics for centuries.

⁷Source: Omani (2007)

⁶ Socotra, island in the Indian Ocean about 210 miles (340 km) southeast of Yemen. The largest of several islands extending eastward from the Horn of Africa, it has an area of about 1,400 square miles (3,600 square km). The islands stand on coral banks and may once have been connected with the African and Arabian mainland. Socotra's flora includes several famous species, among them myrrh, frankincense, and the dragon's blood tree. In recognition of its distinct plant and animal life, the archipelago was designated a UNESCO World Heritage site in 2008. It has become part of the geopolitics rivalry in the region since the 2015 Saudi Arabia -Yemen war, with the UAE influence in the Island.

The Omani delegation's talks with Djiboutian officials, led by President Ismail Omar Gili⁸, focused on enhancing cooperation in ports and maritime navigation. Oman strengthened its presence in the Horn of Africa through a 2019 deal between its State General Reserve Fund (SGRF) and the Djibouti Ports and Free Zones Authority (DPFZA) to develop Djibouti's ports. This positioned Oman as a competitor, especially after Djibouti canceled its concession with D.P. World⁹. Oman's move responds to the Yemen war, the Gulf crisis¹⁰, and the UAE's expanding influence over Red Sea ports. For Djibouti, partnering with Oman diversifies alliances and bolsters its role as a regional trade hub and it is important for Djibouti's peaceful maritime strategy¹¹.

International politics of the “Red Sea “since the Cold War

The book *International Politics of the Red Sea* (Ehteshami & Murphy, 2013) analyzes the region's security, military, and economic

---

⁸ Since taking office in 1999, Guelleh has focused on maintaining stability and security in Djibouti. He has worked to strengthen Djibouti's stability and security, making the country an important regional hub for counterterrorism operations. He cultivated close relationships with international partners, particularly France and the United States. The country hosts military bases for both France and the US, and other global powers like China, which provide security assistance and intelligence sharing. Under Guelleh's leadership, Djibouti has become a key player in regional peacekeeping and conflict resolution efforts. The country has contributed troops to peacekeeping missions in Somalia and in Central Africa.

⁹ DP World is a multinational logistics company based in Dubai, United Arab Emirates. It specializes in cargo logistics and port terminal operations. The company plays a significant role in global trade, contributing to the flow of goods and improving the quality of life worldwide. With operations in various regions, including North and South America, DP World is investing in freight forwarding to offer end-to-end supply chain solutions. It is one of the main economic global arms of influence of the UAE in general and Dubai in particular.

¹⁰ In June 1917, the tension between Qatar and its neighbors Saudi Arabia, the UAE and Bahrain, as well as Egypt, has reached unprecedented levels, as its relations with these countries deteriorated to the point of severing diplomatic relations with them. In a move aimed at putting pressure on Doha, the neighboring Gulf countries closed their borders with it, and Egypt also closed its airspace and ports to all Qatari means of transport. The internationally recognized government of Yemen, which resides in Ryad and the government in eastern Libya have

shifts amid rising competition among Saudi Arabia, Iran, Turkey, and global powers like the U.S., Russia, and China. After the Cold War, Gulf states, particularly Saudi Arabia and the UAE, securitized the Red Sea to counter transnational threats, especially from Iran (Valbjørn & Bank, 2012)¹². The 2015 Saudi-led intervention in Yemen sought to weaken the Houthis but has arguably bolstered their influence, especially amid the Gaza War (Zeidan, 2024).

Source: Delozier (2021)

severed relations with Doha also. The restoration of the diplomatic relation - by Saudi Arabia - was reached in Jan 2021, the others followed.

¹¹ Djibouti Vision 2035, aimed at positioning the country as a global trade, logistics, and industrial hub. This strategy focuses on the development of ports and intermodal infrastructure to expand the hinterland served in East Africa, with the Djibouti Port remaining a crucial asset for the country's economy. Djibouti's strategic importance is further underscored by its hosting of military bases for several global powers, including the United States, China, France, and Japan. These military footholds play a significant role in expanding and strengthening the strategic footprint of these countries in the Western Indian Ocean and the Red Sea region, given Djibouti's location at the crossroads of Asia, Africa, and the Indian Ocean. Djibouti's maritime strategy revolves around leveraging its strategic location for maritime trade and logistics, as evidenced by its ambitious Vision Djibouti 2035 plan. Additionally, the presence of foreign military bases further highlights Djibouti's strategic importance in the region and grantee its national security.

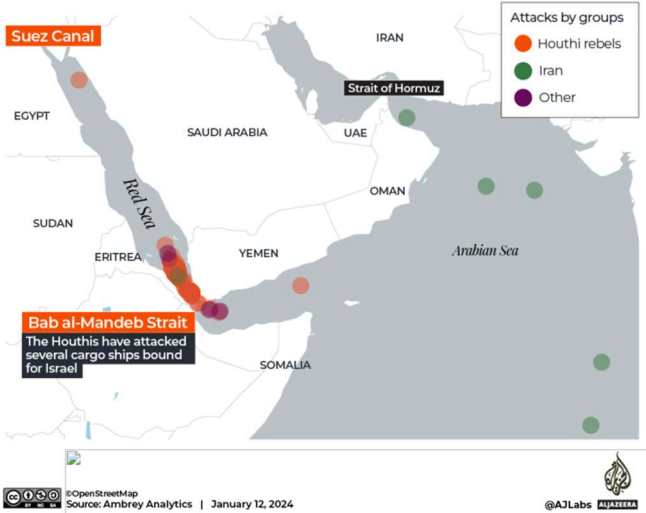
¹² Valbjørn, M., & Bank, A. (2012). The New Arab Cold War: Rediscovering the Arab Dimension of Middle East Regional Politics. *Review of International Studies*, 38(1), 3–24. (<https://www.ssoar.info/ssoar/handle/document/38265>).

The Red Sea’s strategic position linking Africa, Asia, and the Indian Ocean via the Bab el-Mandeb Strait is crucial for global trade and energy flows (Inoguchi, 2019). Major powers have expanded military and infrastructure projects to secure their interests (Hashim et al., 2010; Megersa, 2020). Since 2014, the Houthis have targeted commercial and military vessels, citing retaliation against Israel and its allies (Zeidan, 2024). In response, the U.S. and U.K. launched strikes on Houthi positions, with CENTCOM confirming successful drone defense operations in May 2024.¹³

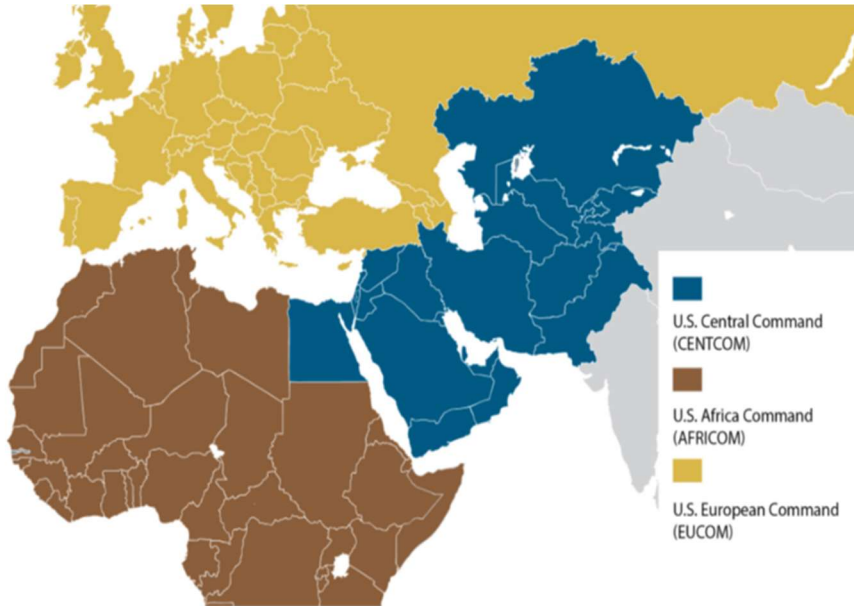
ISRAEL'S WAR ON GAZA

Attacks in the Red Sea

Houthi rebels have attacked ships in the Red Sea, disrupting maritime trade. The map shows attacks from November 19 to January 11.

Source: Jazeera (2024)

Source: Delozier (2021)¹⁴

Rising tensions in the Red Sea threaten vital trade routes, particularly the Bab el-Mandeb Strait. In response, the U.S. launched Operation *Guardian of Prosperity*¹⁵ in December 2023, reinforcing ongoing security efforts. Since the post-Cold War era, the region has become a geopolitical flashpoint, from Somali piracy to conflicts involving regional and global powers, driving military interventions, economic competition, and shifting alliances.

Security and Military Dynamics of the Red Sea Region

A significant part of *International Politics of the Red Sea* examines the region's security challenges and increasing militarization. The

---

¹⁵ The "Guardian of Prosperity" is a multinational naval operation led by the United States to protect commercial shipping and trade routes in the Red Sea from attacks by the Houthi group in Yemen. The operation was launched in response to the growing threat posed by the Houthis, who have been targeting merchant

book explores how regional powers like Egypt, Israel, and Saudi Arabia extend their military and economic influence while fragile states struggle for stability.

Source: Al Jazeera (2023)

Key developments outside the book highlight ongoing power struggles:

- Egypt and Saudi Arabia benefited from Eritrea's 1993 independence, expanding their influence as the main Red Sea coastal states.
- The UAE and Saudi Arabia have pushed west of the Suez, brokering peace between Eritrea and Ethiopia and intensifying competition, as seen in the Yemen War (2015)¹⁶.

---

vessels and other commercial ships passing through the strategic Red Sea waterway heading for Israeli ports.

¹⁶ While the Arabian Gulf and the Horn of Africa share historical relations, geographic proximity and political links, transregional interactions increased dramatically since the 2015 Yemen war. Relations between the Arabian Gulf and the Horn of Africa have acquired a new dynamic following the 2015 Saudi-led military intervention in Yemen, when Gulf States—namely Saudi Arabia and the United Arab Emirates—turned to the Horn of Africa as a geostrategic space critical to their war effort (Soliman 2017).

Source: Ala (2024)

- The UAE has established military bases in Eritrea and increased its presence on Socotra, leading to tensions with Saudi Arabia. Reports suggest Israeli involvement on the island.
- Iran’s strategy in the region involves political and military activities following National strategy¹⁷ of the Islamic Republic including military presence and alleged arms shipments to the Houthis in Yemen.
- Israel has reportedly used Eritrea’s Dahlak Island for surveillance near Bab el-Mandeb since 2015.

---

¹⁷ During the 80s and 90s, the Iranian naval doctrine has typically concerted its efforts on closing the strategic chokepoint” Straits of Hormuz” under the sovereignty of the Sultanate of Oman, using asymmetric forces, however and since 2011 efforts by Iran’s naval leadership was seen to project naval power beyond the Persian Gulf into the Red Sea and the Gulf of Aden. Iran presence was evident in the Red Sea region and the horn, with a permanent Task force of 2-3 ships deployed for 3-4 months and rotating, patrolling in the area part of the anti-piracy forces present in the area , and challenges to maritime security.

Source: AMoneim (2024)

- Sudan-UAE relations have deteriorated since April 2023, driven by competing geopolitical and economic interests.
- Turkey, beyond cultural ties with Sudan and Suakin¹⁸, has expanded its presence with its largest overseas military base in Somalia.

The Economics of the Red Sea

A substantial chapter in *International Politics of the Red Sea* highlights the region's economic significance as a key maritime trade route linking Europe, Asia, and Africa. The book explores how infrastructure development—ports, pipelines, and transportation

---

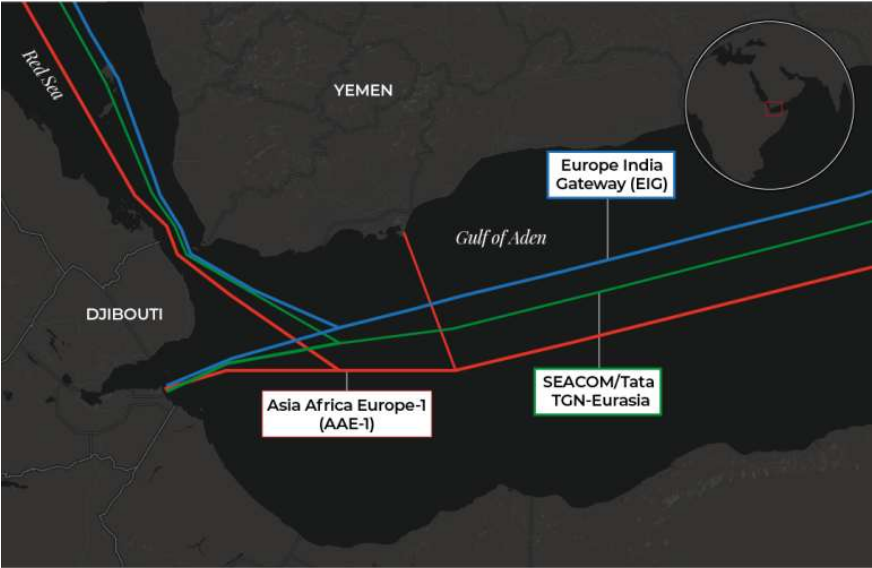
¹⁸ Suakin, which was formerly the main port of Sudan, is considered the first Sudanese city that was built of coral stones, on top of an atoll and its houses have now turned into ruins. Suakin was a city of money and trade on the Red Sea and in the Arab East during the sixteenth century. In the nineteenth century, it was the largest Sudanese Seaport on the Red Sea of the Ottoman Empire, and it reached its peak of prosperity during the reign of the then Turkish ruler Khedivee Ismail. From here came the Turkish initiative - during the last regime- to revive the Ottoman heritage on the Sudanese Peninsula, and Turkey considered doing so as a response to those who destroyed it in reference to British colonialism. Turkey has pledged to revive the peninsula in accordance with its ancient origin.

networks—has shaped geopolitical dynamics, driving competition for trade, investment, and resource exploitation.

TELECOMMUNICATIONS

Red Sea cables damaged

Officials are still investigating the cause of damage to four undersea fibre optic cables, affecting 25 percent of data traffic between Asia and Europe.

©Mapbox, ©OpenStreetMap
Source: Submarinecablemap.com, Geolcollect | March 6, 2024

Source: Captain's Notes (2024)

The Red Sea is a vital hub for global internet traffic, carrying 97-98% of data through submarine cables. In December 2023, cable damage near Bab al-Mandeb raised tensions, though initial claims against the Houthis were later disputed. Camille Morel's¹⁹ *Les Câbles Sous-Marins* highlights the strategic role of undersea cables²⁰, citing historical incidents like Napoleon III's 1849²¹ France-Britain cable and the Ottomans cutting the Constantinople-Odessa cable in 1877²¹.

Red Sea networks, regional and International

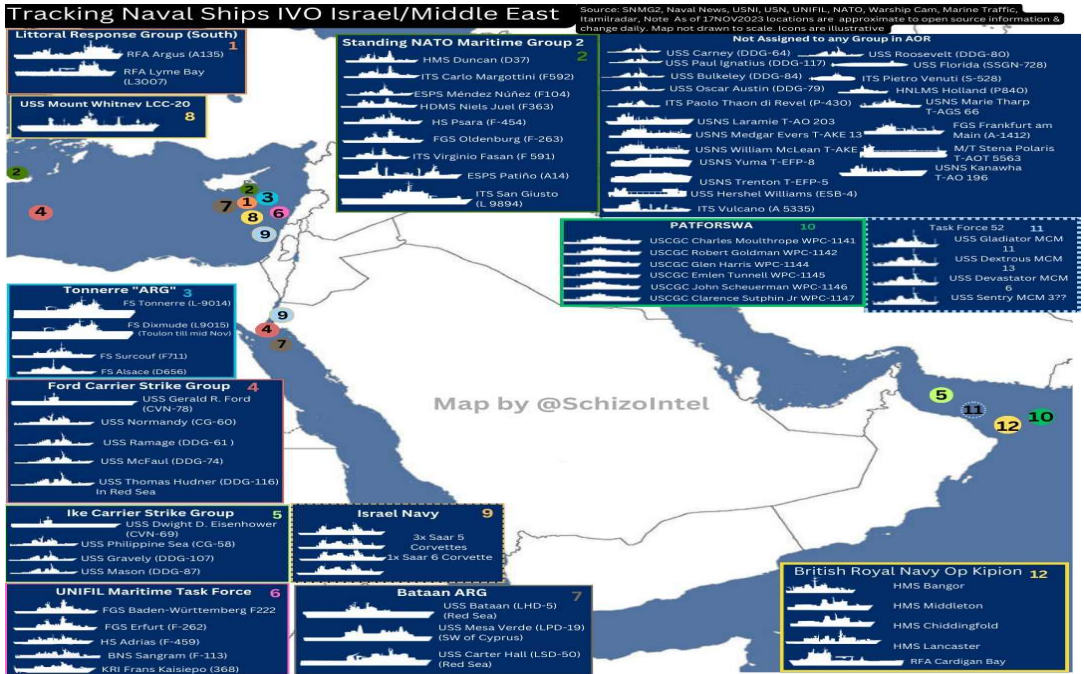
The book *International Politics of the Red Sea* examines the intricate regional and international networks shaping the region's political, economic, and security dynamics. These networks, involving states, non-state actors, and international organizations, have facilitated both cooperation and instability as competing interests drive tensions and power struggles.

---

¹⁹ Camille Morel's book is a deep dive into the little-known world of undersea cables, an infrastructure that is vital to today's communications and information transfer, carrying 97- 98 percent of all intercontinental internet data.

²⁰ This was a strategic move by the Ottomans to disrupt communication and undermine the Russian Empire, which was leading a coalition against the Ottomans in the Balkans at the time.

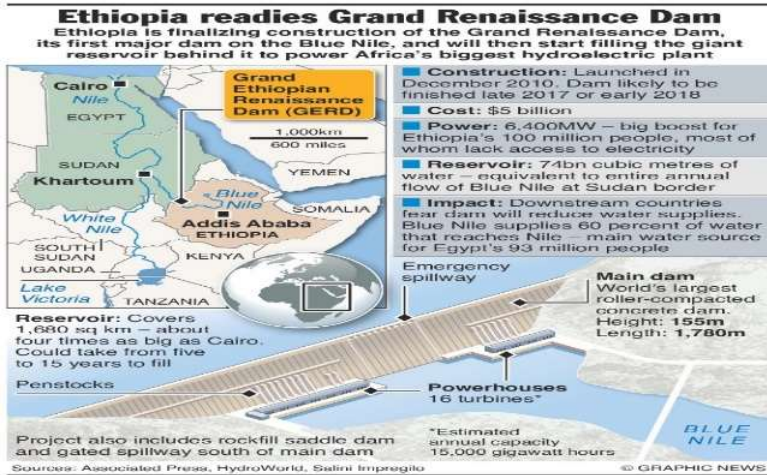
²¹ A surprise agreement between Ethiopia and Somaliland, an autonomous region that declared independence from Somalia in 1991 but is not recognized by any country, has heightened tensions in the Horn of Africa. Somaliland, which was previously a British colony along the Gulf of Aden, has managed to attract substantial foreign investment, in part due to its strategically important Berbera port. However, this new memorandum of understanding between Ethiopia and Somaliland has reverberated beyond the region, exacerbating the already complex political dynamics in the Horn of Africa. (<https://www.crisisgroup.org/africa/horn-of-africa/ethiopia-somaliland/stakes-ethiopia-somaliland-deal>)

Source: Intelschizo (2023)

Ethiopia's deal²² to secure land for a naval base in Berbera signals its Red Sea ambitions, though it has not formally recognized Somaliland's independence despite local claims. Meanwhile, Ethiopia's completion of the Grand Ethiopian Renaissance Dam (GERD) on September 10, 2023²², has heightened tensions with Egypt, which opposes the project but is unlikely to take military action.

²² <https://bipr.jhu.edu/BlogArticles/18-Dam-Completion-Will-Elevate-Egypt-Ethiopia-Tensions.cfm>

Source: E&T Magazine (2017)

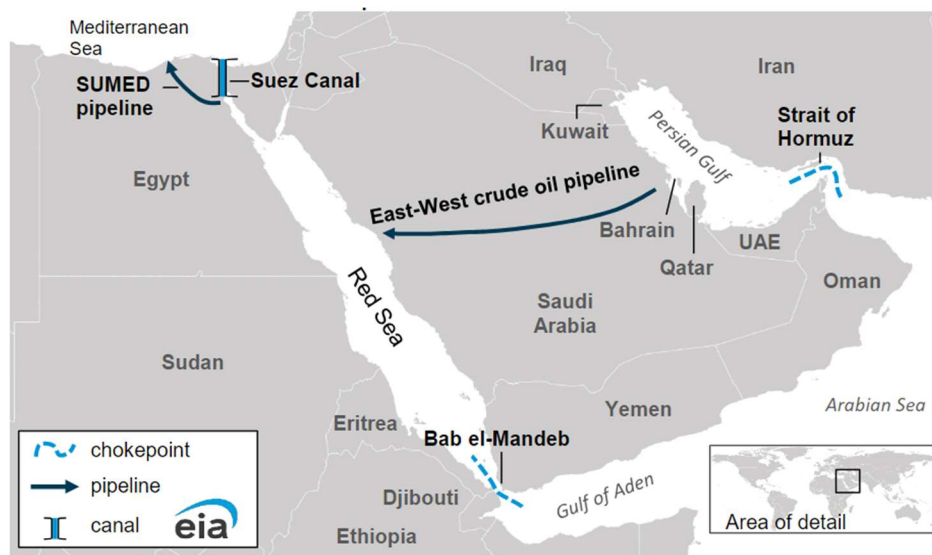
- Renewed tensions among regional powers in the Red Sea and Horn of Africa complicate global powers' efforts to assert influence, further intensifying geopolitical competition in the region.

Source: Delozier (2021)

The Intergovernmental Authority on Development (IGAD)²³, comprising eight East African nations, plays a crucial role in Red Sea geopolitics. Except for South Sudan, Ethiopia, and Uganda, all IGAD members have coastlines along the Red Sea or Horn of Africa, influencing key waterways like the Suez Canal and Bab al-Mandeb. These routes are vital for global energy transport, with 12% of seaborne oil and 8% of LNG trade passing through them in early 2023 (Dunn & Barden, 2023).

Data source: U.S. Energy Information Administration

Sources: Dunn and Barden (2023)

²³ The Intergovernmental Authority on Development (IGAD) is an eight-member regional organization in Africa that comprises the countries of Djibouti, Eritrea, Ethiopia, Kenya, Somalia, South Sudan, Sudan, and Uganda. The IGAD region covers an area of 5.2 million square kilometers across the Horn of Africa and East Africa. The member states range from economically small countries like Somalia to continental powerhouses like Kenya.

Djibouti,²⁴ has leveraged its strategic location at Bab al-Mandeb, hosting Africa's largest U.S. base, China's only overseas base, Japan's first foreign base since WWII, and France's key African military presence. NATO and anti-piracy forces also operate there, while Russia, India, the UAE, and Saudi Arabia seek a foothold. Eritrea, controlling the Dahlak Archipelago and Hanish Islands, influences Red Sea trade routes, leading to periodic tensions with IGAD states, Yemen, and external powers.

Source: Ali (2017)

²⁴ A small Arab country - ex French colony till 1977 - with a strategic location on the Bab-Al Mandib and the mouth of the Red Sea, the total area of Djibouti is 23,200km sq , with its six ports leased to regional and global powers including military presence. The president national security strategy has guaranteed the country survival in the great struggle of influence in the region and globally.

Ethiopia, despite being landlocked, has expanded its influence in the Red Sea through close ties with Djibouti and participation in regional security efforts. Its reliance on the Port of Djibouti links it to global maritime trade.

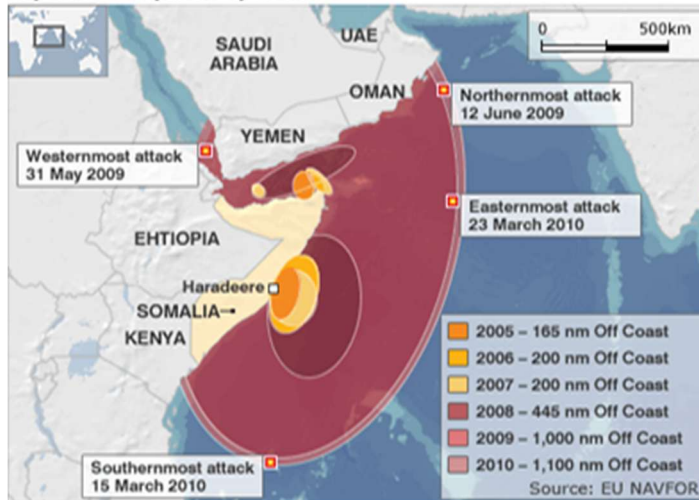
Somalia, divided into three entities, has a long coastline along the Indian Ocean and Bab al-Mandeb but faces persistent challenges, including maritime piracy for over two decades and territorial disputes with neighboring states.

Source: Janzen and Lewis (2024)

Somalia's coastline along the Indian Ocean and Bab al-Mandeb has long been a piracy hotspot. Although incidents have declined since 2017, persistent drivers and illicit networks keep the threat alive. Continued international efforts and Somalia's measures to tackle root causes remain essential to preventing a resurgence.

Expansion of pirate operations

Source: Feldtmann (2018)

The I2U2 Group²⁵, formed in October 2021, unites India, Israel, the UAE, and the U.S. to strengthen economic cooperation and expand influence in strategic regions like the Red Sea. It focuses on food security, energy, transportation, space, and health, promoting stability while countering rival geopolitical interests.

---

²⁵ At the inaugural summit in July 2022, the I2U2 leaders announced several collaborative projects, including a \$2 billion investment by the UAE to develop a series of integrated food parks across India, and a hybrid renewable energy project in India's Gujarat State consisting of 300 megawatts of wind and solar capacity complemented by a battery energy storage system.

Source: Soliman (2023)

In 2023, the I2U2 Group announced a space-based initiative to tackle environmental and climate challenges. Talks on expanding to include Egypt and Saudi Arabia aimed to form an Indo-Abrahamic Alliance, but the events of October 7 have cast uncertainty over this effort amid shifting geopolitical dynamics.

Expanding Influence and the “Nine Littoral States “of the Red Sea

Since the Cold War’s end, the Red Sea has become a battleground for global and regional powers. The U.S. maintains dominance via CTFs²⁷ of the CENTCOM’s 5th Fleet, while China’s expanding investments in ports and trade have raised concerns in Washington. Regional players like Saudi Arabia, the UAE, Turkey, and Iran also compete for influence.

Source: Som (2022)

According to General Yasser Al-Atta,²⁸ Russia has bolstered its Red Sea presence through military deals with Egypt and Sudan, securing a naval base in Sudan in January 2024. The nine littoral states²⁹ aim to leverage their strategic location and resources to enhance influence and negotiating power. While Egypt and Saudi Arabia align with the U.S., Eritrea and Sudan deepen ties with China and Russia. The UAE and Saudi Arabia invest in Red Sea infrastructure to protect trade routes and counter rivals, with the UAE's DPA controlling key ports and Saudi Arabia strengthening military ties in the Horn of Africa to curb Iranian influence.

Source: Center for Preventive Action (2024)

Geopolitical competition in the Red Sea and Horn of Africa has escalated as global and regional powers vie for control over key ports and trade routes, driving instability.

October 7, 2023, and the “Sea Denial “of Bab AL-Mandib”

The Houthis²⁶, controlling Yemen’s western coastline, have disrupted Bab al-Mandeb shipping using naval mines, missiles, and drones. Linked to the Hamas-Israel war, recent Houthi attacks have raised global concerns (Childs, 2023). Major shipping operators are avoiding the area, increasing costs and trade disruptions. The blockade has severely impacted Israel’s economy, extending

---

²⁶ The Houthis group possess a range of capabilities and tactics to disrupt freedom of navigation around the Bab al-Mandeb. These include the use of antiship ballistic missiles, with a long reach of up to 300 km and require timely targeting intelligence provided by drones, vessels. Additionally, the Houthis have claimed to possess an antiship ballistic missile called “Tankil” with a range approaching 500 km, resembling Iran's Raad-500 missile.

shipping routes by 14 days. Since December 2023, ship traffic through the strait has dropped by 59%.²⁷

Source: Kalford (2022)

The U.S. and international actors remain wary of a potential Houthi-enforced blockade in the Red Sea. Since October 7, the U.S. has reinforced its military presence, issuing warnings against disruptions in Bab al-Mandeb. Regional allies, particularly Oman, have been

²⁷ Ship crossings through the Suez Canal and the Bab-Al Mandab Strait began to decline from mid-December 2023, with the Suez Canal experiencing a decrease in crossings by 66% by the first week of April 2024 compared with the corresponding week of the previous year, and the Bab-Al Mandab Strait showing a 59% decrease in crossings over the same period. (<https://www.ons.gov.uk/businessindustryandtrade/internationaltrade/bulletins/shipcrossthroughglobalmaritimepassages/january2022toapril2024>)

engaged in diplomatic efforts to mediate the Yemeni conflict and reduce Houthi support for Gaza. However, the Houthis persist in targeting Israeli and Israel-bound vessels, escalating tensions and impacting global trade routes.

Source: Cafiero (2024) and Race (2024)

The Bab al-Mandeb Strait is a vital maritime chokepoint for global trade, energy flows, and undersea internet cables connecting Asia, Africa, and beyond. Despite its strategic significance, it remains largely overlooked by both the East and the West, even amid the ongoing Gaza war.

Conclusion

The book's conclusion assesses the Red Sea's future, highlighting challenges and opportunities in maritime security, energy flow, and regional cooperation. It underscores the sea's enduring geopolitical importance as a key trade route linking Europe, Asia, the Middle East, and Africa. Reflecting on historical perspectives, including

Herodotus' 5th-century BCE references, the authors emphasize the Red Sea's evolving strategic role. The ongoing conflicts in Gaza and the broader region further reinforce its centrality in global politics, with recent Houthi attacks on Israel drawing renewed international attention to this vital maritime corridor.

References

- Al Jazeera. (2023). US to bolster 'defensive posture' in Gulf: White House. *Al Jazeera*. <https://www.aljazeera.com/news/2023/5/12/us-to-bolster-defensive-posture-in-gulf-white-house>
- Al Jazeera. (2024). Who are the Houthis? A simple guide to the Yemeni group. *Al Jazeera*. <https://www.aljazeera.com/news/2024/1/12/who-are-yemens-houthis-a-basic-guide>
- Ala. (2024). *Is there a map of UAE military installations in Sudan? I added an arrow and dot to where they have built new military bases recently on Abd Al kuri island in the socotra archipelago and caluula (northernmost point in Somalia)*. Reddit. https://www.reddit.com/r/Sudan/comments/1fgn14y/is_there_a_map_of_uae_military_installations_in/?rdt=41681
- Ali, M. (2017, June 22). Israel uses a spy base right next to Yemen's strategic strait Bab-el-Mandeb: US Website. *YemenExtra*. <https://www.yemenextra.net/2017/06/22/israel-uses-a-spy-base-right-next-to-yemens-strategic-strait-bab-el-mandeb-us-website/>
- AMoneim, D. (2024, September 7). *War in Sudan: All routes lead to humanitarian catastrophe - Pan African Review*. Pan African Review. <https://panafricanreview.com/war-in-sudan-all-routes-lead-to-humanitarian-catastrophe/>
- Cafiero, G. (2024). The UAE and the Red Sea Security Crisis. In *Arab Center Washington DC*. <https://arabcenterdc.org/resource/the-uae-and-the-red-sea-security-crisis/>
- Captain's Notes. (2024). Did the Houthis really cut off the four cables under the Red Sea? *Superpyq*. <https://superpyq.com/article/65e9e27a0c060000bbd979a2>
- Center for Preventive Action. (2024). *Conflict in Yemen and the Red Sea*. Global Conflict Tracker. <https://www.cfr.org/global-conflict-tracker/conflict/war-yemen>
- Childs, N. (2023). *Global implications of the shipping attacks in the Red Sea*. International Institute for Strategic Studies (IISS). <https://www.iiss.org/online-analysis/online-analysis/2023/12/global-implications-of-the-shipping-attacks-in-the-red-sea/>
- Delozier, E. (2021). *The Case for a Holistic U.S. Policy Toward the Emerging Red Sea Region*. The Washington Institute for Near East Policy. <https://www.washingtoninstitute.org/sites/default/files/pdf/TransitionPN102DeLozier.pdf>

- Dunn, C., & Barden, J. (2023). Red Sea chokepoints are critical for international oil and natural gas flows. In *U.S. Energy Information Administration (EIA)*. <https://www.eia.gov/todayinenergy/detail.php?id=61025>
- E&T Magazine. (2017, October 4). *Ethiopia plans Grand Renaissance Dam; Egypt anxious about future Nile water supply – an annotated infographic*. Engineering & Technology Magazine. <https://engtechmag.wordpress.com/2017/10/04/ethiopia-plans-grand-renaissance-dam-egypt-anxious-about-future-nile-water-supply-an-annotated-infographic/>
- Ehteshami, A., & Murphy, E. C. (2013). *The International Politics of the Red Sea*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203808757>
- Familiar Internet. (n.d.). *Military Spheres of Influence*. https://www.reddit.com/r/MapPorn/comments/pfo84i/military_spheres_of_influence/
- Feldtmann, B. (2018). On-board Protection of Merchant Vessels from the Perspective of International Law. *Erasmus Law Review*, 11(4), 209–220. <https://doi.org/10.5553/elr.000128>
- Geberemeskel, A. N., Monir, M. M. S., & Cristea, N. (2024). Review of Ethiopia's Foreign Policy Responsiveness Capacity to Red Sea Militarization between 1991-2018. *Proceedings of the . . . International Conference on Business Excellence*, 18(1), 451–458. <https://doi.org/10.2478/picbe-2024-0039>
- GIS Tools and Consolidation Boost SEC Performance. (n.d.). <https://www.esri.com/en-us/ig/industry/electric-and-gas/stories/sec-gis-tools-consolidation-boost-case-study>
- Hashim, I., Thorsen, D., Cheru, F., Obi, C., & Shaw, T. (2010). *The rise of China and India in Africa*. <https://doi.org/10.5040/9781350223493>
- Inoguchi, T. (2019). *The SAGE Handbook of Asian Foreign Policy*. SAGE.
- Intelschizo. (2023, November 17). *updated map of Warships in Eastern Mediterranean, Red Sea, Gulf of Oman, Gulf of Aden, Persian Gulf [Online forum post]*. X. <https://x.com/Schizointel/status/1725579623151415792>
- Janzen, J. H., & Lewis, I. M. (2024, October 9). *Somalia | Election, President, News, Capital, & Economy*. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/place/Somalia>
- Kalfood, M. A. (2022, April 1). Yemen peace talks give little hope for displaced civilians. *Al Jazeera Media Network*. <https://www.aljazeera.com/news/2022/4/1/yemen-peace-talks-give-little-hope-for-displaced-civilians>

- Megersa, K. (2020). The Geopolitics of the Red Sea: Challenges and Implications for the Horn of Africa. The Horn Economic and Social Policy Institute. <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-10000/CBP-10000.pdf>
- Melvin, N. J. (2019, May 8). SIPRI launches reports on the new external security politics of the Horn of Africa. *Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI)*. <https://www.sipri.org/news/2019/sipri-launches-reports-new-external-security-politics-horn-africa>
- Olander, E. (2022, August 17). *New Chinese Military Bases in Africa Only a Matter of Time Says Top U.S. Intelligence Official*. The China Global South Project. <https://chinaglobalsouth.com/2022/08/17/new-chinese-military-bases-in-africa-only-a-matter-of-time-says-top-u-s-intelligence-official/>
- Omani. (2007). *Oman Empire 1856 from school History book*. Flickr. <https://www.flickr.com/photos/salah/2148033626>
- Race, M. (2024, January 12). What do Red Sea assaults mean for global trade? *BBC*. <https://www.bbc.com/news/business-67759593>
- Reuters. (2017, May 24). Djibouti opens new port as part of \$7 bln/year free-trade zone plan. *Reuters*. <https://www.reuters.com/article/business/finance/djibouti-opens-new-port-as-part-of-7-blyear-free-trade-zone-plan-idUSL4N1IQ4JX/>
- Soliman, M. (2023). The I2U2 Business Forum: West Asia's institutional moment. In *Observer Research Foundation*. <https://www.orfonline.org/expert-speak/the-i2u2-business-forum>
- Som, W. B. V. (2022, August 18). Exclusive Satellite Pics: China's New Mission Indian Ocean Targets India. *www.ndtv.com*. <https://www.ndtv.com/cdn.ampproject.org/c/s/www.ndtv.com/world-news/chinas-indian-ocean-base-in-djibouti-fully-operational-warship-docked-in-satellite-pics-3264696/amp/1>
- United States Central Intelligence Agency. (2009). Horn of Africa. In *Washington, D.C.: Central Intelligence Agency*. Library of Congress. <https://www.loc.gov/item/2010592338/>
- Valbjørn, M., & Bank, A. (2012). The New Arab Cold War: Rediscovering the Arab Dimension of Middle East Regional Politics. *Review of International Studies*, 38(1), 3–24. (https://pure.au.dk/ws/files/39717123/Valbjorn_Bank_RIS_first_view.pdf)

Zeidan, A. (2024, October 10). *Houthi movement | Yemen, Rebels, Red Sea Attacks, & Religion*. Encyclopedia Britannica.
<https://www.britannica.com/topic/Houthi-movement>